

Starostwo Powiatowe w Siedlcach

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO
UPROSZCZONYCH PLANÓW URZĄDZENIA
LASU DLA LASÓW NIESTANOWIĄCYCH
WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA NA
TERENIE
Powiatu Siedleckiego**

Gmin: Mokobody oraz Suchożebry

na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2031 r.

Warszawa, 2021

Spis treści:

1 Wstęp	5
1.1 Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	5
1.2 Wykaz stosowanych skrótów i terminów	7
2 Informacje ogólne	8
2.1 Podstawa prawna i zakres prognozy oddziaływania Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu na środowisko.....	8
2.2 Zawartość i główne cele Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu	10
2.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	11
2.4 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu	12
2.5 Powiązania Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny	14
2.6 Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	15
3 Opis, analiza i ocena stanu środowiska i celów ochrony	15
3.1 Położenie i ogólna charakterystyka obszaru objętego opracowaniem UPUL	15
3.2 Klimat.....	16
3.3 Charakterystyka lasów na gruntach niestanowiących własności Skarbu Państwa objętych opracowaniem UPUL.....	16
3.4 Aktualny stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	18
3.4.1 <i>Stan środowiska na obszarach objętych uproszczonymi planami urzędzenia lasu</i> <i>18</i>	
3.4.2 <i>Stan i zagrożenia powietrza atmosferycznego</i>	18
3.4.3 <i>Stan i zagrożenia gleb</i>	19
3.4.4 <i>Stan i zagrożenia wód powierzchniowych i gruntowych</i>	19
3.4.5 <i>Zagrożenia dla ekosystemów leśnych</i>	20
3.4.6 <i>Zagrożenia antropogeniczne</i>	22
3.5 Istniejące formy ochrony przyrody w obszarze opracowania UPUL	23
3.5.1 <i>Pomniki przyrody</i>	25
3.5.2 <i>Siedliska przyrodnicze poza obszarem Natura 2000</i>	25
3.6 Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji UPUL, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.....	25
3.7 Aktualny stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	26
4 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko i Obszary Natura 2000	27
4.1 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko.....	27
4.1.1 <i>Oddziaływanie na różnorodność biologiczną</i>	27
4.1.2 <i>Oddziaływanie na ludzi i zdrowie ludzi</i>	28
4.1.3 <i>Oddziaływanie na rośliny, grzyby i zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione</i>	28
4.1.4 <i>Oddziaływanie na wodę</i>	31
4.1.5 <i>Oddziaływanie na powietrze</i>	31

4.1.6	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	32
4.1.7	Oddziaływanie na krajobraz.....	32
4.1.8	Oddziaływanie na klimat	32
4.1.9	Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej	33
4.1.10	Zestawienie zbiorcze wpływu realizacji założeń UPUL na środowisko	33
4.2	Przewidywane oddziaływanie UPUL na formy ochrony przyrody.....	34
4.2.1	Przewidywane oddziaływanie na Parki Narodowe	34
4.2.2	Przewidywane oddziaływanie na rezerваты przyrody	34
4.2.3	Przewidywane oddziaływanie na Parki Krajobrazowe	34
4.2.4	Przewidywane oddziaływanie na Obszary Chronionego Krajobrazu	34
4.2.5	Przewidywane oddziaływania na Użytki Ekologiczne	36
4.2.6	Przewidywane oddziaływanie na Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe	36
4.2.7	Przewidywane oddziaływania na pomniki przyrody i stanowiska dokumentacyjne 36	
4.3	Przewidywane oddziaływanie UPUL na Obszary Natura 2000	37
4.3.1	Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk.....	37
4.3.2	Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków.....	43
4.4	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedliska leśne, potencjalne siedliska przyrodnicze	71
4.5	Przewidywane oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000	72
4.6	Przewidywane skumulowane oddziaływanie UPUL na środowisko.....	72
4.7	Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań UPUL na środowisko	73
4.8	Metody analizy skutków realizacji postanowień UPUL oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	74
4.9	Rozwiązania alternatywne do zadań ujętych w UPUL	75
5	Spis tabel i wykresów.....	76
6	Literatura	78

1 Wstęp

1.1 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Wykonanie Prognozy oddziaływania na środowisko Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu wynika z art. 46 oraz 47 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.). Przeczytać tam możemy m.in., że: „Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: (...) planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...)”. Szczegółowy zakres prognozy znajduje się w art. 51 wyżej wymienionej ustawy.

Głównym celem opracowanej prognozy było przeanalizowanie zapisów znajdujących się w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu (UPUL) w odniesieniu do ich wpływu na środowisko przyrodnicze. Analiza ta polegała głównie na sprawdzeniu, czy zapisy te nie wpływają negatywnie na środowisko naturalne, a w szczególności na stan zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, gatunków grzybów, roślin i zwierząt objętych ochroną prawną oraz na stan zachowania siedlisk wymienionych, jako cenne z punktu widzenia Unii Europejskiej w Dyrektywach Rady 2009/147/WE (ochrona ptaków oraz ich siedlisk) oraz 92/43/EWG (siedliska przyrodnicze oraz dzika fauna i flora).

Jednym z podstawowych zadań była analiza wpływu realizacji zaprojektowanych w UPUL wskazań gospodarczych na określone prawnie przedmioty ochrony występujące w obszarze lasów prywatnych objętych opracowaniem UPUL. Oceny dokonano na podstawie analiz eksperckich przy użyciu tabel macierzy. Tabele macierzy pozwalają przy pomocy wartości liczbowych określić wpływ projektowanych działań gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz na gatunki podlegające ochronie prawnej.

Opracowanie powstało w zgodzie z wymogami formalno-prawnymi oraz wytycznymi organów opiniodawczych. W pierwszej części dokumentu zawarto ogólne informacje na temat podstawy prawnej i powiązań z innymi dokumentami, krótki opis Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu oraz informacje o źródłach danych oraz metodach wykorzystywanych w trakcie sporządzania prognozy.

Kolejny rozdział opracowania zawiera informacje o aktualnym stanie środowiska. W części tej w stopniu ogólnym omówione zostały warunki geograficzne Powiatu Siedleckiego, szczegółowo opisano natomiast stan ekosystemów leśnych oraz potencjalne zagrożenia abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne środowiska przyrodniczego. Przytoczono także główne przedmioty ochrony lokalnej przyrody.

Integralną część opracowania stanowi prognoza wpływu zaplanowanych działań z zakresu gospodarki leśnej na stan środowiska. Szczegółowo rozpatrzono potencjalne oddziaływanie zaplanowanych w UPUL zabiegów na chronione rośliny, zwierzęta, siedliska, ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000. Ponadto, przeanalizowano potencjalny wpływ zaplanowanych zabiegów na elementy środowiska oraz na zabytki i dobra kultury.

Wykazano, iż oddziaływanie projektów planów na powietrze, wodę, klimat, rośliny, zwierzęta oraz zabytki i dobra kultury będzie miało charakter neutralny. W odniesieniu do bioróżnorodności, ludzi oraz zasobów naturalnych oddziaływanie będzie miało charakter pozytywny, natomiast w odniesieniu do powierzchni ziemi i krajobrazu – potencjalnie pozytywny.

Ostatni rozdział, analizuje skutki realizacji zadań zaprojektowanych w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu na obszarowe formy ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000. Przeprowadzona analiza wykazuje neutralność takich oddziaływań.

Przeprowadzona analiza jednoznacznie wykazuje, iż zaprojektowane w UPUL zabiegi nie wpłyną negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych na terenie lasów własności prywatnej położonych w analizowanych obszarach powiatu Siedleckiego objętych opracowaniem UPUL. Stosowane dotąd oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób

zabezpieczają te obiekty, a różnorodność siedlisk i gatunków na terenach leśnych pozostanie zachowana głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w dokumentacji urzędniowej.

1.2 Wykaz stosowanych skrótów i terminów

TD – Typ Drzewostanu

NTG – Narada Techniczno Gospodarcza

POP – Program Ochrony Przyrody

RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych

TSL – typ siedliskowy lasu

Bśw – bór świeży

Bb – bór bagienny

BMw - bór mieszany wilgotny

LMśw – las mieszany świeży

LMb – las mieszany bagienny

Lw – las wilgotny

OIJ – ols jesionowy

I kl.w. – pierwsza klasa wieku (1-20 lat)

III kl.w. – trzecia klasa wieku (41-60 lat)

V kl.w. – piąta klasa wieku (81-100 lat)

VII kl.w. – siódma klasa wieku (121-140 lat)

KO – klasa odnowienia

So – sosna pospolita

Md – modrzew

Jd – jodła

Bk – buk

Dbb – dąb bezszypułkowy

Kl – klon pospolity

Wz – wiaź

Gb – grab

Brzo – brzoza omszona

Olsz – olsza szara

Tp – topola

Lp – lipa

Czm – czeremcha pospolita

GUS – Główny Urząd Statystyczny

OSO – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków

SOO – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

PWIS/WSSE – Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny

Bw – bór wilgotny

BMśw– bór mieszany świeży

BMb – bór mieszany bagienny

LMw – las mieszany wilgotny

Lśw – las świeży

OI – ols

II kl.w. – druga klasa wieku (21-40 lat)

IV kl.w. – czwarta klasa wieku (61-80 lat)

VI kl.w. – szóstą klasa wieku (101-120 lat)

VIII kl.w. – ósma klasa wieku (141-160 lat)

KDO – klasa do odnowienia

Soc – sosna czarna

Św – świerk

Dg – daglezja

Dbs – dąb szypułkowy

Dbc – dąb czerwony

Jw – klon jawor

Js – jesion

Brz – brzoza brodawkowata

OI – olsza czarna

Ak – robinia akacja

Ksz – kasztanowiec

Czr – czereśnia pospolita

SDF- standardowy formularz danych

2 Informacje ogólne

2.1 Podstawa prawna i zakres prognozy oddziaływania Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu na środowisko

Prognoza Oddziaływania na Środowisko Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych, położonych na terenie powiatu siedleckiego gmin: Mokobody oraz Suchożebry została wykonana przez Firmę TAXUS UL w Warszawie, na podstawie umowy zawartej pomiędzy Wykonawcą a Starostą Siedleckim.

Podstawą prawną do wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.] zwana dalej Ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku (OOS).

Zawartość prognozy określają art. 51 i 52 ww. Ustawy. Prognoza powinna przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

W myśl art. 46 pkt 2 ww. ustawy, konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m. in. projekty planów w dziedzinie leśnictwa opracowywane lub przyjmowane przez organy administracji, które wyznaczają ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, tj. wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity: (Dz.U. z 2019 roku, poz. 1839), a na podstawie art. 46 pkt 3 - projekty planów, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszary Natura 2000, jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony. Projektowana dokumentacja urzędzeniowa dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa należących do osób fizycznych, stanowi podstawę prowadzenia gospodarki leśnej, nie przewiduje zmiany charakteru użytkowania gruntów leśnych i nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tj. zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 roku, poz. 1839).

Starosta Siedlecki zlecił opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu dla obrębów ewidencyjnych leżących na terenie powiatu siedleckiego gmin: Mokobody i Suchożebry. W związku z tym Wykonawca na podstawie upoważnienia Starosty Siedleckiego, na podstawie art. 53 ww. Ustawy, uzgodnił z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko uproszczonych planów urządzenia lasu dla analizowanych obrębów ewidencyjnych.

Przy opracowaniu prognozy uwzględniono również zapisy następujących aktów:

Prawo krajowe:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody [Dz. U. 2021 r. poz. 1098.];
- Ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach [Dz. U. 2021 r. poz. 1275];
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko [Dz. U. z 2021 r. poz. 247];
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. [Dz. U. z 2020 r. poz. 293 ze zm.];
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [Dz. U. 2019 r., poz. 1396 ze zm.];
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [Dz.U. z 2017 r. poz. 1161];

- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne [Dz. U. z 2020 r. poz. 310 ze zm.];
- Ustawa z 13 kwietnia 2007r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie [Dz. U. z 2019 r., poz. 1862 ze zm.];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów [Dz. U. z 2014 r. poz. 1408];
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [Dz. U. z 2019 r., poz. 1839];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków [Dz. U. z 2017 r., poz. 1416]
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 [Dz. U. z 2014 r. poz. 1713];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku [Dz. U. z 2019 r. poz. 1383];

Prawo międzynarodowe:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu;
- Konwencja z Rio de Janeiro o różnorodności biologicznej przyjęta 5 czerwca 1992r., ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996r.;
- Konwencja Paryska w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego przyjęta 16 listopada 1972r. w Paryżu;
- Konwencja Bońska o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona 23 czerwca 1979r. w Bonn; w Polsce weszła w życie w 1996r.;
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, podpisana w Ramsarze 2 lutego 1971 r., w Polsce obowiązująca od 22 marca 1978 r.;
- Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk sporządzona 19 września 1979r. w Bernie.

2.2 Zawartość i główne cele Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu

Sporządzone Uproszczone Plany Urządzenia Lasu zawierają w szczególności:

- 1) opis ogólny
  - a. warunki przyrodnicze - położenie w regionalizacji przyrodniczo-leśnej oraz gospodarcze typy drzewostanów przyjęte dla poszczególnych typów siedliskowych lasu,
  - b. maksymalną miąższość możliwą do pozyskania, w tym wieki rębności oraz wyliczony etat,
  - c. informacje z zakresu hodowli lasu oraz ochrony przyrody (stan sanitarny lasu, występujące lasy ochronne),
  - d. wymogi ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony gleb i wód (jeżeli takie wymogi istnieją);
- 2) opis taksacyjny wydziałów leśnych, w tym wskazówki gospodarcze (planowane zabiegi) dla każdego wydziału;
- 3) powierzchniową i miąższościową tabelę klas wieku w układzie wg gatunków panujących oraz w układzie wg funkcji lasu;
- 5) rejestr działek leśnych (tabelę właścicieli).

Uproszczone Plany Urządzenia Lasu umożliwiają prowadzenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa. Znajduje to odzwierciedlenie w przepisach prawnych, w świetle których gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się wyłącznie na podstawie planów urządzenia lasu, sporządzanych na okres 10 lat.

Cele, dla jakich sporządzono Uproszczone Plany Urządzenia Lasu dla lasów własności prywatnej położonych na terenie wspomnianego obszaru, to przede wszystkim: rozpoznanie stanu lasu i zasobów leśnych na podstawie taksacji i inwentaryzacji zapasu, ocena zagrożeń lasu, ustalenie kierunkowych zadań i potrzeb (ochrona lasu i przyrody, ochrona przeciwpożarowa, zagospodarowanie turystyczne), ustalenie wieku drzewostanów (będącego m.in. podstawą do naliczania podatku leśnego) oraz opracowanie materiałów kartograficznych.

Gdziekolwiek w tekście niniejszego opracowania jest mowa o „projekcie planu”, „projekcie UPUL” lub „projekcie uproszczonego planu urządzenia” dotyczy to projektu uproszczonego planu urządzenia lasu (UPUL) dla powiatu Siedleckiego na lata 2022-2031. Tam, gdzie mowa jest o „prognozie”, dotyczy to prognozy oddziaływania na środowisko projektu uproszczonego planu urządzenia lasu dla powiatu Siedleckiego na lata 2022-2031.

2.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Opracowując Prognozę oddziaływania UPUL na środowisko należało zastosować metody analizy i oceny. Sporządzanie Prognozy przebiegało w dwóch etapach:

1. Zebranie informacji o terenie i danych na temat stanu środowiska.
2. Porównanie zebranych danych w układzie przestrzennym z zaplanowanymi zabiegami gospodarczymi.

Analiza została przeprowadzona w postaci:

- a. Porównań przestrzennych z zastosowaniem technik GIS – wytypowano miejsca występowania gatunków ptaków, siedliska przyrodnicze, obiekty chronione, na to zostały nałożone mapy zaplanowanych zabiegów; zidentyfikowane w ten sposób obszary zostały poddane analizie pod kątem rodzaju zaplanowanego zabiegu i stopnia w jakim wpływa na dany gatunek, siedlisko.
- b. Zestawień danych w formie: tabel, wykresów, map.

Na podstawie przeprowadzonych analiz i uzyskanych zestawień, dokonana została ocena poszczególnych parametrów środowiska oraz wpływu UPUL na te parametry. W ocenie oddziaływania wykorzystano formę macierzy, w której przyjęto następującą skalę:

Ze względu na bezpośredni wpływ środowisko:

+ pozytywny - realizacja zapisów UPUL służy osiągnięciu celów ochrony środowiska, istotnie zwiększając szansę na zachowanie trwałości i ciągłości ekosystemów leśnych.

(+) warunkowo pozytywny - skutki realizacji zapisów UPUL jednoznacznie przeważają nad ewentualnymi skutkami negatywnymi.

0 brak wpływu (neutralny) - nie stwierdzono istotnych oddziaływań na środowisko, pozytywnych jak i negatywnych. Wpływ realizacji zapisów UPUL na środowisko jest zatem znikomy i pomijalny.

(-) warunkowo negatywny - skutki realizacji zapisów UPUL równoważą lub też przewyższają ewentualne skutki pozytywne. W tym wypadku, istnieje możliwość minimalizacji negatywnego wpływu, pod warunkiem jednak zachowania szczególnej ostrożności w trakcie realizacji zapisów UPUL.

- negatywny - skutkiem realizacji zapisów UPUL są niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe, przewyższające w znacznym stopniu potencjalne pozytywne.

Ze względu na szacunkowy czas wpływu zapisów projektu planu na środowisko:

1 krótkookresowy – występujący bezpośrednio podczas wykonywania pojedynczych czynności wynikających z zapisów UPUL (np. ścinka drzewa)

2 średniookresowy – obejmujący kompleksowo czas trwania zabiegów wynikających z zapisów UPUL (np. wykonanie trzebieży, rębni zupełnej itp.)

3 długookresowy – mając na uwadze cykliczność wykonywania UPUL wraz z analizą środowiskową w odstępach 10-letnich, w przedmiotowej Prognozie wpływ długoterminowy odnosi się do całego, 10-letniego okresu obowiązywania przedmiotowego UPUL, w niektórych przypadkach uwzględniając również dłuższą perspektywę czasową.

Dla określenia skutków realizacji zapisów UPUL przyjęto następującą skalę opisową:

Pozytywne – realizacja zapisów UPUL służy osiągnięciu celów ochrony środowiska, istotnie zwiększając szansę na zachowanie trwałości i ciągłości ekosystemów leśnych.

Potencjalnie pozytywne - skutki realizacji zapisów UPUL jednoznacznie przeważają nad ewentualnymi skutkami negatywnymi.

Neutralne – nie stwierdzono istotnych oddziaływań na środowisko, pozytywnych jak i negatywnych. Wpływ realizacji zapisów UPUL na środowisko jest zatem znikomy i pomijalny.

Potencjalnie negatywne – skutki realizacji zapisów UPUL równoważą lub też przewyższają ewentualne skutki pozytywne. W tym wypadku, istnieje możliwość minimalizacji negatywnego wpływu, pod warunkiem jednak zachowania szczególnej ostrożności w trakcie realizacji zapisów UPUL.

Negatywne – skutkiem realizacji zapisów UPUL są niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe, przewyższające w znacznym stopniu potencjalne oddziaływanie pozytywne.

2.4 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu

Prognoza oddziaływania na środowisko oraz stanowiący jej przedmiot Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu, musi być zgodna ze stosownymi aktami prawnymi na szczeblu międzynarodowym i krajowym. Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązana została do przestrzegania prawa unijnego. Akty prawne wyznaczające cele, jakie mają osiągnąć państwa członkowskie, przy jednoczesnym pozostawieniu im wyboru środków służących do osiągnięcia tych celów stanowią Dyrektywy. Obowiązkiem Państwa jest przestrzeganie Dyrektyw oraz dostosowanie przepisów prawa krajowego do wymogów Dyrektyw.

Poza aktami prawa wymienionymi w punkcie 2.1., cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym są uszczegółowione przez następujące dokumenty krajowe:

Polityka Leśna Państwa.

Przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 22 kwietnia 1997r. wedle, której celem Państwa jest osiągnięcie i utrzymanie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej (gospodarka zrównoważona ekonomicznie, proekologiczna). Najważniejsze z działań to: zwiększanie lesistości i zasobów drzewnych, poprawa stanu lasu i jego ochrony w celu polepszenia spełnianych przez nie funkcji, zwiększenie bioróżnorodności na wszystkich poziomach (genetyczny, gatunkowy, ekosystemowy), sporządzenie i wdrożenie programu małej retencji, regulowanie stanu zwierzyny tak, by nie stanowiła zagrożenia w hodowli lasu, zapewnienie ochrony wszystkim lasom, szczególnie ekosystemom najcenniejszym oraz rzadkim.

Cele i działania zawarte w Uproszczonym Planie Urządzenia Lasu są spójne z celami Polityki leśnej państwa. Realizacja zadań zaprojektowanych w UPUL przyczyni się do wypełnienia założeń dokumentu, poprawy stanu lasów, zwłaszcza lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz ich ochrony.

Cele i działania zawarte w UPUL wypełniają założenia omawianego dokumentu, głównie poprzez zaprojektowane wskazania dotyczące odnowień w lasach własności prywatnej.

Krajowy program zwiększania lesistości

Program opracowany przez Instytut Badawczy Leśnictwa na zlecenie Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa i zaakceptowany do realizacji przez Radę Ministrów w dniu 23 czerwca 1995 r., a następnie zmodyfikowany w r. 2002, którego głównym celem jest stworzenie warunków do zwiększenia lesistości Polski do 30% w r. 2020 i 33% w 2050 r., zapewnienie optymalnego przestrzenno-czasowego rozmieszczenia zalesień oraz ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz preferencji zalesieniowych gmin.

Polityka Ekologiczna Państwa 2030.

"Polityka ekologiczna państwa 2030" jest najważniejszą strategią w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument stanowi podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Zawiera zapisy na temat stanu wyjściowego obszarów leśnych, średniookresowe cele i kierunki działań. W zakresie leśnictwa sprowadza się do rozwijania trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Kierunki działań to m.in.: realizacja „Krajowego Programu Zwiększania Lesistości”, w tym realizacja zalesień przez podmioty prywatne po dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, utrzymanie retencji wodnej, powiększanie jej przez przywracanie przesuszonych przez meliorację terenów wodno-błotnych, dostosowanie

składów gatunkowych drzewostanów do siedlisk, zwiększenie różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenozy leśnych.

Cele i działania zawarte w UPUL są spójne z celami Polityki Ekologicznej Państwa. Projektowane wskazania gospodarcze przyczyniają się do racjonalnej gospodarki leśnej w lasach własności prywatnej, kształtując ich właściwą strukturę gatunkową i wiekową. Realizacja zapisów UPUL przyczyni się do wypełnienia założeń omawianego dokumentu.

Krajowa strategia ochrony różnorodności biologicznej.

Utworzenie tego dokumentu jest efektem wdrażania Konwencji z Rio de Janeiro, jego realizację prowadzi się poprzez: branie pod uwagę potrzeb ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej przy zalesianiu gruntów rolnych, zachowanie pełnej zmienności drzew leśnych, opieranie gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych, ochronę i rozważne użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych, kształtowanie ekotonów – strefy przejścia na skraju lasu, ochronę obszarów (w tym górskich) wrażliwych na zmiany sposobu gospodarowania, zwłaszcza w zakresie gospodarki leśnej, umiarkowane użytkowanie i ochrona różnorodności biologicznej w procedurach: urzędzenia, zagospodarowania i ochrony lasu, prowadzenie skutecznej edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa.

Cele i działania zawarte w UPUL są spójne z celami omawianego dokumentu. Projektowane wskazania gospodarcze zakładają na obszarach objętych UPUL trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Ponadto, realizacja zadań z zakresu odnawiania i pielęgnacji lasu, przyczyni się do ochrony bioróżnorodności, w znacznym stopniu eliminując ryzyko wprowadzania w lasach własności prywatnej drzewostanów monolitycznych.

Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, w odniesieniu do UPUL są uszczegółowione przez następujące dokumenty międzynarodowe:

Konwencja o różnorodności biologicznej Przyjęta 5 czerwca 1992 r. w Rio de Janeiro, ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996 r.; mówi o ochronie światowych zasobów różnorodności biologicznej na trzech poziomach: genetyczny, gatunkowy, ekosystemowy.

Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk – utworzona 19 września 1979r. w Bernie.

Konwencja Bońska o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt – sporządzona 23 czerwca 1979r. w Bonn, w Polsce wprowadzona w 1995r.; zawiera listę zwierząt wędrownych oraz sposoby ich ochrony.

Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – sporządzona 2 lutego 1971r. w Ramsarze; porozumienie ma na celu ochronę i utrzymanie w stanie niezmienionym obszarów określanych, jako „wodno-błotne”.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową. Głównym celem Dyrektywy Siedliskowej jest „zachowania różnorodności biologicznej przy uwzględnieniu wymagań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych obszarów o znaczeniu wspólnotowym”. Aby osiągnąć ten cel należy rozpoznać i wyznaczyć miejsca występowania cennych siedlisk przyrodniczych, a następnie należy zachować lub odtworzyć siedlisko przyrodnicze oraz populacje gatunków dzikiej fauny i flory.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią. Głównym celem tej dyrektywy jest „ochrona gatunków dzikiego ptactwa, występujących naturalnie na europejskim terytorium państw członkowskich”, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków wędrownych. Cel ten ma być osiągnięty m.in. poprzez eliminację negatywnego działania człowieka polegającego na niszczeniu i zanieczyszczeniu naturalnych siedlisk ptaków oraz na chwytaniu, zabijaniu i handlu ptactwem przez człowieka.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/35WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu zwana „szkodową”.

Cele i działania zawarte w UPUL są spójne z celami określonymi w większości dokumentów międzynarodowych. Projektowane wskazania gospodarcze przyczyniają się do racjonalnej gospodarki leśnej, kształtując właściwą strukturę gatunkową i wiekową oraz przyczyniając się do zwiększania i ochrony bioróżnorodności lasów własności prywatnej. Ponadto, mając na uwadze wyróżnione na omawianym terenie Obszary Natura 2000, realizacja zapisów UPUL w dużym stopniu przyczyni się do zachowania właściwego stanu siedlisk, w tym również miejsc bytowania i żerowania chronionych gatunków ptaków i ssaków.

2.5 Powiązania Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny

Uprozczone Plany Urządzenia Lasu na terenie omawianych gmin są w bardzo niskim stopniu powiązane z innymi dokumentami dla tego obszaru. Mogą być pośrednio powiązane z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Biorąc jednak pod uwagę to, że opracowanie UPUL nie przewiduje zmian użytkowania gruntów (np. nowych zalesień), ich realizacja nie spowoduje kolizji pomiędzy ustaleniami obu planów. Realizacja dokumentacji urzędzeniowej nie wyznacza obszarów przeznaczanych do zalesienia, a przenosi jedynie ewentualne wcześniejsze ustalenia z MPZP do odpowiednich miejsc w dokumentacji urzędzeniowej. Należy jednak zaznaczyć, iż grunty przeznaczone do zalesienia, zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy o lasach (Dz. U. 2020. 1463 t. j.) określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Analizując dostępną dokumentację planistyczną dla w/w Gmin można określić tereny zalesień/dolesień, stanowiące uzupełnienia już istniejących kompleksów leśnych. Dokumentacja urzędzeniowa, jak wspomniano wyżej, nie wyznacza gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz nie zawiera zapisów w tym zakresie i nie będzie kolidowała z zapisami MPZP oraz pod tym kątem nie wyznacza ram dla przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko (Dz. U.2019 r. poz. 1836).

Uprozczone Plany Urządzenia Lasu dla na terenie omawianych gmin są w bardzo niskim stopniu powiązane z innymi dokumentami dla tego obszaru. Mogą być pośrednio powiązane z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dokumenty będą powiązane z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w tych zapisach które przeznaczają grunty leśne do produkcji leśnej. Jednak realizacja dokumentacji urzędzeniowej nie zmienia sposobu użytkowania gruntu, nie wyznacza obszarów przeznaczanych do zalesienia czy wylesienia, a przenosi jedynie ewentualne wcześniejsze ustalenia z MPZP do odpowiednich miejsc w UPUL.

▪ Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictw Siedlce,

Uprozczone plany urządzenia lasów w żaden sposób nie odnoszą się do lasów pozostających w zarządzie Lasów Państwowych. Częściowo sąsiadują z lasami państwowymi. Wskazania zawarte w UPUL nie ingerują bezpośrednio w drzewostany pod zarządem PGL Lasów Państwowych, a zawarte w planie wskazówki nie będą kolidowały z założeniami Planu Urządzenia Lasu dla tych Nadleśnictw.

Projekt UPUL jest opiniowany przez właściwego terenowo nadleśniczego. Wszelkie zabiegi na terenie lasów prywatnych muszą być konsultowane z odpowiednim terenowo leśniczym. Dzięki tym procedurom nad gospodarką prowadzoną na terenie lasów prywatnych czuwają osoby merytorycznie przygotowane do pracy w lesie, a zaprojektowane zabiegi są optymalnie dobrane do potrzeb drzewostanów.

Ze względu na rozplanowane w czasie zabiegi, dostosowany do potrzeb hodowlanych rozmiar pozyskania oraz współpracę właścicieli gruntów z pracownikami Służby Leśnej, skumulowane oddziaływanie krótkoterminowe, średnioterminowe jak i długoterminowe obu planów urządzania lasu nie będzie miało negatywnego wpływu na środowisko. Przyczyni się do zachowania trwałości kompleksów leśnych, ich dobrego stanu zdrowotnego, a tym samym zwiększy odporność na abiotyczne i biotyczne czynniki niszczące.

- Strategia rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku, SWM aktualizacja 2013;
- Program Ochrony Środowiska dla powiatu Siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2020 - 2023; Powiat Siedlecki 2016 r.;

Na szczeblu gmin, dokumentami powiązаныmi z projektem uproszczonego planu urządzenia lasu są przede wszystkim programy ochrony środowiska: Programy Ochrony Środowiska w zakresie zadań „ochrona i powiększanie zasobów leśnych” zakładają opracowanie planów urządzenia lasu.

Gminy w zasięgu których położone są grunty objęte Prognozą, posiadają również opracowania dotyczące planowania przestrzennego takimi jak Miejscowy Plan Zagospodarowanie Przestrzeni oraz „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP), w których określono politykę przestrzenną gminy, ogólny planowany sposób zagospodarowania całego terytorium gminy, a także zawarto informacje o położeniu lasów, obszarów przeznaczonych pod zabudowę, do zalesień, o przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych, terenów chronionych itp.

Innego typu dokumentami planistycznymi powiązаныmi z projektem uproszczonego planu urządzenia lasu są plany ochrony dla form ochrony przyrody wynikające z Ustawy o ochronie przyrody. W zasięgu oddziaływania UPUL i jego bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się: rezerваты przyrody, obszary Natura 2000 i obszary chronionego krajobrazu, parki krajobrazowe.

Nadzór nad gospodarką leśną na gruntach objętych projektami UPUL na terenie powiatu siedleckiego jest sprawowany bezpośrednio przez Starostwo Powiatowe w Siedlcach.

W celu sporządzenia niniejszej Prognozy wykorzystano dane z P.O.Ś. Podstawą prawną opracowania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Siedlce na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023 jest art. 17 ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., nakładający obowiązek sporządzania Programów na poziomie gminnym, powiatowym oraz wojewódzkim dotyczące m. in. występowania obszarów chronionych, gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk, jeśli zostały określone.

Uproszczone plany urządzenia lasu w żaden sposób nie kolidują z założeniami Programów Ochrony Środowiska czy Planów Rozwoju Lokalnego dla Gmin powiatu Siedleckiego których celem jest przede wszystkim ochrona zasobów naturalnych, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, możliwość korzystania z zasobów naturalnych w celach turystycznych czy poprawy stanu ekonomicznego mieszkańców. Strategie rozwoju wskazują mocne strony Gmin i w połączeniu ze zrównoważoną gospodarką wskazują możliwości i pola do rozwoju. Racjonalna gospodarka leśna, mająca na celu utrzymanie stabilności terenów zalesionych przy jednoczesnym umożliwieniu pozyskiwania surowca wpisuje się w cele powyższych strategii.

Racjonalna gospodarka leśna i stosowanie się do zaleceń uproszczonych planów urządzenia lasu ma na celu zachowanie dobrej kondycji lasów, a tym samym wpłynie pozytywnie na całokształt stanu środowiska w obszarze wszystkich gmin znajdujących się na opracowywanym terenie.

2.6 Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

W przypadku analizowanych gmin nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

3 Opis, analiza i ocena stanu środowiska i celów ochrony

3.1 Położenie i ogólna charakterystyka obszaru objętego opracowaniem UPUL

Powiat Siedlecki położony jest we wschodniej części województwa mazowieckiego. Dominującą formą gospodarki w Powiecie jest rolnictwo. Według danych GUS, w 2014 r. użytki rolne zajmowały 76,65% ogólnej powierzchni Powiatu. Wśród nich przeważały grunty orne – 68,91% przestrzeni rolniczej. Tereny lesiste zajmowały natomiast 19,28% ogólnej powierzchni Powiatu, podczas gdy dla województwa mazowieckiego lesistość wynosi 24,5%.

Tabela 1 Regionalizacja przyrodniczo-leśna w poszczególnych gminach objętych opracowaniem

Kraina	Mezoregion	Nadleśnictwo
Gmina Mokobody		
IV - Mazowiecko-Podlaskiej	16 -Mińsko-Łukowski	Siedlce
Gmina Suchożebry		
IV - Mazowiecko-Podlaskiej	15 – Wysoczyzny Siedleckiej i 16 -Mińsko-Łukowski	Siedlce

Rys. 1 Położenie opracowywanych Gmin w powiecie Siedleckim (www.osp.org.pl).

3.2 Klimat

Klimat gmin można scharakteryzować jako kontynentalny. Gminy położone są w granicach mazowiecko-podlaskiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej. Wielkość opadów z wielolecia waha się od 500 mm do 600 mm. Średnia temperatura stycznia to $-4,0 - -2,5$ °C, lipca $17,5 - 18,0$ °C. Klimat można scharakteryzować, jako umiarkowany ciepły przejściowy. Średnia roczna temperatura wynosi $6,8$ °C natomiast średnia temperatura w najcieplejsze miesiące wynosi 18 °C. Roczna suma opadów dla omawianego obszaru wynosi ok. 560-650 mm. Największa ilość opadów przypada na miesiące wiosenne i letnie.

3.3 Charakterystyka lasów na gruntach niestanowiących własności Skarbu Państwa objętych opracowaniem UPUL

Opracowaniem Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu w obrębach analizowanych gmin, objęte zostały grunty o łącznej powierzchni ok. **2958,0753** ha. Lasy objęte opracowaniem rozłożone są w krainie przyrodniczo-leśnej: IV Mazowiecko-Podlaska w mezoregionach: 15 – Wysoczyzny Siedleckiej i 16 -Mińsko-Łukowski

Tabela 2 Zestawienie powierzchni objętych opracowaniem w poszczególnych gminach

Gmina	Obręb	Pow. [ha]
Suchożebry	Borki Siedleckie	48,6498
	Brzozów	131,7377
	Kopcie	25,0271
	Kownaciska	40,1983
	Krynica	154,3744
	Krześlin	7,8273
	Krześlinek	102,5913
	Nakory	150,0319
	Podnieśno	145,1045
	Przygody	5,0213
	Sosna-Kicki	14,8044
	Sosna-Korabie	60,7756
	Sosna-Kozółki	66,443
	Sosna-Trojanki	35,0058
	Stany Duże	35,5932
	Stany Małe	19,3525
	Suchożebry	145,0173
	Wola Suchożebrska	44,3516
	Suma	1231,907

Gmina	Obręb	Pow. [ha]
Mokobody	Bale	187,2579
	Dąbrowa	60,8781
	Jeruzale	68,2783
	Kapuściaki	23,05
	Kisielany-Kuce	92,6225
	Kisielany-Żmichy	170,5267
	Księżopole-Jałmużny	10,6162
	Księżopole-Smolaki	7,4517
	Męczyn	65,7406
	Męczyn-Kolonia	15,3592
	Mokobody	145,2914
	Niwiski	70,7955
	Osiny Dolne	131,4988
	Osiny Górne	165,516
	Pieńki	53,3667
	Skupie	7,2539
	Świniary	174,1699
	Wesoła	6,0982
	Wólka Proszewska	30,2879
	Wólka Żukowska	17,9158
	Wyłazy	45,6944
	Zaliwie-Brzozówka	5,3228
	Zaliwie-Piegawki	12,0713
Zaliwie-Szpinki	30,4618	

Gmina	Obręb	Pow. [ha]
	Zemły	19,9448
	Ziomaki	60,4691
	Żuków	48,2588
	Suma	1726,1983

3.4 Aktualny stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

3.4.1 Stan środowiska na obszarach objętych uproszczonymi planami urządzenia lasu

Przedstawiając aktualny stan środowiska na terenie objętym opracowaniem UPUL, największy nacisk położono na potencjalne zagrożenia zarówno dla ekosystemów jak i dla człowieka. Należy mieć na uwadze, że w środowisku przyrodniczym istnieje cały szereg powiązań między poszczególnymi jego elementami, a zachwianie równowagi prowadzi nieuchronnie do bardzo poważnych konsekwencji, zarówno dla ekosystemów jak i dla człowieka.

Zagrożenie środowiska przyrodniczego wynika ze stałego, równoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących w nim niekorzystne zjawiska i zmiany. Negatywnie oddziałujące czynniki, określane jako stresowe, można sklasyfikować uwzględniając ich:

- Pochodzenie, jako: abiotyczne, biotyczne, antropogeniczne;
- Charakter oddziaływania, jako: fizjologiczne, mechaniczne, chemiczne;
- Długość oddziaływania, jako: okresowe, ciągłe;
- Rolę, jaką odgrywają w procesie degradacji, jako: predysponujące, inicjujące, współuczestniczące.

Oddziaływanie czynników stresowych na środowisko przyrodnicze ma charakter złożony. Z wieloletnich badań i obserwacji wynika, że równoczesne działanie różnych czynników stresowych osłabia odporność biologiczną poszczególnych ekosystemów powodując stałą, wysoką ich podatność na procesy destrukcyjne spowodowane okresowym nasileniem się choćby jednego z tych czynników.

Stan środowiska na terenie Gmin objętej opracowaniem UPUL w powiecie Siedleckim określono na podstawie danych:

1. Raportu o stanie środowiska w województwa Mazowieckiego w 2016 roku - BMS Warszawa 2017,
2. Program Ochrony Środowiska dla powiatu Siedleckiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 – 2023

3.4.2 Stan i zagrożenia powietrza atmosferycznego

Tereny leśne Gmin objętych opracowaniem znajdują się **mazowieckiej strefie oceny o kodzie (PL1404)**.
Substancje zanieczyszczające powietrze i źródła ich pochodzenia:

- pyły (spalanie paliw, unos pyłu przez wiatr, pojazdy procesy, technologiczne),
- dwutlenek siarki (spalanie paliw zawierających siarkę, procesy technologiczne),
- tlenek azotu (spalanie paliw i procesy technologiczne przy wysokiej temperaturze, transport),
- dwutlenek azotu (spalanie paliw i procesy technologiczne, transport),
- tlenek węgla (powstaje podczas niepełnego spalania),
- ozon (powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń (utleniaczy))

Ocena ze względu na ochronę zdrowia

Ze względu na ochronę zdrowia ludzi strefa mazowiecka o kodzie PL1414 – została zaliczona do klasy A pod względem SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, Pb, As, Cd oraz Ni, pod względem pyłów PM₁₀ oraz PM_{2,5} a także benzo(A)pirenu i ozonu strefę zaliczono do klasy C. W województwie mazowieckim poziomy celu długoterminowego dla ozonu zostały przekroczone dla wszystkich czterech stref w przypadku ochrony zdrowia. O zaliczeniu stref do niekorzystnej klasy D₂ zdecydowały w przypadku klasyfikacji ze względu na ochronę zdrowia maksymalne stężenia 8-godzinne ozonu – wyniki modelowania krajowego. Zachowanie trwałości i stabilności, dobrego stanu sanitarnego obszarów leśnych przyczynić się może do zmniejszenia zapylenia, poprzez wpływ na mikroklimat oraz zmniejszenie erozji gleb.

Ocena ze względu na ochronę roślin

Na obszarze strefy mazowieckiej występują przekroczenia dopuszczalnych stężeń średniorocznych w zakresie stężenia NO_x i SO₂ oraz O₃, z tego względu strefę zaliczono do klasy C. Na terenie analizowanej Gminy głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia komunikacyjne i komunalne. Wzmoczona emisja, a tym samym wzrost stężenia w atmosferze pyłów i gazów emisyjnych obserwowany jest w okresie jesienno-zimowym i ma charakter w głównej mierze lokalny, pochodzi przede wszystkim z procesów energetycznego spalania paliw dla celów grzewczych oraz procesów technologicznych. Powiat siedlecki obszarem o charakterze typowo rolniczym, z tego względu głównym źródłem zanieczyszczenia powietrze jest emisja ze źródeł zachodzących w procesach produkcji np. drobiarskiej, chowu trzody chlewnej. Podobnie jak w przypadku klas pod kątem zdrowia ludzi w przypadku klasy stref uzyskanych w ocenie rocznej za 2016 r. wg. kryteriów ochrony roślin Ozon w kryterium celu długoterminowego osiągnął klasę D₂.

3.4.3 Stan i zagrożenia gleb

W powiecie siedleckim najczęściej występującymi są gleby darniowo-bielicowe. Do zanieczyszczenia gleb przyczyniają się najbardziej: zintensyfikowane rolnictwo (nadmierne nawożenie, monokulturowość upraw), nielegalne składowiska odpadów komunalnych zlokalizowane najczęściej na obrzeżach lasów, zarówno państwowych jak i prywatnych, w tym również potencjalnie lasów objętych opracowaniem UPUL. Ich obecność wpływa nie tylko na obniżenie walorów estetycznych i krajobrazowych środowiska przyrodniczego, lecz również na zanieczyszczenie, gdyż ze względu na brak ekranizacji podłoża możliwe jest zanieczyszczenie odciekami również warstwy wodonośnej.

Zagrożenie dla gleb może stanowić również erozja, osuwiska, odpady, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, wprowadzanie do gleby nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych, a także postępująca urbanizacja i zwiększająca się ilość odpadów i ścieków. W związku z lokalizacją terenów górniczych na terenie Powiatu Siedleckiego, rzeźba terenu i krajobraz naturalny mogą być narażone na negatywne skutki eksploatacji kopalni z których najbardziej rozległe mogą być przekształcenia hydrologiczne i hydrogeologiczne (obniżenie poziomu wód gruntowych, przesuszenie gleb), deformacje geomechaniczne oraz zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego i wód.

3.4.4 Stan i zagrożenia wód powierzchniowych i gruntowych

Największą rzeką przepływającą przez teren Powiatu Siedleckiego jest rzeka Liwiec. Jest to rzeka IV rzędu, znajdująca się w dorzeczu Bugu. Długość rzeki wynosi 26,2 km, a powierzchnia jej zlewni 2779 km². W większości terenów zlewni występuje mała retencja wody, co powoduje występowanie deficytu wody. Do rzeki Liwiec dopływa wiele mniejszych rzek, również znajdujących się na terenie Powiatu Siedleckiego. Do największych dopływów należą: Muchawka, Kostrzyń i Helenka. Rzeki te wykorzystywane są głównie do celów rolniczych, hodowlanych oraz rekreacyjnych.

Istotnym zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych stanowić będzie przenikanie nieoczyszczonych lub oczyszczonych w stopniu niewystarczającym ścieków bytowo-gospodarczych i zanieczyszczeń komunikacyjnych do warstw wodonośnych. Ponadto, na terenach rolniczych, istotne zagrożenie stanowią zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego, głównie bogate w azot nawozy oraz chemiczne środki ochrony

roślin, w szczególności ich niewłaściwe magazynowanie, nieumiejętne przygotowywanie cieczy roboczych oraz nieprawidłowa utylizacja niezużytych środków chemicznych. Ponadto potencjalne zagrożenie dla jakości wód na terenie Gminy mogą stanowić nieczynne lub niewłaściwie zabezpieczone studnie wiercone, stanowiące źródło bakteriologicznego skażenia warstwy wodonośnej.

Wody powierzchniowe to również zbiorniki wodne, które na obszarze gminy posiadają genezę antropogeniczną, czyli do powstania których przyczyniła się działalność człowieka. Największymi zbiornikami są kompleksy stawów rybnych zlokalizowane w Czołomyjach, Stoku Ruskim i Mordach). Posiadają one regionalną rangę przyrodniczą, głównie ze względu na silne zróżnicowanie i bogate zgrupowania fauny lądowej.

Wody podziemne w regionach: Subniecka Warszawska (nr 215) poza częścią centralną ośrodek porowy oraz Dolina kopalna górnicy Liwiec (nr 223) ośrodek porowy czwartorzędowy, występują w utworach trzecio- i czwartorzędowych. Wody podziemne w ramach obszaru objętego UPUL były w badane w ramach sieci krajowej oraz regionalnej. Punkt badawczy dla powiatu siedleckiego znajduje się w miejscowości Łysów – gdzie zgodnie z monitoringiem dla roku 2016 zbiornik czwartorzędowy posiada III klasę wód.

3.4.5 Zagrożenia dla ekosystemów leśnych

Zagrożenia abiotyczne

Zagrożenia abiotyczne wynikają przede wszystkim z położenia geograficznego danego obszaru. Związane są one z występowaniem anomalii pogodowych (wyrażających się w naszej szerokości geograficznej występowaniem ekstremalnych temperatur, opadów czy wiatrów), okresowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych, związanym z długim okresem suszy lub okresowym zalewaniem, podtapianiem terenu w związku z obfitymi opadami, czy napływem wód roztopowych. Istotnym zagrożeniem mogą być również przymrozki zarówno wiosenne jak i wczesnojesienne.

Spśród zagrożeń abiotycznych występujących na terenie gmin analizowanych w powiecie Siedleckim zagrażających bezpośrednio utrzymaniu właściwego stanu ekosystemów leśnych należy wymienić:

- **Gwałtowne wiatry i krótkotrwałe wiatry o charakterze huraganu**

Silne i bardzo silne wiatry występują najczęściej zimą i stanowią szczególne zagrożenie dla drzewostanów przerzedzonych, zaniedbanych pod względem pielęgnacyjnym. Szczególnie narażone są drzewostany pogradacyjne i uszkodzone, szczególnie przez korniki. W obrębie lasów objętych opracowaniem uszkodzenia od wiatru występują głównie w drzewostanach świerkowych zaatakowanych przez korniki.

Aby zniwelować powstanie szkód, należy przede wszystkim dbać o właściwy stan sanitarny i dobrą kondycję lasów.

- **Okiść śniegowa**

Występuje podczas długotrwałych opadów mokrego śniegu. Szkody od okiści mają charakter uszkodzeń mechanicznych – łamanie gałęzi, wierzchołków, przyginanie, a nawet wywracanie drzew. Szczególnie podatne na szkody są młode, przerzedzone drzewostany, rosnące na słabszych siedliskach borowych.

Na terenie obrębów objętych opracowaniem nie stwierdzono występowania szkód od okiści.

- **Zakłócenie gospodarki wodnej**

Istotnym zagrożeniem, w szczególności dla lasów, powodującym osłabienie naturalnej odporności drzewostanów jest niedobór wody, spowodowany obniżaniem się poziomu zalegania wód gruntowych. Rezultatem tego zjawiska jest zwiększona podatność na działalność szkodników ze świata zwierząt.

- **Zmrozowiska**

Są to najczęściej niewielkie, bezodpływowe zagłębienia terenu, w których gromadzi się zimne powietrze. Utrudniony przepływ powietrza sprzyja powstawaniu przymrozków, stanowiących szczególne zagrożenie dla młodego pokolenia drzewostanu. Długo utrzymująca się niska temperatura powietrza i gleby na zmrozowisku powodują zaburzenia bilansu wodnego roślin, opóźniają ich wzrost i rozwój. Na terenie powiatu potencjalne miejsca zalegania chłodnego powietrza, zagrożone występowaniem zmrozowisk występują w bocznych dolinkach niewielkich cieków wodnych.

- **Osuwiska**

W obrębie objętym UPUL ze względu na nizinny charakter obszaru zagrożenie osuwiskami jest znikome obejmujące jedynie strome zbocza, jary, doliny potoków.

Zagrożenia biotyczne

W trakcie prac terenowych prowadzonych przez Firmę TAXUS UL stwierdzono powierzchnie z drzewostanem w złym stanie sanitarnym w gminie Suchożebry oraz Mokobody. W przypadku drzewostanów do przebudowy i w złym sranie sanitarnym zastosować rębnię zupełną.

Tabela 3 Zastawienie uszkodzeń owadzych na terenie analizowanych gmin

Adres leśny	Powierzchnia	Informację dodatkowe	Zabieg
Gmina Suchożebry			
W261020004-1001 -b -00	0,4914	gniazdo suchych sosen w N części	TP
W261020018-1002 -a -00	0,1934	zły stan zdrowotny	TP
Gmina Mokobody			
W260420004-1001 -k -00	0,0444	do przebudowy	IB
W260420004-1002 -m -00	0,1101	do przebudowy, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IB
W260420011-1004 -h -00	0,147	do przebudowy	IB
W260420011-1003 -x -00	0,1341	do przebudowy	IB
W260420001-1006 -r -00	0,0507	do przebudowy	IB
W260420027-1002 -m -00	0,2175	do przebudowy	IB
W260420027-1005 -c -00	0,1373	do przebudowy	IB
W260420001-1002 -fx -00	0,2047	do przebudowy	IB
W260420002-1001 -c -00	0,0614	do przebudowy	IB
W260420017-1003 -g -00	3,5277	b. zła jakość techniczna	IB
W260420017-1009 -a -00	1,144	drzewostan złej jakości technicznej	TP
W260420019-1002 -h -00	0,27	do przebudowy	IB
W260420019-1003 -ix -00	0,1701	do przebudowy	IB
W260420013-1002 -bx -00	0,1031	do przebudowy	IB
W260420005-1003 -l -00	0,2177	do przebudowy	IB
W260420006-1003 -k -00	5,7117	w pld.-wsch. części wydzielenia duża ilość posuszu	IB
W260420009-1003 -r -00	0,51	do przebudowy	IB
W260420010-1001 -gy -00	0,06	do przebudowy	IB
W260420024-1001 -ix -00	0,1385	do przebudowy	IB
W260420019-1002 -w -00	0,4835	do przebudowy	IB
W260420019-1002 -k -00	0,1527	do przebudowy	IB

Kornik ostrożebny często zasiedla drzewa osłabione w wyniku różnych zjawisk (susza, pożar, zanieczyszczenia przemysłowe, itp.). Szkodnik ten atakuje głównie górne partie drzew z cienką korą i grubsze gałęzie. Jego działalność prowadzi do szybkiego zamierania drzew. Jest jednym z najgroźniejszych szkodników atakujących osłabione sosny.

W celu skutecznego ograniczenia kornika ostrożebnego istotne jest, aby wszyscy właściciele lasów (w tym lasów prywatnych i innych własności oraz Lasy Państwowe) solidarnie zwalczali w swoich drzewostanach tego groźnego szkodnika. Zgodnie z Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach [Dz. U. 2021. 1275] Art. 9. 1. W celu zapewnienia powszechnej ochrony lasów właściciele lasów są obowiązani do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a w szczególności do: zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych.

Nie stwierdzono znaczących gospodarczo szkód od patogenów grzybowych. Osobnym problemem jest występowanie zjawiska zamierania jesionów oraz nadmiernego wydzielania się posuszu w ramach gatunku, podobne zjawisko zaczyna dotyczyć wiązu stanowiącego cenną domieszkę w drzewostanach. Uszkodzenia powodowane przez zwierzynę płową (zgryzanie, spałowanie) występują głównie w drzewostanach młodszych klas wieku (uprawy, młodniki), ze względu jednak na niewielkie powierzchnie uszkodzeń, zagrożenie od zwierziny płowej w lasach własności prywatnej objętych przedmiotowym opracowaniem jest nieznaczne. Ogólny stan sanitarny lasów jest zadowalający.

Zagrożenie pożarowe

Realnym zagrożeniem obszarów leśnych są pożary, szczególnie w okresie wczesnej wiosny oraz długotrwałych okresów suszy w sezonie letnim. Stan zagrożenia pożarowego obszarów leśnych jest przede wszystkim wynikiem wzrastającej ich penetracji przez ludność i nieostrożnym obchodzeniem się z ogniem w lesie lub na gruntach sąsiadujących z lasami. W okresie wiosennym ponadto duże zagrożenie stanowi wypalanie łąk i pastwisk sąsiadujących z gruntami leśnymi. Od zarządcy lasów objętych opracowaniem UPUL wymaga się, by w zlokalizowanych przy drogach publicznych dokonano uprzęgnięcia pasa szerokości 30 m od skraju drogi z posuszu oraz odpadów komunalnych. Zagrożenie pożarem lasów własności prywatnej w dużej mierze zależy od stanu sanitarnego lasów, stąd bardzo ważna jest realizacja wskazań gospodarczych zapisanych w UPUL w sposób zadowalający.

3.4.6 Zagrożenia antropogeniczne

Całokształt planowych i bezplanowych, bezpośrednich i pośrednich oddziaływań ludzkich wywołujących zmiany w środowisku i szacie roślinnej nazywamy antropopresją. O zagrożeniach antropogenicznych mówimy, gdy oddziaływania te wpływają znacząco negatywnie na przyrodę i środowisko. Pośrednie oddziaływanie ma wpływ na zanieczyszczenia wód, gleby czy powietrza. Z kolei bezpośrednio negatywne działanie człowieka przejawia się głównie w szkodnictwie leśnym.

Hałas

Zagrożenie hałasem charakteryzuje się dużą powszechnością występowania i najczęściej jest pochodną szeregu niekorzystnych czynników, takich jak m.in. urbanizacja, duże zagęszczenie tras komunikacyjnych, czy intensywny rozwój ośrodków przemysłowych.

W województwie mazowieckim hałas pochodzi głównie z komunikacji drogowej, w znacznie mniejszym stopniu z innych źródeł. Pomiar hałasu komunikacyjnego/drogowego, wykonywany w ramach monitoringu WIOŚ dla województwa mazowieckiego w latach 2013 – 2015 prowadzono na 63 odcinkach dróg na terenie 15 powiatów, w roku 2016 badano hałas drogowy w 15 punktach powiatu radzyńskiego (Radzyń Podlaski jest miastem powiatowym, położonym w północnej części województwa mazowieckiego. Przez miasto, lub w bezpośrednim jego sąsiedztwie, przebiegają główne drogi: będąca obwodnicą miasta droga krajowa nr 19 prowadząca w kierunku północnym do Białegostoku, Kowna i Rygi, oraz w kierunku południowym do Lublina i Koszyc, droga krajowa nr 63 relacji Obwód Kaliningradzki – Giżycko – Pisz – Łomża – Zambrów – Siedlce - Łuków – Radzyń Podlaski – Sławatycze (przejście graniczne z Białorusią), droga wojewódzka nr 814 stanowiąca połączenie z Parczewem). Pomiarów długookresowe nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu. Pomiarów krótkookresowe wykazały przekroczenia poziomów dopuszczalnych: w porze dziennej w 60 % punktach pomiarowych i na 45 % długości odcinków zbadanych dróg, zaś w porze nocnej w 53 % punktów pomiarowych i na 38 % długości odcinków zbadanych dróg. W trakcie pomiarów nie odnotowano przekroczeń dobowych powyżej 10dB. W badaniach w 2016 roku. WIOŚ wykonał dobowe pomiary hałasu drogowego w 9 punktach pomiarowych. Przekroczenia dopuszczalnych norm wystąpiły w 2 punktach pomiarowych w dzień oraz w 4 punktach w nocy. Najwyższe wartości przekroczeń wystąpiły przy drodze krajowej nr 19, sięgały one: 6,7 dB w dzień, 12,2 dB nocą. Należy podkreślić, że zmierzone najwyższe chwilowe wartości hałasu emitowanego do środowiska dochodziły

nawet do 103,1 dB. Dlatego hałas komunikacyjny może stanowić uciążliwość akustyczną dla mieszkańców terenów położonych w sąsiedztwie kontrolowanych dróg.

Hałas przemysłowy w ramach obszarów objętych UPUL może dotyczyć stref przemysłowych zlokalizowanych w pobliżu zakładów przemysłu włókienniczego, drzewnego, przetwórstwa, obszarów gastronomicznych i rozrywkowych, jednak emitowany hałas nie ma dużego natężenia, a przekroczenie norm jest nieznaczne i raczej sporadyczne. Większe przekroczenia mogą dotyczyć obszarów miast. Jednak niewielka liczba zakładów przemysłowych wpływa na stan obszaru dając wynik jednego z najczystszych w kraju.

Pole elektromagnetyczne

Głównymi źródłami sztucznych pól elektromagnetycznych są: linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, stacje przekątnikowe, stacje radiolokacyjne i obiekty radiokomunikacyjne takie jak stacje nadawcze radiowe i telewizyjne oraz stacje bazowe telefonii komórkowych a także komputery, telewizory, lodówki itp.

Zakres dopuszczalnych częstotliwości jest ściśle określony dla różnych miejsc dostępnych dla ludzi i terenów mieszkalnych wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 30.10.2003 r. (Dz. U. Nr 192, poz.1883). Pomiary wykonywane były zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. (Dz. U. nr 221, poz. 1645).

W roku 2018 wykonano pomiary poziomów pól elektromagnetycznych w województwie mazowieckim. Na terenie analizowanych Gmin nie były prowadzone pomiary poziomów pól elektromagnetycznych. Przeprowadzono takie pomiary w 3-punktach na terenie miasta Siedlce, które sąsiadują z analizowanymi gminami, gdzie nie było przekroczeń natężenia składowej elektrycznej pola,. Zgodnie z analizą zawartą w ocenie poziomu pól elektromagnetycznych dla województwa mazowieckiego (GDOŚ, 2019) największa ilość pomiarów (około 90%) wykazuje wartości poniżej 1 V/m i jest znacząco niższa od poziomu dopuszczalnego (7 V/m). Pomiary wykonywane na terenie woj. mazowieckiego nie wykazały przekroczeń w miejscach dostępnych dla ludności, czy też przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

3.5 Istniejące formy ochrony przyrody w obszarze opracowania UPUL

Na terenie powiatu Siedleckiego występuje wiele zróżnicowanych form ochrony przyrody. Istniejące obszary chronione analizowano pod kątem wpływu zapisów dokumentacji urzędniczej, ze względu na ograniczone powierzchnie wydzieleń oraz zalecenia dotyczące konkretnych powierzchni, istnieje możliwość występowania formy ochrony przyrody w granicach administracyjnych gminy ale bez występowania w jej granicach wydzieleń z UPUL. Mnogość form ochrony przyrody powoduje, iż wiele spośród nich pokrywa się pod względem granic, analiza dotyczyć będzie wpływu na poszczególne obszary/formy w związku z przedmiotami ochrony. Spośród obszarowych form ochrony przyrody, w granicach gmin Mokobody i Suchożebry w obrębach objętych UPUL wyróżnimy:

PARKI NARODOWE:

Brak tej formy ochrony przyrody na analizowanym terenie.

REZERWATY PRZYRODY:

Brak tej formy ochrony przyrody na analizowanym terenie.

PARKI KRAJOBRAZOWE:

Brak tej formy ochrony przyrody na analizowanym terenie.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU:

~ **Siedlecko – Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu** Ustanowiony został Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach Nr VII/32/77 z dnia 10 czerwca 1977 r., nowelizowany Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach Nr XVII/99/86, oraz Rozporządzeniem Nr 31/98 Wojewody Siedleckiego z 10.06.1998 r. Obszar ten obejmuje teren Wysoczyzny Siedleckiej Między Siedlcami a Węgrowem o powierzchni 35 800 ha. Na obszarze tym leżą m.in. rezerваты przyrody „Golobórz” i „Stawy Broszkowskie”, a także pomniki przyrody. Przez prawie cały obszar przepływa rzeka Liwiec. Krajobraz terenu ma charakter rolniczy.

OBSZARY NATURA 2000:

Obszary specjalnej ochrony ptaków:

~ **PLB140002 obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Liwca** – Obszar specjalnej ochrony ptaków, przyjęty na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2004 r., poz. 2313), posiada Plan Zadań Ochronnych ustanowiony zarządzeniem nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r., poz. 3825 ze zm.) oraz zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 7 lipca 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLH140002 [Dz. Urz. Woj. Maz z 2016 r. Poz. 6535]. Obszar obejmuje dolinę rzeki Liwiec, od źródeł do ujścia rzeki do Bugu, z łąkami i zalewowymi pastwiskami utworzonymi na zmeliorowanych bagnach. Niektóre odcinki rzeki mają charakter naturalny, na innych odcinkach jest ona uregulowana, lokalnie w dolinie występują wtórne zabagnienia. Miejscami brzegi Liwca są płaskie, zajęte przez łąki i wilgotne, zalewane pastwiska, na innych odcinkach brzegi są wysokie. W dolinie przeważają łąki i pastwiska, lokalnie występują łągi olchowe i olchowo-jesionowe oraz niewielkie kompleksy leśne, z dominującym udziałem sosny. Podłoże stanowią tu gleby mineralne.

Specjalne obszary ochrony siedlisk:

~ **PLH140032 Ostoja Nadliwiecka** – Specjalny obszar ochrony siedlisk, przyjęty na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG w czwartym zaktualizowanym wykazie terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE 2011/64/UE), posiada Plan Zadań Ochronnych – ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r., (Dz. Urz. Woj. Zam. Z 2014 r., poz. 3827 ze zm.) oraz zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 marca 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 [Dz. Urz. Woj. Maz. z z 2016r. Poz. 2531]. Jest to najcenniejszy pod względem przyrodniczym, obok doliny Bugu, obszar we wschodniej części województwa mazowieckiego. O tak wysokiej randze świadczy przede wszystkim - wysoka różnorodność biologiczna; koncentracja stanowisk chronionych i ginących gatunków roślin, grzybów i zwierząt; różnorodność siedlisk przyrodniczych oraz funkcja jednego z najważniejszych korytarzy ekologicznych o węzłowym znaczeniu ponad regionalnym. Dolina Liwca to cenny krajobrazowo i przyrodniczo kompleks przestrzenny różnych środowisk reprezentujących pełną skalę wilgotnościową siedlisk występujących w dolinie rzecznej i warunkujący ściśle określone zespoły roślin i zwierząt. Charakterystycznym elementem tutejszego krajobrazu są lasy łąkowe (*91E0).

~ **PLH140026 Dzwonecznik w Kisielanach** – Specjalny obszar ochrony siedlisk o pow. 45,7000 ha. Utworzony na mocy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dzwonecznik w Kisielanach (PLH140026) (Dz.U. z 2021 r., poz. 352). Obszar pokryty w połowie przez lasy mieszane, w połowie przez siedliska rolnicze. Obszar obejmuje jeden z ozów, które tworzą ciąg pagórków ułożonych południkowo, towarzyszących rynnowej dolinie Liwca, w większości eksploatowanych w celu pozyskania kruszywa (żwiru). Jego wysokość względna wynosi około 20 m. Część wierzchołkową porasta las rozczłonowany gruntami ornymi na trzy fragmenty.

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE:

Brak tej formy ochrony przyrody na analizowanym terenie.

UŻYTKI EKOLOGICZNE:

Brak tej formy ochrony przyrody na analizowanym terenie.

ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE:

Brak tej formy ochrony przyrody na analizowanym terenie.

KORYTARZE EKOLOGICZNE:

Przez część terenu podlegającego analizie przebiega również korytarze ekologiczne: Siedlecki gmina Suchożebry oraz Dolina Dolnego Lwica– gmina Mokobody

Ze względu na ograniczoną powierzchnię oraz zalecenia dotyczące konkretnych powierzchni wydzielen, a także charakter prac, zapisy planu nie powinny mieć wpływu na formy ochrony przyrody położone poza zasięgiem wydzielen.

3.5.1 Pomniki przyrody

Brak tej formy ochrony przyrody na analizowanym terenie.

3.5.2 Siedliska przyrodnicze poza obszarem Natura 2000

Na terenie gruntów leśnych niestanowiących własności Skarbu Państwa w obrębach ewidencyjnych objętych opracowaniem UPUL, nie zainwentaryzowano płatów siedlisk przyrodniczych poza obszarem Natura 2000. Analizowano również warstwy inwentaryzacyjne siedlisk przekazane przez RDOŚ Warszawa z zasobów dyrekcji.

Waloryzacja przyrodnicza nie jest przedmiotem prowadzonych prac taksacyjnych, jednak ze względu na charakter przedmiotów chronionych dokumentacja zakłada potencjalne występowanie płatów siedlisk lub możliwość ich wykształcenia w przyszłości przy właściwym działaniu zgodnym z typem siedliskowym. Określenie obecności leśnych siedlisk przyrodniczych wymaga znacznie szerszego zakresu danych i analiz w związku z tym przyjmuje się wykonane przez specjalistyczne jednostki inwentaryzacje przyrodnicze wraz z możliwą interpolacją na grunty osób prywatnych (w przypadkach braku ich określenia na własności prywatnej).

Niemniej jednak możliwe jest występowanie potencjalnych płatów siedlisk przyrodniczych. Lasy prywatne objęte opracowaniem UPUL mogą również sąsiadować z siedliskami przyrodniczymi z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (92/43/EWG), na terenie lasów będących w zarządzie PGL Lasów Państwowych.

3.6 Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji UPUL, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Uprozczone Plany Urządzenia Lasu w obrębach ewidencyjnych Gminy Suchożebry oraz Mokobody powstały przede wszystkim przez pryzmat potrzeb gospodarczo- pielęgnacyjnych ekosystemu leśnego. Zapisy umieszczone w UPUL mają zapewnić racjonalną gospodarkę leśną na terenach własności prywatnej. Formułowane są w sposób mający zapewnić zminimalizowanie kolizji pomiędzy ochroną przyrody a gospodarką w lasach. Niemniej jednak, podczas prowadzenia prac nad projektem przedmiotowych planów, główny problem z punktu widzenia ochrony

przyrody, stanowiło wypracowanie kompromisu pomiędzy potrzebą zapewnienia właścicielom lasów możliwości użytkowania rębego, a koniecznością pełnienia przez lasy funkcji ekologicznych. Zjawisko to szczególnie nasila się w przypadku lasów własności prywatnej pozostających w zasięgu obszarowych form ochrony przyrody, w szczególności drzewostanów zlokalizowanych na terenie Obszarów Natura 2000.

Ustalone dla lasów niepaństwowych wieki rębności gatunków są niższe niż w przypadku lasów państwowych. Ponadto, przyjmuje się dla gatunku głównego drzewostanu minimalny wiek wyrębu wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 roku, w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. 2021 poz. 1275) w wysokości znacznie niższej niż ma to miejsce w lasach państwowych: So, Św, Lp – 80 lat, Brz, Ol – 60 lat, Bk-100 lat, Db, Js, Wz – 120 lat, Os – 40 lat, Tp – 30 lat.

Problem dla ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do wydzieleń pozostających w granicach obszarowych form przyrody takich jak Obszary Natura 2000, stanowić może planowanie użytkowania naruszającego strukturę wiekową czy gatunkową danego drzewostanu. W przypadku wydzieleń objętych opracowaniem UPUL na omawianym terenie problem ten jest jednak nieznaczący, gdyż projektowane zalecenia nie naruszają w stopniu znaczącym struktury drzewostanów.

Problemem istotnym z punktu widzenia realizacji zapisów UPUL może być nadmierna eksploatacja runa leśnego, czy też bezprawny wyręb i kradzież drewna w lasach objętych opracowaniem. Pierwsze dwa działania, stanowić mogą bezpośrednie zagrożenie dla zachowania płatów roślin chronionych oraz zasobów drzewnych na terenie lasów własności prywatnej. Samowola w eksploatacji zasobów leśnych zarówno przez właścicieli, jak i osoby obce powoduje, iż ochrona przyrody na terenach, dla których zaprojektowano przedmiotowy plan, pomimo szeregu zaleceń dla gospodarki leśnej, może niemal nie funkcjonować.

Bardzo ważne z punktu widzenia realizacji zapisów UPUL wydają się być również problemy związane z rozpoznaniem walorów przyrodniczych i wynikającym z nich właściwym planowaniem ochrony przyrody na urządzanych terenach. Przejawia się to głównie w niekompletnej wiedzy o rozmieszczeniu i zasobach gatunków i siedlisk przyrodniczych na terenach własności prywatnej.

3.7 Aktualny stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Obecny stopień przekształcenia środowiska naturalnego przez człowieka, zanieczyszczenie środowiska powoduje konieczność prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, która przede wszystkim nastawiona jest na zapewnienie ciągłości istnienia lasów oraz maksymalizację ich stabilności.

Realizacja wskazań gospodarczych zawartych w UPUL ma szczególne znaczenie w przypadku lasów własności prywatnej. W lasach własności prywatnej od dziesięcioleci gospodarka leśna nastawiona jest w dużej mierze na pozyskiwanie drewna. Aktualnie, zachowanie właściwego stanu lasów prywatnych uzależnione jest od prowadzenia planowej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, równoważącej potrzeby eksploatacyjne z ochroną cennych przyrodniczo fragmentów lasu, opartej o Uproszczone Plany Urządzenia Lasu.

Potencjalne odstępianie od przeprowadzenia zabiegów zaplanowanych w UPUL, może być zagrożeniem dla trwałości lasów, powodując zły stan sanitarny lasów, zestarzenie się drzewostanów i całkowity ich rozpad, co z kolei doprowadzić może do nieodwracalnych zmian w biotopie. Zachowanie czy odtwarzanie możliwości w zakresie bioróżnorodności obszarów leśnych wiąże się z wprowadzeniem zunifikowanej, szeroko i nowocześnie rozumianej gospodarki leśnej, opartej na kontrolowanym pozyskaniu drewna, popartym szacunkami oraz z odniesieniem do zapisów prawa, zarówno z dziedzin gospodarki leśnej jak i ochrony przyrody. Odstąpienie od działań gospodarczych będzie zatem skutkowało utrwalaniem zniekształceń, co w konsekwencji doprowadzić może do zaniku właściwych siedlisk zbiorowisk roślinnych, pociągając za sobą stopniowe zanikanie na danym terenie

chronionych gatunków roślin czy zwierząt. Wykonywanie zapisów dokumentacji urzędniowej przyczynia się również do zwiększania wiedzy właścicieli w zakresie gospodarki leśnej.

Podsumowując, brak realizacji zapisów projektu planu, może spowodować:

- utratę kontroli nad stanem sanitarnym i zdrowotnym lasu,
- zagrożenie trwałości lasu, w przypadku zbyt dużego, niekontrolowanego pozyskania drewna nie popartego szacunkami inwentaryzacyjnymi zapasu i przyrostu spodziewanego,
- nieplanowaną, rabunkową gospodarkę leśną, przyczyniającą się do zubożenia bioróżnorodności,
- zubożenie siedlisk oraz ich niekorzystne przekształcenie,
- pogorszenie możliwości rozwoju młodego pokolenia,
- stworzenie bazy żerowej dla patogenów w wyniku pozostawienia nadmiernych ilości martwego drewna w drzewostanie.

4 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko i Obszary Natura 2000

4.1 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko

W środowisku przyrodniczym istnieje cały szereg powiązań między poszczególnymi jego elementami, a zachwianie równowagi prowadzi nieuchronnie do bardzo poważnych konsekwencji, zarówno dla ekosystemów jak i dla człowieka. Zagrożenie środowiska przyrodniczego wynika ze stałego, równoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących w nim niekorzystne zjawiska i zmiany.

Realizacja dokumentacji urzędniowej ma na celu zachowanie trwałości i dobrej kondycji drzewostanów jako jednego z elementów środowiska naturalnego. Ma wpływ na czystość powietrza między innymi przez możliwość asymilacji dwutlenku węgla, zwiększanie retencji i polepszanie jakości wody, ochronę gleby przed erozją poprzez wskazywanie odpowiednich terminów prowadzenia zabiegów oraz odnowienia. Las (i jego długotrwałe istnienie w dobrej formie zdrowotnej) może także wspomagać funkcje akustyczne i osłony od wiatru.

4.1.1 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Mając na uwadze definicję bioróżnorodności, oddziaływanie powinno rozpatrywać się na trzech poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym.

Zapisy UPUL propagują wprowadzanie składów gatunkowych zgodnych z siedliskowym typem lasu, gdzie przewidziane jest miejsce na gatunki domieszkowe ważne z punktu widzenia bioróżnorodności, stosowanie projektowanych składów odnowieniowych upraw, wykorzystanie zmienności w ramach mikrosiedlisk, wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki. Ponadto, poprzez właściwy dobór składów gatunkowych, wspierają wzrost udziału rodzimych gatunków, zróżnicowanie struktury gatunkowej w obrębie drzewostanu. Na etapie tworzenia planów brana jest pod uwagę ochrona cennych starodrzewów, a także pojedynczych drzew czy biotopów, co przekłada się na zróżnicowanie biologiczne świata zwierzęcego. Dokumentacja urzędniowa zawiera ogólne zalecenia co do kęp starodrzewów, drzew pomnikowych i dziuplastych oraz ich zachowania. W związku z ogólnymi zaleceniami w trakcie wykonania zapisów dokumentacji organ nadzorujący oraz wykonawczy (leśnik wyznaczający np. drzewa do wycinki) bierze pod uwagę zapisy dot. ww. cennych obszarów czy pojedynczych drzew. Występujące kępy (wyróżniające się wiekiem ale zbyt małe do wyodrębnienia - zarówno młodsze jak i starsze) są opisywane w UPUL w Opisie Taksacyjnym wraz z powierzchnią, lokalizacją, gatunkiem i wiekiem.

Zaplanowane w UPUL zabiegi wpłyną pozytywnie na zachowanie stanu siedlisk, minimalizując stopień ich przekształcania oraz wymierania stanowiących o bioróżnorodności gatunków. Ryzyko zmniejszenia różnorodności biologicznej może wystąpić jedynie w przypadku nieprzestrzegania zawartych w UPUL zaleceń.

4.1.2 Oddziaływanie na ludzi i zdrowie ludzi

Trwale zrównoważona gospodarka leśna oraz udostępnianie lasu umożliwi społeczeństwu rekreację, wypoczynek oraz edukację przyrodniczą, zapewniając jednocześnie pożądaną przez prywatnych właścicieli lasów możliwość pozyskania surowca drzewnego.

Realizacja uproszczonych planów urządzenia lasu ma na celu zachowanie trwałości i dobrej kondycji drzewostanów jako jednego z elementów środowiska naturalnego. Szata roślinna wpływa pozytywnie na stan środowiska. Jest ściśle związana z zachowaniem równowagi w środowisku. Ma wpływ na czystość powietrza między innymi przez możliwość asymilacji dwutlenku węgla, zwiększa retencję wody przez co poprawia mikroklimat oraz jakość wody, a także może pełnić funkcje ekranów akustycznych i osłony od wiatru. Zachowanie równowagi w środowisku przyrodniczym i tworzenie naturalnych barier ochronnych warunkuje dobry stan środowiska życia i tym samym zmniejsza ryzyko wystąpienia epidemii. Dodatkowo umożliwienie korzystania z zasobów przyrody jakim jest między innymi pozyskiwane drewno daje szansę na polepszenie warunków życia. Dlatego też racjonalne gospodarowanie lasami poprzez pozytywny wpływ na środowisko, ma również pozytywny wpływ na zdrowie ludzi.

Realizacja zapisów dokumentacji urządzeniowej nie będzie oddziaływać negatywnie na życie i zdrowie ludzi ze względu na charakter działań. W przypadku wykonywania prac leśnych teren powinien zostać oznakowany a same zabiegi wykonywane przez osoby zaznajomione z przepisami BHP.

4.1.3 Oddziaływanie na rośliny, grzyby i zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione

Istotny wpływ realizacji UPUL na elementy środowiska przyrodniczego może dotyczyć wybranych gatunków roślin i zwierząt bezpośrednio lub pośrednio w wyniku zmiany stanu zasiedlanych biotopów. Ponieważ oddzielna ocena oddziaływania na każdy występujący na terenie Nadleśnictwa gatunek nie jest możliwa, dokonano kategoryzacji gatunków, grupując je według częstości występowania lub statusu ochronnego.

Rośliny i grzyby

W trakcie przeprowadzonych prac taksacyjnych, na gruntach objętych opracowaniem UPUL nie stwierdzono występowania gatunków roślin chronionych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. poz. 1409). Prace wykonywane były w roku 2020 w okresie wiosennym. Nie wyklucza się jednak całkowicie obecności w lasach objętych UPUL występowania gatunków chronionych.

W celu ochrony gatunków roślin i grzybów, potencjalnie mogących występować na terenach analizowanych, dokumentacja urządzeniowa zaleca prowadzenie **prac gospodarczych ograniczać do okresu zimowego**. Zapisy zalecają stosowanie dobrej praktyki leśnej, która mówi o wykonywaniu zabiegów w okresie zimowym przy pokrywie śnieżnej. Prowadzenie prac w okresie zimowym przy pełnej pokrywie śnieżnej jest jednym z istotnych elementów minimalizacji potencjalnie negatywnego, krótkotrwałego oddziaływania cięć pielęgnacyjnych i rębnych, ze względów zarówno hodowlanych jak i ochronnych. Działania te zapewnią znaczne zmniejszenie uszkodzenia płatów z roślinnością. Bezpośrednie oddziaływanie UPUL na rośliny potencjalnie występujące na terenach objętych opracowaniem oceniono, zatem jako neutralne.

Zasięg działań przewidzianych w UPUL i ich realizacja nie mają rozległego charakteru, odnoszą się jedynie do konkretnych wydzieleń. Wszelkie zabiegi zapisane w UPUL nie wpływają na działania prowadzone na terenach sąsiadujących lub pozostających w nieznaczonej odległości, a tym samym na znajdujące się na tych terenach rośliny, w szczególności potencjalne rośliny chronione. Należy pamiętać, że ze względu na rodzaj własności i różnowiekowość drzewostanów sąsiadujących prace z zakresu gospodarki leśnej będą prowadzone na niewielkich powierzchniach i w różnym czasie, co również zmniejsza potencjalne negatywne oddziaływanie.

Projektowane działania i zabiegi nie będą generowały potencjalnie negatywnych skutków w odniesieniu do roślin, w tym także gatunków chronionych, zlokalizowanych w sąsiedztwie gruntów leśnych objętych opracowaniem UPUL.

Oddziaływanie UPUL na rośliny runa występujące na terenie objętym opracowaniem oceniono jako neutralne.

Zwierzęta

Pod uwagę brane są stanowiska zwierząt (ptaków, ssaków, gadów i płazów) znajdujące się poza granicami obszarów Natura 2000 – gatunki ptaków oraz siedliska zwierząt w granicach N2000 będą analizowane w kolejnych rozdziałach. Należy zaznaczyć, iż w trakcie prac taksacyjnych na gruntach osób prywatnych nie zainwentaryzowano przypadków gatunków wymagających specjalnego wyznaczenia stref ochronnych (ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania itd.).

Analiza zabiegów zaplanowanych w odniesieniu do zwierząt chronionych oraz ich siedlisk pozwala stwierdzić, że dla żadnego z nich nie przewiduje się znacząco negatywnego wpływu realizacji UPUL. Dla większości zapisy zawarte w UPUL wpływają neutralnie na stan populacji i jedynie przejściowo i w niewielkim zakresie mogą pogarszać stan siedliska. Ogólne zalecenia zawarte są w opisie pkt. 4 „Ochrona lasu” dotyczą art.52.ust.1 pkt.1, 3-5 i 11 ustawy o ochronie przyrody, a mówią, iż gospodarka leśna nie będzie naruszać zakazów w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt poprzez: umyślne zabijanie, okaleczanie i chwywanie; umyślne niszczenie ich jaj, postaci młodocianych i ich form rozwojowych; niszczenie ich gniazd, mrowisk, nor, lęgówisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień; umyślne płoszenie i niepokojenie. Wpływ niekorzystny dla pewnych gatunków, dla innych może być korzystny, a pogodzenie interesów wszystkich zwierząt chronionych bytującego na terenie lasów analizowanych Gminy jest trudne. Najważniejsza jest ocena, czy stan środowisk bytowania i rozrodu najrzadszych i najcenniejszych gatunków nie ulegnie pogorszeniu, a na podstawie przedstawionej powyżej analizy niema podstaw by twierdzić, że to nastąpi.

Jako zagrożenia dla gatunków, których bytowanie oraz zdobywanie pokarmu związane jest z terenami wodnymi - wymienia się: degradację żerowisk (osuszanie, zabudowa rekreacyjna), kolizje z liniami energetycznymi, chemiczne zanieczyszczenie środowiska. Niebezpieczne dla populacji gatunków może być również odwadnianie i osuszanie łąk i mokradel. W związku z bytowaniem i zakładaniem lęgów w drzewostanach drażliwe może być wykonywanie zabiegów w pobliżu stwierdzonych gniazd.

Analizowana dokumentacja ma na celu ustabilizowanie drzewostanów i zachowanie ich dobrego stanu sanitarnego. Zapisy planów przewidują wskazanie terminów wykonywania cięć oraz rębni **w okresie poza sezonem lęgowym ptaków** – gdy nie powinny być niepokozone, zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody. Gatunkami na które mogą mieć największy wpływ zapisy dokumentacji urzędzeniowej są te związane z siedliskami leśnymi bądź zadrzewieniami. W przypadku znanych miejsc występowania gatunków chronionych zastosowano zabiegi ograniczające pozyskanie, a tym samym diametralne zmiany w siedlisku bytowania oraz obszar buforowy wokół w/w punktów.

Zgodnie z wytycznymi odnośnie zarządzania obszarami występowania ptaków chronionych w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych i sanitarnych zaleca się pozostawianie drzew biocenotycznych oraz pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Zaprojektowane zabiegi pod warunkiem spełnienia obostrzeń w zakresie terminu ich wykonania **t.j. poza okresem lęgowym**, nie wpłyną negatywnie na życie i funkcjonowanie chronionych w strefie ptaków. Charakter zabiegów nie wpłynie również w istotny sposób na zmianę krajobrazu w najbliższym otoczeniu gniazd. W uproszczonych planach urzędzenia lasu zawarto zalecenie o dążeniu do pozostawienia martwego drewna, wydzielającego się naturalnie, w ilości co najmniej 5% miąższości drzewostanu, ze względu na ochronę miejsc lęgowych ptaków, a także zapewnienie miejsc bytowania popielicowatych, nietoperzy oraz płazów i gadów. Zgodnie z dobrymi praktykami zawartymi w Zasadach hodowli lasu, przy wykonaniu rębni na powierzchni powyżej 1 ha zaleca się projektowanie kęp ekologicznych w formie biogrup do naturalnego rozpadu, stanowiących min. 5%

powierzchni manipulacyjnej. Ponadto nie stosuje się wykonywania rębni w okolicach źródlisk, jezior, rzek. W tych miejscach wskazane jest pozostawienie stref ochronnych, tzw. "ekotonów" bez cięć. Zaleca się zachowanie stref ekotonu o szerokości ok. 30m (jedna wysokość drzewostanu). Ochrona ptaków, zwłaszcza tych grup, które stale związane są z gruntami leśnymi podobnie jak w przypadku ssaków będzie polegać na kontroli powierzchni roboczej przed rozpoczęciem prac pod kątem obecności ptaków należy zwracać szczególną uwagę na drzewa dziuplaste z gniazdami, ponadto pozostawianie drzew dziuplastych martwych oraz obumierających w lesie powinno zapewnić ochronę tej grupie zwierząt, tak jak i prowadzenie prac poza okresami lęgowymi ptaków. Należy pamiętać, iż planowane działania gospodarcze podlegają ograniczeniu poprzez szereg wytycznych i zasad sprzyjających pozostawianiu siedlisk stanowiących ich potencjalne miejsca bytowania. Technologia prac w leśnictwie powoduje, że są one wykonywane w różnych okresach czasu. Przede wszystkim należy przestrzegać terminów wykonywania cięć, ograniczając je do miesięcy poza okresem lęgowym ptaków w zależności od gatunku, zapewniając zachowanie potencjalnych populacji ptaków na danym terenie.

W celu ograniczenia potencjalnie negatywnego wpływu planowanych zabiegów na gatunki owadów, płazów, gadów i małych ssaków, związanych ze środowiskiem leśnym należy przede wszystkim zadbać o ochronę potencjalnych miejsc ich występowania podczas prowadzenia prac leśnych. Zaleca się, jak wspomniano wyżej pozostawienie kłód i martwego drewna. W UPUL zawarto odpowiednie zapisy w części dotyczącej ochrony przyrody, ich przestrzeganie zapewni neutralny wpływ zabiegów zaprojektowanych w UPUL na ptaki oraz nietoperze.

W obrębie opisywanych Gmin odnotowane może być występowanie gatunków zwierzyny łownej związanej z terenami leśnymi oraz półotwartymi: sarny, lisy czy zające korzystają z siedlisk leśnych, unikając kontaktu z człowiekiem. Lasy objęte UPUL rzadko tworzą zwarte rozległe kompleksy. Niejednokrotnie są to izolowane niewielkie powierzchnie leśne wzdłuż gruntów innego rodzaju oraz grunty leśne położone w większych kompleksach leśnych innej własności, głównie PGL LP Lasy Państwowe. Z punktu widzenia ochrony gatunków drapieżnych ważne jest przed rozpoczęciem prac potwierdzenie, że powierzchnia nie jest wykorzystywana stale lub czasowo jako miejsca zimowania lub rozrodu. W przypadku zasiedlenia habitatu należy prace odłożyć w czasie.

Kolejną grupą ssaków objętych ochroną, a które związane są z gruntami leśnymi są wydra i bóbr. Gatunki te związane są ze środowiskiem wodnym, wpływ zabiegów przy utrzymaniu zasady ochrony naturalnego charakteru siedlisk bytowania należy uznać za neutralny.

Dla nietoperzy lasy są głównie miejscem żerowania, niezasiedlone dziuple mogą stanowić miejsca dziennego spoczynku – ochrona drzew dziuplastych w trakcie realizacji zaplanowanych zabiegów nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na tą grupę zwierząt.

Wpływ na gatunki stanowiące przedmiot ochrony w obszarze a związane ze środowiskiem wodnym (wydra, gatunki ryb, płazów czy owadów) będzie neutralny. Stosowanie zapisów ujętych w rozdziale ochrona przyrody UPUL zapewni odpowiedni stan żerowisk oraz miejsc lęgowych dla grup zwierząt będących celem ochrony w ramach tego obszaru, np. poprzez realizowanie zapisu nie wykonywania rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior, rzek. Wpływ zabiegów na populacje gatunków bytujących w obszarach związanych z siedliskami drzewostanowymi – nietoperze, bóbr – powinien pozostać neutralny w związku z brakiem w obrębie obszaru wydzieleń stwierdzonego występowania tych gatunków. W przypadku dobrej praktyki leśnej stosowanej w dokumentacji urzędniczej nie stosuje się wykonywania rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior i rzek, pozostawiane są kępy starodrzewów oraz – co pozwoli na zachowanie obszarów bytowania gatunków związanych z terenami kompleksów leśnych. Ponadto każdorazowo przed rozpoczęciem prac należy przeprowadzić lustrację terenu pod kątem obecności chronionych gatunków zwierząt. Z punktu widzenia ochrony terenu lęgów ptaków, prace na omawianym obszarze należy prowadzić w okresie zimowym, stosownie do zawartych w UPUL zapisów, w rozdziale ochrona przyrody. Zaobserwowane na omawianym terenie gniazda dużych drapieżników niezwłocznie zgłosić do odpowiednich służb, a teren wyłączyć z użytkowania.

Z punktu widzenia wpływu zabiegów zaprojektowanych w UPUL istotne są zapisy ochrony mikrosiedlisk, ponadto nadzór leśny powinien uczulić właścicieli lasu na utrzymywanie w niezmiennym stanie dróg z koleinami w okresie rozrodczym lub też nie dopuszczanie do powstawania kolein. W odniesieniu do leśnych gatunków ptaków należy pamiętać, iż planowane działania gospodarcze podlegają ograniczeniu poprzez szereg wytycznych i

zasad sprzyjających pozostawianiu siedlisk stanowiących ich potencjalne miejsca bytowania. Technologia prac w leśnictwie powoduje, że są one wykonywane w różnych okresach czasu. Konieczność działań takich jak m.in.: pozostawianie w drzewostanach martwego drewna, kęp starodrzewów, drzew dziuplastych czy pozostawiania stref nieużytkowanych cięciami zupełnymi wokół zbiorników wodnych, rzek i jezior zgodne są z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Zabiegi projektowane w ramach UPUL dla lasów własności prywatnej Analizowanych obszarach powiatu Siedleckiego są zgodne zarówno z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jak i zasadami hodowli lasu. Z tego względu oddziaływanie na stan populacji gatunków zwierząt, w tym potencjalnych, migrujących gatunków chronionych oceniono jako neutralny. W przypadku wszystkich wydziełów, brak jest pokrycia powierzchni opisywanych z miejscami występowania zwierząt cennych i chronionych, zarówno ssaków jak i płazów, owadów czy innych.

Zasięg działań przewidzianych w UPUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Wszelkie zabiegi zapisane w UPUL dotyczą jedynie wydziełów objętych opracowaniem, nie wpływają na działania prowadzone na terenach sąsiadujących lub pozostających w nieznacznej odległości, a tym samym na znajdujące się na tych terenach zwierzęta, w szczególności potencjalne zwierzęta chronione. Projektowane działania i zabiegi nie będą, zatem generowały potencjalnie negatywnych skutków ich realizacji w ujęciu średnioterminowym i długoterminowym w odniesieniu do zwierząt, w tym także gatunków chronionych, zlokalizowanych w sąsiedztwie gruntów leśnych objętych opracowaniem UPUL.

W ujęciu krótkoterminowym negatywne oddziaływanie zapisanych w UPUL zabiegów dotyczyć będzie jedynie prac z zakresu pielęgnacji lasu i pozyskania drewna i opierać się będzie na wzmożonej i intensywnej penetracji lasu w czasie ich wykonywania. Negatywne oddziaływanie dotyczyć będzie przede wszystkim płoszenia zwierzyny z ich miejsc bytowania.

4.1.4 Oddziaływanie na wodę

W UPUL nie zaplanowano działań znacząco wpływających na stan zasobów wodnych. Zabiegi pielęgnacyjne nie wpłyną negatywnie na zdolność retencyjną drzewostanów. Zachowanie trwałości i dobrego stanu sanitarnego drzewostanów w aspekcie długoterminowym może przyczynić się do utrwalenia również zdolności retencyjnej w skali mikro. Zapisy dokumentacji urzędzeniowej już na etapie projektowania zachowują zasady zrównoważonego gospodarowania zasobami leśnymi. W kontekście zachowania stabilności warunków mikrosiedlisk, zgodnie z zasadami dobrych praktyk leśnych, tworzone są strefy ekotonowe przy zbiornikach, jeziorach oraz rzekach w celu zachowania ciągłości siedlisk oraz warunków retencji i spływu, co pozytywnie oddziałuje na czystość rzek (ochrona przed nadmiernym dopływem biogenów ze spływu powierzchniowego) oraz stabilizację obszarów wodno-błotnych. Zachowanie ciągłości i trwałości drzewostanów, która jest przewidziana w planach uproszczonych może zachować również stabilny poziom małej retencji. Dokumentacja nie przewiduje nowych zalesień i bierze pod uwagę siedliska użytkowane jako łąki, zawiera informacje o istniejących terenach podmokłych czy bagnach. UPUL nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych oraz nie planuje zabiegów melioracyjnych.

Ze względu na długi okres wykonania oraz rozdrobnienie własnościowe, wykonanie zapisów planów będzie przebiegało w zróżnicowanym tempie i nieznacznych powierzchniach, ewentualne negatywne oddziaływania będą małoskalowe oraz krótkotrwałe. Wpływ realizacji zapisów UPUL na wodę jest zatem znikomy i pomijalny, a skutki realizacji zadań wynikających z UPUL mają charakter neutralny.

4.1.5 Oddziaływanie na powietrze

Działania zapisane w UPUL nie będą wpływać negatywnie na powietrze. Zabiegi wykonywane są miejscowo, przy niewielkim użyciu ciężkiego sprzętu (stosuje się głównie pilarki, kosy spalinowe, ciągniki rolnicze lub leśne). Spaliny wprowadzane są w rozproszeniu czasowym (prace z zakresu pozyskania drewna – około 2 tygodni w jednym wydzieleniu, prace hodowlane – kilka godzin) i przestrzennym.

Wpływ zabiegów zapisanych w projekcie planu na powietrze należy uznać za nieznaczący i niezauważalny. Skutki realizacji zadań zaplanowanych w UPUL będą neutralne.

4.1.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Rozpatrując wpływ projektowanego planu w ujęciu krótkoterminowym zauważa się negatywny wpływ zapisów UPUL na powierzchnię ziemi, a w szczególności na pokrywę gleby. Związane jest to z pracami wykonywanymi przy pozyskiwaniu drewna zwłaszcza w użytkowaniu rębnym oraz przygotowaniem powierzchni do odnowienia. W perspektywie długoterminowej, będzie miało pozytywny wpływ na utrzymanie pokrywy roślinnej, co z kolei sprzyjać będzie zachowaniu naturalnej pokrywy glebowej zabezpieczając ją przed erozją.

Mając na uwadze przewagę pozytywnych aspektów oddziaływania nad negatywnymi, skutki realizacji zaplanowanych w UPUL wskazań, w odniesieniu do powierzchni ziemi będą miały charakter potencjalnie pozytywny.

4.1.7 Oddziaływanie na krajobraz

Realizacja zapisów UPUL stwarza możliwość kształtowania strefy przejściowej między lasem, a terenem otwartym, co korzystnie wpłynąć będzie na zachowanie dotychczasowego krajobrazu.

Rozpatrując skutki realizacji UPUL w ujęciu długoterminowym, będą one miały charakter potencjalnie pozytywny. Uzasadnieniem oceny jest fakt, iż kształtowanie ekotonu oraz utrzymywanie ciągłości trwania lasów w krajobrazie analizowanych gmin przeważa zdecydowanie nad krótkotrwałym wpływem cięć w drzewostanach, koniecznych do stworzenia dogodnych warunków wzrostu młodemu pokoleniu lasu. Zastosowane rębnie IB zostały zaprojektowane przede wszystkim w drzewostanach, w których wymagana jest przebudowa ze względu na obecność gatunków niezgodnych z typem siedliskowym lub obszarach gdzie utrudnione byłoby odnowienie naturalne. W przypadku zastosowania rębni stopniowej udoskonalonej (IVD) w odniesieniu do drzewostanów rębnych będzie ona korzystnie wpłynąć na krajobraz otoczenia. Zaproponowana rębnia sprzyja wykształcaniu przez drzewostany różnowiekowej wielogatunkowej oraz złożonej przestrzennie i wysokościowo struktury o wysokich walorach krajobrazowych.

Jak wspomniano wcześniej, duży wpływ na rodzaj oddziaływania zapisów UPUL ma rozdrobnienie własnościowe – w większości przypadków powierzchnia manipulacyjna wydzielenia to 0,72 ha, dodatkowo zostanie rozdrobniona pod względem własności i znajduje się w znacznym rozproszeniu powierzchniowym (wykonywane zabiegi są rozpoczynane w innym czasie i w oddaleniu od siebie). (4.1.8).

4.1.8 Oddziaływanie na klimat

Wpływ lasu na klimat wynika głównie z intensywnej transpiracji drzew, która możliwa jest m. in. dzięki zatrzymywaniu dużej ilości wody opadowej w glebie leśnej, co jest z kolei następstwem retencyjnych właściwości lasu. Oddziaływania klimatyczne, wynikające ze zwiększonej wilgotności powietrza nad lasem (temperatura, opady, promieniowanie), w warunkach środkowoeuropejskich obserwuje się na odległość do kilkudziesięciu km od większych kompleksów leśnych. Dlatego też wycinanie dużych połaci drzewostanów może wypłynąć na mikroklimat. Realizacja zadań zawartych w UPUL nie spowoduje takich zmian. Zabiegi przeprowadzane w lasach, potencjalnie mogą wpływać jedynie na krótkoterminową zmianę mikroklimatu lokalnego. Oddziaływanie UPUL na klimat można określić, jako nieznaczące i niezauważalne, stąd w końcowej ocenie skutki realizacji zadań wynikających z UPUL w odniesieniu do klimatu będą miały charakter neutralny.

4.1.9 Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Realizacja zapisów UPUL nie wpływa bezpośrednio lub pośrednio na zabytki i dobra kultury zlokalizowane w sąsiedztwie drzewostanów objętych opracowaniem.

Zapisy UPUL nie odnoszą się zarówno bezpośrednio jak i pośrednio do zabytków architektury ustanowionych na terenie analizowanym. Czynności wynikające z założeń UPUL nie obejmują także działań w zabytkowych parkach. Z tego względu, skutki realizacji zaplanowanych wskazań gospodarczych na zabytki i dobra kultury materialnej będą miały charakter neutralny.

Tabela 4 Zestawienie zabytków nieruchomości znajdujących się w granicach opracowywanych wydzieleń.

Adres leśny	Typ	Informacje różne	Zabieg
Gmina Mokobody			
W260420012-1005 -d -00	PARK	zespół dworski z parkiem - PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_14_ZE.53888. Zabiegi w konsultacji z Woj. Konserwatorem Zabytków.	CS

W granicach opracowywanych wydzieleń, gdzie znajdują się zabytki zaproponowany zabieg to czyszczenia sanitarne CS z dodatkowa informacją zabiegi w konsultacji z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.. W związku z powyższym wpływ na zabytki i obiekty dziedzictwa kulturowego oceniono jako neutralny.

4.1.10 Zestawienie zbiorcze wpływu realizacji założeń UPUL na środowisko

Tabela 5 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Okres oddziaływania	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska					Łączna ocena planowanych czynności i zadań gospodarczych
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe, stopniowe i przebudowa	Rębnie zupełne	
1.	Różnorodność biologiczna	krótkoterminowe	bz	0	0	-	-	+
		średnioterminowe	bz	+	0	0	(+)	
		długoterminowe	bz	+	+	+	(+)	
2.	Ludzie	krótkoterminowe	bz	+	+	+	+	+
		średnioterminowe	bz	+	0	0	(+)	
		długoterminowe	bz	+	0	0	(+)	
3.	Zwierzęta	krótkoterminowe	bz	(+)	0	0	(-)	0
		średnioterminowe	bz	(+)	0	0	0	
		długoterminowe	bz	(+)	0	0	0	
4.	Rośliny	krótkoterminowe	bz	(+)	0	0	(-)	0
		średnioterminowe	bz	(+)	0	0	0	
		długoterminowe	bz	(+)	(+)	(+)	(+)	
5.	Woda	krótkoterminowe	bz	0	0	0	0	0
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	0	0	0	0	
6.	Powietrze	krótkoterminowe	bz	0	0	(-)	(-)	0
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	0	0	0	0	
7.	Powierzchnia ziemi	krótkoterminowe	bz	-	0	-	-	(+)
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	+	+	0	0	
8.	Krajobraz	krótkoterminowe	bz	0	0	0	-	(+)
		średnioterminowe	bz	0	0	0	(+)	
		długoterminowe	bz	+	0	0	(+)	
9.	Klimat	krótkoterminowe	bz	0	0	0	0	0
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	

Lp.	Elementy środowiska	Okres oddziaływania	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska					Łączna ocena planowanych czynności i zadań gospodarczych
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe, stopniowe i przebudowa	Rębnie zupełne	
		długoterminowe	bz	0	0	0	0	
10.	Zasoby naturalne	krótkoterminowe	bz	0	0	0	(-)	+
		średnioterminowe	bz	+	0	0	0	
		długoterminowe	bz	+	+	0	0	
11.	Zabytki i dobra materialne	krótkoterminowe	bz	0	0	0	0	0
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	0	0	0	0	

Oznaczenia: + pozytywny, (+) warunkowo pozytywny, 0 brak wpływu, - negatywny, (-) warunkowo negatywny, bz- brak zabiegu

4.2 Przewidywane oddziaływanie UPUL na formy ochrony przyrody

Zgodnie z Rozdziałem 2 art. 6 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 ze zm.) za formy ochrony przyrody uznaje się:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerwy przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

4.2.1 Przewidywane oddziaływanie na Parki Narodowe

Na terenie analizowanych obrębów nie występują Parki Narodowe.

4.2.2 Przewidywane oddziaływanie na rezerwy przyrody

Na terenie analizowanych obrębów nie występują rezerwy przyrody.

4.2.3 Przewidywane oddziaływanie na Parki Krajobrazowe

Na terenie analizowanych obrębów nie występują Parki Krajobrazowe.

4.2.4 Przewidywane oddziaływanie na Obszary Chronionego Krajobrazu

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu Ustanowiony został Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach Nr VIII/32/77 z dnia 10 czerwca 1977 r., nowelizowany Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach Nr XVII/99/86, oraz Rozporządzeniem Nr 31/98 Wojewody Siedleckiego z 10.06.1998 r. Obecnie aktem prawnym regulującym funkcjonowanie obszaru jest uchwała nr 137/18 sejmiku województwa mazowieckiego Mazowieckiego z dnia 18 marca 2018 roku w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru

Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 9054) Obszar ten obejmuje teren Wysoczyzny Siedleckiej Między Siedlcami a Węgrowem o powierzchni 35 800 ha. Na obszarze tym leżą m.in. rezerваты przyrody „Gołobórz” i „Stawy Broszkowskie”, a także pomniki przyrody. Przez prawie cały obszar przepływa rzeka Liwiec. Krajobraz terenu ma charakter rolniczy.

W dokumentacji urządzeniowej gospodarka leśna dostosowana jest do potrzeb siedliska, a składy odnowieniowe wskazane w planach dają wskazówkę do właściwego, zgodnego z typem siedliskowym odnowienia powierzchni leśnych, gdzie w składach przewidziane są gatunki domieszkowe. Ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki leśnej, polega na utrzymaniu ciągłości i trwałości oraz zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych, w tym leśnych. W celu ochrony ekosystemów leśnych ustala się utrzymanie ciągłości i trwałości kompleksów leśnych, sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów, zwiększanie różnorodności biologicznej, pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, dziuplastych oraz części drzew obumarłych a także zachowanie cieków, mokradeł, polan muraw, siedlisk wilgotnych i bagiennych – zachowanie bioróżnorodności siedlisk. Zapisy planu wspomagają usystematyzowanie gospodarki leśnej, która może znacząco wspomóc cele wyznaczone dla ochrony ekosystemów leśnych.

Usystematyzowana gospodarka leśna wraz z zaprojektowanymi wskazaniami gospodarczymi wpłyną pozytywnie na stan lasów i ich trwanie w przyszłości. Z tego względu wpływ realizacji zabiegów zapisanych w UPUL oceniono na potencjalnie pozytywny. Powstanie i stosowanie dokumentacji urządzeniowej sprzyjać będzie spełnieniu również punktu Uchwały nr 137/18 mówiącego o zwiększaniu nadzoru nad lasami, poprzez ułatwienie dostępu do informacji oraz przeprowadzone ustalenia i proces opiniowania.

Tabela 6 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w PK w obrębach objętych dokumentacją w gminie **Suchożebry**

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu PK	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupelne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
189,47	0,55	3,14	0,44	5,73	69,88	0,00	22,99	85,33	1,41

Tabela 7 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w PK w obrębach objętych dokumentacją w gminie **Mokobody**

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu PK	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupelne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
1496,50	14,94	0,95	36,14	89,06	695,9	2,27	152,63	456,07	46,12

Jako zalecenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych wymieniane są spójność przestrzenną i zachowanie trwałości ekosystemów leśnych, zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej. Wszystkie powyższe mogą zostać osiągnięte poprzez usystematyzowanie gospodarki leśnej dokumentacją urządzeniową, która opisuje w jednym opracowaniu wszystkie lasy i obszary ewidencyjnie leśne ułatwiając nadzór i kontrolę.

W czasie tworzenia dokumentacji brane są pod uwagę: wspieranie procesów naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; tam gdzie nie jest to możliwe - używanie do odnowień gatunków właściwych siedliskowo z materiału miejscowego pochodzenia oraz zwiększanie udziału gatunków domieszkowych i pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych, części obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu.

Na terenach leśnych własności prywatnej, wchodzących w skład OChK nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco negatywnie wpłynąć na ustanowione cele ochrony oraz obecny stan ekosystemów obszaru.

Wytyczne do planowanych działań, oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Wykonanie zaplanowanych w UPUL zabiegów warunkować będzie odpowiedni skład gatunkowy drzewostanów uwzględniający zróżnicowanie STL oraz stabilność drzewostanów w przyszłości. Co spełni wymóg zachowania trwałości drzewostanów – siedlisk leśnych. Zabiegi pielęgnacyjne, w szczególności cięcia trzebieżowe umożliwią eliminację z siedliska gatunków niepożądanych oraz gatunków geograficznie obcych, wpływać będą również na utrzymanie właściwego stanu sanitarnego drzewostanów, poprzez m.in. terminowe usuwanie z drzewostanów drzew chorych i zasiedlonych przez szkodniki owadzie, co w konsekwencji działań zapewni utrzymanie ciągłości ekosystemów leśnych, o znacznej różnorodności, wspomagając zachowanie równowagi pomiędzy trwałością lasów i możliwością ich użytkowania przez właścicieli. Zastosowane rębnie IB zostały zaprojektowane w obszarach gdzie wystąpiła możliwość zagłuszenia nowego pokolenia w przypadku odnowienia naturalnego, utrudnione jest odnowienie naturalne ze względu na powierzchnię manipulacyjną – częsty brak możliwości poprawnego założenia gniazd (rozdrobienie własnościowe), niewystarczająco żyzne siedlisko, położenie względem wystawy i inne. Średnia powierzchnia wydzielania z tym rodzajem rębni to 0,89 ha która ulega zwykle jeszcze większemu podziałowi w związku ze strukturą własnościową – co daje niewielkie i rozproszone przestrzenie i czasowo powierzchnie rębni – dzięki czemu negatywny wpływ na środowisko jest znacznie złagodzony.

W miejscach gdzie zaproponowano rębnię złożoną IVD – stopniową gniazdową udoskonaloną - Jej realizacja polega na dostosowaniu intensywnych zabiegów hodowlanych do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu, zróżnicowanych nawet w obrębie jednego, złożonego strukturalnie drzewostanu. Podstawową cechą rębni IVD jest dążenie do zachowania ładu przestrzennego. Polega on na ograniczeniu czynności odnowieniowych do pewnych stref w drzewostanie, wyznaczeniu granic transportu i rozpoczynaniu od nich prac odnowieniowych, a także prowadzeniu wszystkich cięć oraz zrywki w sposób zapewniający maksymalną ochronę istniejących odnowień i drzew stojących. W celu uzyskania założonego, zgodnego z siedliskiem składu gatunkowego przyszłego drzewostanu, w rębni tej dopuszcza się elastyczne stosowanie różnych sposobów odnowienia - zarówno naturalnego, jak i sztucznego, a także zmienną wielkość gniazd i różne rodzaje cięć - dostosowane do potrzeb odnawianych gatunków i stanu gleby.

4.2.5 Przewidywane oddziaływania na Użytki Ekologiczne

Jak wspomniano wcześniej (rozdział 3.5) na terenach analizowanych gmin nie występują użytki ekologiczne jednak. W związku z ograniczeniem działań do obszaru manipulacyjnego w granicach wydzielania oraz wykonywaniem zabiegów ze szczególną ostrożnością w wydzieleniach graniczących z użytkami ekologicznymi wpływ na tę formę ochrony przyrody powinien pozostać **neutralny**.

4.2.6 Przewidywane oddziaływanie na Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są to fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Żadne z wydzielen nie znajduje się w granicach zespołów przyrodniczo - krajobrazowych. Proponowane zabiegi nie wpłyną negatywnie na obszary, ze względu na ograniczenie powierzchni manipulacyjnych do granic wydzielen oraz stosowaniu zasady przezorności nie powinny wystąpić negatywne skutki.

4.2.7 Przewidywane oddziaływania na pomniki przyrody i stanowiska dokumentacyjne

Na terenie analizowanych obrębów nie występują stanowiska dokumentacyjne.

4.3 Przewidywane oddziaływanie UPUL na Obszary Natura 2000

Nie ma zasadniczej sprzeczności między ideą Natura 2000 a zrównoważoną wielofunkcyjną gospodarką leśną. W przypadku zdecydowanej większości leśnych siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony na obszarach Natura 2000, ich zachowanie w dobrym stanie jest możliwe także wtedy, gdy kontynuuje się ich dotychczasowe użytkowanie. Zachowanie siedlisk gatunków jest zwykle (choć nie zawsze) w tych warunkach również możliwe. Oczywiście wymaga to niekiedy pewnej modyfikacji form prowadzonej gospodarki, np. dostosowania składów gatunkowych drzewostanów, typów rębni, ilości i struktury drewna pozostawianego w lesie do naturalnego rozkładu co jest istotą tworzenia Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu.

Poniżej przedstawiona została charakterystyka wyznaczonych i potencjalnych obszarów Natura 2000 występujących w opracowanych obrębach. Opis obszarów przygotowano na podstawie standardowych formularzy danych (SDF) oraz udostępnionych informacji o środowisku na podstawie art. 8 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.).

Rozpatrując możliwe oddziaływanie na obszary Natura 2000 brano pod uwagę ocenę ogólną A- doskonałą, B – dobrą oraz C -znaczącą wartości obszaru dla zachowania danego typu siedliska. W ocenie pominięto siedliska i gatunki z motywacją „D”, czyli te, które występują w granicach obszaru, ale dla ich zachowania w skali Wspólnoty, regionu biogeograficznego czy kraju obszar nie ma znaczenia.

Plany urządzenia lasu odnoszą się wyłącznie do terenów leśnych dlatego też z opracowania zostały wyłączone siedliska i gatunki występujące na terenach nieleśnych.

Dla siedlisk leśnych dokumentacja urządzeniowa zawiera zapisy dotyczące dobrej praktyki leśnej przejawiającej się np. poprzez niestosowanie rębni zupełnych w okolicach źródeł, jezior, rzek – co zminimalizuje oddziaływanie na siedliska na obszarach podmokłych czy wzdłuż rzek, będące cennymi siedliskami przyrodniczymi. Przy występowaniu terenów bagien lub mokradeł stosowany jest brak zabiegów lub złagodzone i ograniczone pozyskanie np. trzebieże z maksymalnym pozyskaniem 20% zapasu.

4.3.1 Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk

- **PLH140032 Ostoja Nadliwiecka** – Specjalny obszar ochrony siedlisk, przyjęty na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG w czwartym zaktualizowanym wykazie terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE 2011/64/UE), posiada Plan Zadań Ochronnych – ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 15 marca 2016 r., (Dz. Urz. Woj. Maz. Z 20146 r., poz. 2531 ze zm.) zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032. Krajobraz obszaru charakteryzują lasy łąkowe. Największą część powierzchni zajmują łągi olszowo-jesionowe, a w środkowym i dolnym odcinku Liwca występują łągi wierzbowe. Dodatkowo znaczący udział w krajobrazie stanowią łąki reprezentujące wyższe jednostki syntaksonomiczne (półnaturalne i antropogeniczne darniowe zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe na bogatych w materię organiczną niezabagnionych glebach mineralnych i organiczno-mineralnych lub na zmineralizowanych i podsuszonych murszach z torfu niskiego).

Tabela 8 Gatunki chronione w Obszarze PLH140032 wg. Dokumentacji PZO

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego	Ocena ogólna wg. SFD
1	3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i>	B
2	3270 Zalewane muliste brzegi rzek	A
3	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion</i>	A
4	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) – niżowe zbiorowiska okrajkowe	A

5	3130 Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoetes - Nanojuncetea	B
6	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze mlak, turzycowisk i mechowisk	C

Zapisy dokumentacji urzędzeniowej odnoszą się wyłącznie do terenów lasów w związku z tym nie będą miały wpływu na nieleśne obszary przyrodnicze. Powierzchnie stanowiące użytki ekologiczne oraz od dłuższego czasu użytkowane jako nieleśne pozostawiane są bez zabiegu.

Spośród leśnych siedlisk przyrodniczych wymienia się:

Tabela 9 Siedliska leśne chronione w Obszarze PLH140032 wg. SFD PZO

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego	Ocena ogólna
1	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albae, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae);	C
2	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (CladonioPinetum i chrobotkowa postać PeucedanoPinetum)	B

Analizując dane wektorowe z lokalizacją siedlisk przyrodniczych powiatu Siedleckiego pozyskanych z zasobów Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie odnaleziono stanowisko siedliska 91E0 oraz 91F0, które pokrywa się z obszarami Natura 2000, Obszary specjalnej ochrony ptaków PLB140001 Dolina Dolnego Bugu oraz siedlisk PLH140011 Ostoja Nadbużańska.

W trakcie prac taksacyjnych nie zainwentaryzowano płatów siedlisk cennych przyrodniczo, mających szczególne znaczenie dla wspólnoty. Na podstawie analizy pozyskanych warstw z zasobów Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie stwierdzono występowanie stanowiska płatów siedlisk 91E0 oraz 91F0, które pokrywa się z analizowanymi wydziałkami na terenie obszaru Natura 2000 „Ostoja Nadliwiecka PLH140032.

Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe - **zbiorowiska łągu wierzbowego (91E0)** - wykształcają się na terasach zalewowych. Przylegają zwykle do koryta rzecznoego. Rosną na glebach typu mady, o wysokim poziomie wody gruntowej. Cechą charakterystyczną tego zbiorowiska jest znaczny udział wierzby białej, kruchej i trójpręcikowej. Łęgi olszowo-jesionowe powstają na bardziej zróżnicowanych glebach. Są to gleby mułowe, torfowo-mułowe, murszowe, a także mady. Kluczowym dla wykształcenia się tego zbiorowiska warunkiem jest przepływ wód i ich wysoki poziom w gruncie. W drzewostanie tego zbiorowiska dominuje zwykle olsza czarna. Zwykle towarzyszy jej domieszka jesionu wyniosłego, a w niższych warstwach czeremcha zwyczajna i klon zwyczajny. Warstwa runa jest zazwyczaj mieszanką gatunków łągowych, bagiennych i olsowych.

Stosowanie cięć zupełnych nie jest automatycznie wykluczone na obszarach Natura 2000. Pozostawienie w ramach każdej rębni, na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni starodrzewu (drzewostanu macierzystego), które za kilkadziesiąt lat stworzą cenny element struktury lasu, wpisane są w rozdziale „ochrona przyrody” w UPUL. Zasada ta może być wykorzystywana do ochrony Natura 2000. Pozostawienie takich kęp będzie korzystne do przebudowy drzewostanów. Zaproponowane zabiegi gospodarcze polegają na planowaniu i prowadzeniu gospodarki w sposób gwarantujący utrzymanie określonego udziału drzewostanów starych. Dla siedlisk 91E0 dokumentacja urzędzeniowa zawiera zapisy dotyczące dobrej praktyki leśnej przejawiającej się np. poprzez niestosowanie rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior, rzek – co zminimalizuje oddziaływanie na siedliska na obszarach podmokłych czy wzdłuż rzek, będące cennymi siedliskami przyrodniczymi. Nie zaplanowano rębni IB na siedlisku 91F0. Po przeanalizowaniu zaprojektowanych zabiegów gospodarczych w odniesieniu do celów oraz zadań ochronnych dla tych Obszarów biorąc również pod uwagę znikomy udział powierzchniowy terenu objętego UPUL oraz rozkład planowanych zabiegów w czasie, a także średnią powierzchnię wydziałki poniżej hektara i dodatkowy podział własnościowy można uznać wpływ zabiegów na siedlisko jako neutralny.

W granicach wydziałów zinwentaryzowano (analizując dane wektorowe pozyskanych z zasobów RDOŚ Warszawa) siedliska będące przedmiotem zainteresowania wspólnoty **91F0 Łęgowe lasy dębowo – wiązowo – jesionowe**. Siedlisko 91F0 obejmuje wilgotne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe będące pod wpływem ruchomych wód, przede wszystkim zalewów lub spływów powierzchniowych oraz rzadziej zmian poziomu wód gruntowych. Siedlisko reprezentuje roślinność związaną z dolinami średnich i dużych rzek nizinnych, rzadko podgóskich. Zapisy dokumentacji określają proponowaną gospodarkę na siedliskach 91F0 jako nieinwazyjną, w informacji dodatkowej dla danego wydziału o występowaniu siedliska. Rębnia zupełna planowana jest na powierzchniach wymagających uprzętnienia, przebudowy oraz takich gdzie brak jest możliwości właściwego, poprawnego z punktu dynamiki odnowienia, założenia rębni złożonych – niewielkie powierzchnie. Nie zaplanowano rębni IB na siedlisku 91F0. Dla siedlisk 91F0 dokumentacja urzędowa zawiera zapisy dotyczące dobrej praktyki leśnej przejawiającej się np. poprzez niestosowanie rębni zupełnych w okolicach źródeł, jezior, rzek – co zminimalizuje oddziaływanie na siedliska na obszarach podmokłych czy wzdłuż rzek, będące cennymi siedliskami przyrodniczymi. Po przeanalizowaniu zaprojektowanych zabiegów gospodarczych w odniesieniu do celów oraz zadań ochronnych dla tych Obszarów biorąc również pod uwagę znikomy udział powierzchniowy terenu objętego UPUL oraz i dodatkowy podział własnościowy można uznać wpływ zabiegów na siedlisko jako neutralny.

Na podstawie pozyskanych warstw z zasobów RDOŚ Warszawa zinwentaryzowano siedlisko 91E0 i 91F0 cenne dla Wspólnoty w obszarze Natura 2000. Wpływ na siedlisko pozostanie neutralny. Poniżej przedstawiono szczegółowy wykaz siedlisk występujących na analizowanych wydziałach w gminie Suchożębry. Natomiast wykaz taki dla gminy Mokobody znajduje się załączniku na końcu prognozy.

Tabela 10 Występowanie płatów siedliska 91E0 cennych dla wspólnoty na analizowanych wydziałach w Gminie Suchożębry

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Pow. [ha]	Informacje dodatkowe	Proponowany zabieg
W261020001-1002 -c -00	D-STAN	3,8866	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów po za okresem lęgowym ptaków	CP-P
W261020001-1002 -d -00	D-STAN	3,9545	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów po za okresem lęgowym ptaków	IVD
W261020001-1002 -g -00	D-STAN	4,0571	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów po za okresem lęgowym ptaków	IVD
W261020001-1002 -h -00	D-STAN	0,0592	siedlisko 91E0	TP
W261020001-1002 -hx -00	SUKCESJA	0,0709	sukcesja, do naturalnego odnowienia	BZ
W261020001-1002 -k -00	L ENERG	0,3925	linia energetyczna, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów po za okresem lęgowym ptaków	BZ
W261020001-1002 -l -00	D-STAN	0,3137	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów po za okresem lęgowym ptaków	IVD
W261020001-1002 -n -00	SUKCESJA	3,2895	sukcesja, do naturalnego odnowienia, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów po za okresem lęgowym ptaków	BZ
W261020001-1002 -o -00	SUKCESJA	1,5351	sukcesja, do naturalnego odnowienia, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów po za okresem lęgowym ptaków	BZ
W261020001-1002 -p -00	INNE WYL	0,1203	rola, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów po za okresem lęgowym ptaków	BZ
W261020006-1001 -ax -00	SUKCESJA	0,0256	sukcesja, do naturalnego odnowienia	BZ
W261020006-1001 -ix -00	SUKCESJA	3,4255	sukcesja, do naturalnego odnowienia, siedlisko 91E0	BZ
W261020006-1001 -x -00	INNE WYL	0,121	łąka, siedlisko 91E0	BZ
W261020006-1001 -y -00	INNE WYL	0,0644	zbiornik, siedlisko 91E0	BZ

Tabela 11 Występowanie płatów siedliska 91F0 cennych dla wspólnoty na analizowanych wydzielinach w Gminie Mokobody

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Pow. [ha]	Informacje dodatkowe	Proponowany zabieg
W260420019-1001 -f -00	D-STAN	0,9538	siedlisko 91E0 i 91F0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420019-1001 -i -00	D-STAN	0,6108	siedlisko 91E0 i 91F0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420019-1001 -h -00	D-STAN	0,2402	siedlisko 91E0 i 91F0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420019-1001 -j -00	D-STAN	0,1724	siedlisko 91E0 i 91F0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420019-1001 -k -00	D-STAN	0,2629	siedlisko 91E0 i 91F0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD

Na podstawie pozyskanych warstw z zasobów RDOŚ Warszawa zinwentaryzowano siedlisko 7310 cenne dla Wspólnoty w obszarze Natura 2000. Powierzchnia pozostanie bez zabiegu -BZ oraz zastosowano ok 30 m bufor wokół siedliska w celu ograniczenia potencjalnie negatywnego wpływu na siedlisko. Wpływ na siedlisko pozostanie neutralny.

Tabela 12 Występowanie płatów siedliska 7130 cennych dla wspólnoty na analizowanych wydzielinach w Gminie Mokobody

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Pow. [ha]	Informacje dodatkowe	Proponowany zabieg
W260420012-1006 -a -00	D-STAN	1,79	siedlisko 7310, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	BZ

Tabela 13 Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe, występujące na terenie Obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwicka

L.p.	Gatunek (nazwa polska)	Gatunek (nazwa łacińska)
Ssaki (teriofauna)		
1.	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>
2.	Wydra	<i>Lutra lutra</i>
Płazy (herpetofauna)		
3.	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>
4.	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>
Ryby (ichtiofauna)		
5.	Różanka	<i>Rhodeus sericeus</i>
6.	Piskorz	<i>Misgurnus fossilis</i>
7.	Koza	<i>Cobitis taenia</i>
8.	Koza złotawa	<i>Sabanejewia aurata</i>
9.	Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>
Bezkręgowce		
10.	Poczwarówka zwężona	<i>Vertigo angustior</i>
11.	Poczwarówka jajowata	<i>Vertigo moulinsiana</i>
12.	Skójka gruboskorupowa	<i>Unio crassus</i>
13.	Trzepla zielona	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
14.	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>
15.	Czerwończyk fioletek	<i>Lycaena helle</i>
16.	Zatoczek łamiwy	<i>Anisus vorticulus</i>

Tabela 14 Ważne dla Europy gatunki roślin (z Zał. II Dyr. Siedliskowej), w tym gatunki priorytetowe, występujące na terenie Obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwickiej

L.p.	Gatunek (nazwa polska)	Gatunek (nazwa łacińska)
1.	Starodub łąkowy	<i>Angelica palustris (Besser) Hoffm.</i>

Tabela 15 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w Natury 2000 w obrębach objętych dokumentacją w gminie **Mokobody**

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu Natury 2000	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
168,67	1,12	0,00	1,30	0,14	84,97	0,00	31,62	27,43	10,6

Tabela 16 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w Natury 2000 w obrębach objętych dokumentacją w gminie **Suchożebrzy**

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu Natury 2000	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
36,78	0,00	0,00	4,16	4,89	5,34	0,00	8,33	4,03	10,03

- **PLH140026 Dzwonecznik w Kisielanach** – Specjalny obszar ochrony siedlisk o pow. 45,7000 ha. Utworzony na mocy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dzwonecznik w Kisielanach (PLH140026) (Dz.U. z 2021 r., poz. 352). Obszar pokryty w połowie przez lasy mieszane, w połowie przez siedliska rolnicze. Obszar obejmuje jeden z ozów, które tworzą ciąg pagórków ułożonych południkowo, towarzyszących rynnowej dolinie Liwca, w większości eksploatowanych w celu pozyskania kruszywa (żwiru). Jego wysokość względna wynosi około 20 m. Część wierzchołkową porasta las rozczłonowany gruntami ornymi na trzy fragmenty. Największa populacja dzwonecznika wonnego w Polsce, licząca ponad 1000 osobników, co stanowi ponad 83% populacji krajowej. Obszar ma kluczowe znaczenie w zachowaniu puli genowej gatunku. Dzwonecznik rośnie w świetlistej dąbrowie w towarzystwie licznych gatunków chronionych oraz zagrożonych w skali regionu. Tak dobrą kondycję populacji najprawdopodobniej należy upatrywać w odpowiednich glebowych i biocenotycznych warunkach jakie tu panują. Nie bez znaczenia jest fakt, że stanowisko dzwonecznika znajduje się na wyeksponowanym terenie wyniesieniu, które powoduje doskonałe oświetlenie runa. Promienie słoneczne penetrują dno lasu od strony wschodniej, południowej i północnej.

Tabela 17 Ważne dla Europy gatunki roślin (z Zał. II Dyr. Siedliskowej), w tym gatunki priorytetowe, występujące na terenie Obszaru Natura 2000 Dzwonecznik w Kisielanach.

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego	Ocena ogólna
1	4068 Dzwonecznik wonny <i>Adenophora liliifolia</i>	C

Do głównych zagrożeń należą: zacienienie runa spowodowane nadmiernym rozwojem podszytu oraz pozyskiwanie drewna, bez planowej gospodarki. Potencjalnie teren ten ze względu na znaczne zasoby kruszywa (żwir) może w przyszłości zostać poddany eksploatacji. W chwili obecnej w niedalekiej odległości (ok. 0,5 km) od granic obszaru prowadzone jest wydobywanie kruszywa na dużą skalę.

Spośród leśnych siedlisk przyrodniczych wymienia się:

Tabela 18 Siedliska leśne chronione w Obszarze PLH140026 wg. SFD

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego	Ocena ogólna
1	9110*Ciepolubne dąbrowy Quercetalia pubescenti petraeae	C

Do głównych działań ochronnych w obszarze w Naturze 2000 dotyczące **siedliska 9110* Ciepolubne dąbrowy** to:

- Redukcja podszytu (zwłaszcza leszczyny) w celu poprawy warunków świetlnych i eliminacji gatunków konkurencyjnych. Redukcji podlega około 50% podszytu. Prace należy przeprowadzić jednorazowo po zakończeniu sezonu wegetacyjnego, pod nadzorem przyrodniczym, w drugiej połowie obowiązywania planu zadań ochronnych.
- Zapobiegnięcie skutkowi zniszczenia fitocenozy leśnych poprzez odstąpienie od wszelkich zabiegów gospodarczych, związanych z hodowlą i eksploatacją / użytkowaniem drzewostanu w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych (10 lat). Ewentualne cięcia sanitarne w ramach Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu należy prowadzić pod nadzorem przyrodniczym, po zakończeniu sezonu wegetacyjnego.
- Nadzór przyrodniczy nad pracami związanymi z realizacją Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu. Działanie należy rozpocząć najpóźniej w 3 roku obowiązywania planu zadań ochronnych, a następnie kontynuować zgodnie z planowanym harmonogramem prac.

Jak widać w poniższej tabeli w obszarze Natura 2000 nie zaproponowane inwazyjnych zabiegów. Planowane prace zgodne są z planem działań ochronnych wynikających z Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzwonecznik w Kisielanach PLH140026 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3951).

Tabela 19 Szczegółowe zestawieni na analizowanych wydziałach w Gminie Suchożębry w granicach Natury 2000

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Pow. [ha]	Informacje dodatkowe	Proponowany zabieg
W260420005-1002 -d -00	INNE WYL	0,2952	rola, siedlisko 9110 oraz 4068 wszelkie prace przyrodnicze w konsultacji z RDOŚ W-wa	BZ
W260420005-1002 -a -00	D-STAN	6,2308	siedlisko 9110 oraz 4068 wszelkie prace przyrodnicze w konsultacji z RDOŚ W-wa	BZ
W260420005-1002 -b -00	INNE WYL	0,0192	rola, siedlisko 9110 oraz 4068 wszelkie prace przyrodnicze w konsultacji z RDOŚ W-wa	BZ
W260420005-1002 -c -00	D-STAN	4,8377	siedlisko 9110 oraz 4068 wszelkie prace przyrodnicze w konsultacji z RDOŚ W-wa	BZ
W260420005-1002 -f -00	D-STAN	0,7713	siedlisko 9110 oraz 4068 wszelkie prace przyrodnicze w konsultacji z RDOŚ W-wa	BZ
W260420005-1002 -g -00	D-STAN	0,6172	siedlisko 9110 oraz 4068 wszelkie prace przyrodnicze w konsultacji z RDOŚ W-wa	BZ
W260420005-1002 -h -00	INNE WYL	0,1041	rola	BZ
W260420005-1002 -i -00	D-STAN	0,2445		CS
W260420005-1002 -j -00	D-STAN	0,7799		CS
W260420005-1002 -l -00	D-STAN	0,2519		
W260420005-1002 -k -00	INNE WYL	0,0525	rola	
W260420005-1002 -m -00	D-STAN	0,4957		

Jak widać w przedstawionych tabelach w obszarach Natury 2000 położone są niewielkie powierzchnie, które dodatkowo są rozproszone przestrzennie. Jeśli chodzi o nieleśne siedliska przyrodnicze, to ze względu na ograniczoną powierzchnię oraz wskazania **terminów wykonania zabiegów w okresie zimowym**, wpływ wykonania zapisów dokumentacji powinien pozostać neutralny. Zabiegi dotyczą siedlisk leśnych i nie wykraczają poza ich teren, w przypadku użytków leśnych od dłuższego czasu pozostawionych bez drzewostanu dla

powierzchni **nie przewiduje się zabiegów**. Dokumentacja urzędzeniowa nie przewiduje zalesień na obszarach łąk czy pastwisk, na pozostałych obszarach jej zapisy przyczynią się do utrzymania siedlisk oraz mozaiki biotopowej w trwałej formie, nie kolidując z działaniami ochronnymi.

Na obszarach analizowanych lasów nie znaleziono stanowisk gatunków roślin chronionych w Obszarach Natura 2000. Owady, gady czy ryby objęte ochroną w obszarach znajdują się przede wszystkim na siedliskach nieleśnych, ze względu na ograniczenie zapisów oraz zabiegów do granic wydzieleni nie przewiduje się negatywnego wpływu na gatunki chronione. Zapisy planu zawierają wskazania obecności w granicach Obszarów na poszczególnych wydzieleniach co przyczynia się do zwiększenia świadomości właścicieli o obszarach chronionych, a także zwraca uwagę na konieczność stosowania planu zadań ochronnych.

Zapisy planu zawierają również zapisy dotyczące dobrej praktyki leśnej.

W celu należytego zachowania występujących na terenach leśnych chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów -zaleca się stosowanie dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, przejawiającej się m. in. przez:

~ Przeprowadzenie oględzin, przed przystąpieniem do prac leśnych w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych (uwzględnić należy gniazda, nory, dziuple, legowiska, tokowiska itp).

~ Prowadzenie prac z zakresu pozyskania drewna, w miarę możliwości, przy występowaniu pokrywy śnieżnej i zamarzniętej glebie.

Projektowane zabiegi dotyczą przede wszystkim terenów leśnych, mają one zróżnicowany charakter wynikający z potrzeb hodowlanych. Projektowane cięcia rębne dotyczą niewielkich powierzchni manipulacyjnych na uboższych siedliskach, gdzie brak jest optymalnych warunków dla odnowienia naturalnego. Rębnia IB w obszarze Natury 2000 obejmuje drzewostany na siedliskach w których, konkurencyjna roślinność wkraczająca na obszar bezdrzewny mogłaby zachwiać obszar uniemożliwiając rozwój drzew. Występuje też ograniczona możliwość manipulacji złożonymi rodzajami rębni pod kątem powierzchni zabiegu lub skład gatunkowy niezgodny z siedliskiem. W miejscach gdzie zaproponowano rębnię złożoną IVD – stopniową gniazdową udoskonaloną - Jej realizacja polega na dostosowaniu intensywnych zabiegów hodowlanych do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu, zróżnicowanych nawet w obrębie jednego, złożonego strukturalnie drzewostanu. Podstawową cechą rębni IVD jest dążenie do zachowania ładu przestrzennego. Polega on na ograniczeniu czynności odnowieniowych do pewnych stref w drzewostanie, wyznaczeniu granic transportu i rozpoczynaniu od nich prac odnowieniowych, a także prowadzeniu wszystkich cięć oraz zrywki w sposób zapewniający maksymalną ochronę istniejących odnowień i drzew stojących. W celu uzyskania założonego, zgodnego z siedliskiem składu gatunkowego przyszłego drzewostanu, w rębni tej dopuszcza się elastyczne stosowanie różnych sposobów odnowienia - zarówno naturalnego, jak i sztucznego, a także zmienną wielkość gniazd i różne rodzaje cięć - dostosowane do potrzeb odnawianych gatunków i stanu gleby.

Dokumentacja urzędzeniowa zawiera zapisy dotyczące dobrej praktyki leśnej przejawiającej się np. poprzez niestosowanie rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior, rzek – co zminimalizuje oddziaływanie na siedliska na obszarach podmokłych czy wzdłuż rzek, będące cennymi siedliskami przyrodniczymi. Przy występowaniu terenów bagien lub mokradeł stosowany jest brak zabiegów lub złagodzone i ograniczone pozyskanie np. trzebieże z maksymalnym pozyskaniem 20% zapasu.

Po przeanalizowaniu zaprojektowanych zabiegów gospodarczych w odniesieniu do celów oraz zadań ochronnych dla tych Obszarów biorąc również pod uwagę znikomy udział powierzchniowy terenu objętego UPUL oraz rozkład planowanych zabiegów w czasie, a także średnią powierzchnię wydzielenia (ok0,67 ha) poniżej hektara i dodatkowy podział własnościowy można uznać wpływ zabiegów jako neutralny.

4.3.2 Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków

- **Dolina Liwca PLB140002** Jest obszarem specjalnej ochrony ptaków (OSO; Dyrektywa Ptasia) o powierzchni 27 431, ha. Obszar ten położony jest w rejonie ostrołęcko-siedleckim i obejmuje dolinę rzeki Liwiec od źródeł do ujścia rzeki do Bugu wraz z łąkami i zalewowymi pastwiskami utworzonymi na zmeliorowanych bagnach. Odcinki rzeki mają charakter naturalny, ale w niektórych miejscach jest ona uregulowana. Brzegi rzeki Liwiec są zróżnicowane – od wysokich skarp po płaskie mielizny. W krajobrazie obszaru przeważają łąki i pastwiska, lokalnie występują także łągi olchowe i olchowo-jesionowe oraz niewielkie kompleksy leśne, z przeważającym udziałem sosny. Na przedmiotowym terenie występują gleby mineralne. Powołany został rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U.04.229.2313). Posiada plan zadań ochronnych Zarządzeniem nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014r. Poz. 3825] oraz je zmieniające Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 7 lipca 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLH140002 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2016r. Poz. 6535]

Tabela 20 Ważne dla Europy gatunki ptaków (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe, występujące na terenie Obszaru Natura 2000 Dolina Liwca

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ocena ogólna
1	A031 Bocian biały	C
2	A081 Błotniak stawowy	C
3	A141 Derkacz	C
4	A127 Żuraw	C
5	A140 Siewka złota	C
6	A196 Rybitwa białowąsa	B
7	A197 Rybitwa czarna	C
8	A052 Cyraneczka	C
9	A055 Cyranka	C
10	A142 Czajka	C
11	A153 Kszyk	C
12	A156 Rycyk	C
13	A168 Brodziec piskliwy	C
14	A371 Dziwonia	B
15	A160 Kulik wielki	C
16	A336 Remiz	C
17	A043 Gęgawa	C

Za pomocą analizy warstw pozyskanych z zasobów RDOŚ Warszawa zinventaryzowano terytorium poniższych gatunków ptaków:

Tabela 21 Występowanie terytorium gatunków ptaków na analizowanych wydzielinach w Gminie Mokobody

Nazwa i kod gatunku	Gmina/obręb	Proponowany zabieg
A081 Błotniak stawowy	Gmina Mokobody/obr. ewid. Wólka Proszowska	BZ, TP, IB, IVD, TW
	Gmina Mokobody/obr. ewid. Dąbrowa	TP, IB, IVD, BZ
	Gmina Mokobody/obr. ewid. Męczyn	TP, TW, IB, BZ

	Gmina Mokobody/obr. ewid. Mokobody	TP, TW, BZ, IB, IVD
A127 Żuraw	Gmina Mokobody/obr. ewid. Męczyn	TP, TW, BZ, VID, IB, AGROT
	Gmina Mokobody/obr. ewid. Kapuściaki	TP, BZ, TW
	Gmina Mokobody/obr. ewid. Niwisk	TW, BZ
	Gmina Mokobody/obr. ewid. Dabrowa	TW, TP, BZ, IVD
Świstun zwyczajny	Gmina Mokobody/obr. ewid. Kapuściaki I Męczyn	BZ

Za pomocą analizy warstw pozyskanych z zasobów RDOŚ Warszawa zinwentaryzowano terytorium występowania bociana czarnego oraz jastrzębia.

Bocian czarny jest ptakiem wędrownym, spędzającym okres zimy w Afryce. Migrację jesienną podejmuje od sierpnia do września, natomiast z zimowisk powraca w marcu i kwietniu. W okresie lęgów bociany czarne łączą się w monogamiczne pary. Gniazdo zakłada na starych i mocnych drzewach, najczęściej dębach, sosnach i olchach, w górach także na bukach. Ptaki zazwyczaj korzystają z niego przez kilka lat. Gniazdo budowane jest przez oboje partnerów. Samica składa średnio 3-5 jaj, które wysiadywane są przez oboje rodziców. Młode lęgną się nierównocześnie i w przypadku niedostatku pokarmu najmłodsze i najsłabsze pisklęta bywają zabijane lub wyrzucane z gniazda. W ciągu roku para wyprowadza jeden lęg. **Bocian czarny gniazduje z dala od siedlisk ludzkich. Preferuje duże kompleksy leśne ze znacznym udziałem terenów podmokłych i zabagnionych. Zajmują rewiry, których powierzchnia może wynosić od 50 do 150 km². Wybiera tereny, w sąsiedztwie których znajduje dogodny warunki do żerowania - stawy rybne, łąki oraz doliny rzek.** Jest to nieliczny ptak lęgowy, objęty ścisłą ochroną gatunkową. Wokół gniazd bocianów czarnych tworzone są strefy ochronne obejmujące przez cały rok teren w promieniu do 200 m, a okresowo (od 15 marca do 31 sierpnia) w promieniu do 500 m od gniazda. Gatunek wymieniony w załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Szacuje się, że stan krajowej populacji wynosi ok. 1100-1200 par lęgowych. Najliczniej bociany czarne występują w północno-wschodniej i wschodniej części kraju.

Właściciele lasów mają obowiązek przestrzegać przepisów Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2020 poz. 1463) oraz Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 r. poz. 1098) wraz z aktami wykonawczymi. Planowane prace leśne należy wykonywać poza okresem lęgowym ptaków, ze szczególnym uwzględnieniem. W związku z występowaniem ww. gatunków należy o każdej porze roku zaleca się wykonywanie zaplanowanych zabiegów przy pomocy lżejszego sprzętu do prac leśnych lub bez użycia maszyn leśnych. W obszarze terytorium występowania bociana czarnego powierzchnie mają dodatkową informacją wykonywanie zabiegów po za okresem lęgowym ptaków.

Tabela 22 Występowanie terytorium bociana czarnego na analizowanych wydziałach w Gminie Mokobody

Obręb ewidencyjny	Informacje dodatkowe	Proponowany zabieg
Męczyn -0009	Zabiegi po za okresem lęgowym ptaków	BZ, TP, IB, IVD
Kapuściaki 0004	Zabiegi po za okresem lęgowym ptaków	TP, IB, BZ

Jastrząb - zamieszkuje strefę lasów borealnych i liściastych zrzucających liście na północnej półkuli. Preferuje stare, luźne drzewostany iglaste i mieszane w pobliżu łąk, pól uprawnych i innych terenów otwartych. Jesienią i zimą częściej spotykany na otwartych terenach. Preferuje zróżnicowane krajobrazy, bogate w kryjówki i długą granicę pomiędzy lasami a przestrzeniami niezadrzewionymi. Od kiedy nasilenie tępienia tego ptaka osłabło,

zaczął pojawiać się w pobliżu miast, zabudowań gospodarskich lub rzadziej w ich obrębie. Może lęgnąć się w podmiejskich parkach i śródpolnych remizach. Unika jednak zapuszczania się w głąb rozległych obszarów otwartych. Przy mniejszych zadrzewieniach wybiera te, które gwarantują mu spokój i ciszę. Przez większość roku jastrzębie pozostają na swoim terytorium i zwykle widuje się je pojedynczo. W obszarze terytorium występowania Jastrzębia dodano informację wykonywanie zabiegów po za okresem lęgowym ptaków.

Tabela 23 Występowanie terytorium jastrzębia cennych analizowanych wydziałach w Gminie Mokobody

Obręb ewidencyjny	Informacje dodatkowe	Proponowany zabieg
Wólka Proszewska 0019	Zabiegi po za okresem lęgowym ptaków	BZ, IVD, IB, TW, TP

Na analizowanym terenie lasów należących do osób fizycznych nie ma stref ochrony ptaków. Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową, tworzone są na mocy decyzji administracyjnej regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Mają na celu zapewnienie przetrwania i zachowanie właściwego stanu ochrony dziko występujących w Polsce i Unii Europejskiej, rzadkich, podatnych na zagrożenia i zagrożonych gatunków oraz ich siedlisk i ostoi.

Tabela 24 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach Natura 2000w obrębach objętych dokumentacją w gminie **Suchożebry**

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu Natura 2000	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
51,90	0,82	0,00	7,75	7,23	9,15	0,00	8,33	7,04	11,53

Tabela 25 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach Natura 2000w obrębach objętych dokumentacją w gminie **Mokobody**

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu Natura 2000	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
225,26	1,41	0,12	11,55	10,85	120,88	0,00	33,51	33,84	12,68

Na podstawie analizy warstw pozyskanych z zasobów RDOS Warszawa nie odnaleziono gniazd ptaków na analizowanych wydziałach. Jedynie na terenie analizowanych gminy zinwentaryzowane są terytoria występowania gatunków ptaków cennych dla wspólnoty. W ramach minimalizacji negatywnego oddziaływania zabiegów do każdego wydziału (tam gdzie występuje terytorium jastrzębia czy bociana czarnego) dodano dodatkowo informację „ wykonywanie zabiegów po za okresem lęgowym ptaków”, pomimo że dokumentacja urzędowa zawiera szereg wytycznych dobrych praktyk związanych z czynną ochroną ptaków zgodnie z zachowaniem zasady zapobiegania i przezorności.

Poniższa tabela przedstawia występowanie gatunków ptaków po za tymi wymienionymi w SFD zinwentaryzowanych za pomocą warstw pozyskanych z RDOS Warszawa.

Tabela 26 Gatunki ptaków występujące na terenie Obszaru Natura 2000 Dolina Liwca na anglizowanych wydzieleniach w gminie

Obręb	Gatunek	Zabieg
Gmina Suchożebry		
Wola Suchożebrska	Dzięcioł czarny	TP, IB, TW, CP-P
Borki Siedleckie		BZ, IVD, IB, CP-P
Przygody	Krogulec	TP, TW
Borki Siedleckie		BZ, TP, TW, TP, CP-P
Kownaciska	Dzięcioł zielony	TP, TW, BZ
Gmina Mokobody		
Wólka Proszewska	Dzięcioł czarny	BZ, TP, IB, IVD
Kapuśniaki	Nurogęś	TP, BZ
Mokobody	Dzięcioł czarny	TP, TW, CP-P, BZ
Żaliwe Piegawki		TP, BZ
Kisielany-Kuce		TP, IB
Żuków		Dzięcioł zielony

Obszar Dolina Liwca PLB140002 jest ważny jako ostoja **derkacza**. Wykonawca prowadząc prace taksacyjne w terenie oraz na podstawie analiz warstw .shp pozyskanych z zasobów RDOŚ Warszawa nie zinwentaryzował siedlisk gniazdowania a jedynie siedliska występowania derkacza. Pomimo, że nie występują gniazda tego gatunku na analizowanych wydzieleniach w celu zachowania zasady przezroczności projektując zabiegi i zapisy dokumentacji zachowano ciągłość i spójność wymogów ochrony dla obszarów i gatunków chronionych:

- w celu ochrony derkacza należy: stosować odkraczanie łąk wraz z wywiezieniem biomasy w terminie od 15 sierpnia do 28 lutego, przynajmniej raz na trzy lata. Usuwanie drzew i krzewów prowadzić z pominięciem starych drzew to znaczy drzew o pierśnicy większej niż 35 cm.
- brak wielkopowierzchniowych działań oraz przypisane dla drzewostanów zabiegi z ograniczonym pozyskaniem w ciągu dziesięciolecia, powinny zapewnić zachowanie siedlisk w stanie wystarczającym dla neutralnego oddziaływania na ptaki chronione. Zastosowanie zapisów dot. dobrych praktyk leśnych w połączeniu z działaniami monitoringu gatunków z populacji lęgowych może przynieść pozytywny efekt ekologiczny.

W zależności od siedliska czy gatunku w Obszarach posiadających Plany Zadań Ochronnych wyznaczone zostały cele i działania ochronne, które będą miały pozytywne skutki dla przedmiotów ochrony, w przypadku tego samego gatunku w innym nie posiadającym PZO Obszarze można przyjąć podobne działania ochronne. Dla wszystkich chronionych gatunków celem jest utrzymanie warunków bytowania i ochrony.

Główne cele działań ochronnych dla gatunków ptaków czy innych zwierząt związanych z siedliskami nieleśnymi (łąki, zbiorniki wodne, podmokłe obszary otwarte) to:

- zachowanie siedlisk bytowania w stanie niezmienionym jako baz lęgowych i żerowiskowych,
- utrzymanie właściwego stanu siedlisk, w zależności od potrzeb prowadzenie odpowiedniej gospodarki na terenach otwartych – zapobieganie zarastaniu, użytkowanie ekstensywne.

Jeśli chodzi o nieleśne siedliska przyrodnicze, to ze względu na ograniczoną powierzchnię oraz wskazania terminów wykonania zabiegów w okresie zimowym, wpływ wykonania zapisów dokumentacji powinien pozostać neutralny. Zabiegi dotyczą siedlisk leśnych i nie wykraczają poza ich teren, w przypadku użytków leśnych od dłuższego czasu pozostawionych bez drzewostanu dla powierzchni nie przewiduje się zabiegów. Dokumentacja urzędowa nie przewiduje zalesień na obszarach łąk czy pastwisk, na pozostałych obszarach jej zapisy przyczynią się do utrzymania siedlisk oraz mozaiki biotopowej w trwałej formie, nie kolidując z działaniami ochronnymi.

W związku z występowaniem ww. gatunków należy o każdej porze roku zaleca się wykonywanie zaplanowanych zabiegów przy pomocy lżejszego sprzętu do prac leśnych lub bez użycia maszyn leśnych.

W celu należytego zachowania występujących na terenach leśnych chronionych gatunków zaleca się stosowanie dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r., w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2408)), przejawiającej się przez:

~**przed przystąpieniem do prac leśnych przeprowadzenie oględzin w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych (uwzględnić należy gniazda, nory, dziuple, legowiska, tokowiska, itp).**;

~prace z zakresu pozyskania drewna powinny być w miarę możliwości prowadzone przy występowaniu pokrywy śnieżnej i zamarznętej glebie.

Działania ochronne w przypadku gatunków związanych z siedliskami leśnymi skupia się na zachowaniu stanu siedlisk leśnych, w planach zadań ochronnych na płatach siedlisk preferuje się naturalne odnowienia. Dokumentacja urzędniowa ma celu utrzymanie trwałości i ciągłości powierzchni leśnej, odnowienie powierzchni pozrębowych i dostosowanie składów gatunkowych do zgodności z siedliskiem. W przypadku zwierząt nie można wykluczyć ich chociażby tymczasowego bytowania na obszarach lasów prywatnych. Siedliska ptaków, będących przedmiotami ochrony w obszarach specjalnej ochrony ptaków w sieci Natura 2000, dla większości gatunków wiążą się ze starszymi drzewostanami oraz martwym drewnem. Drzewostany powyżej 80 lat, znajdujące się w granicach OSO Natura 2000 stanowią niewielki % całości powierzchni drzewostanowych analizowanych gmin, w przeważającej większości stanowią dość rozproszone areale, będące fragmentami kompleksów należących do Skarbu Państwa. Zapisy dokumentacji urzędniowej wprowadzają możliwość pielęgnacji drzewostanu i pogodzenie funkcji ekologicznych z ekonomicznymi, ważnymi z punktu właścicieli lasów – całość poparta jest obliczeniami oraz zgodna z wymogami prawnymi biorącymi pod uwagę kwestie ochrony przyrody. Zachowanie siedlisk bytowania gatunków ptaków (oraz innych zwierząt) powinno utrzymać się na dobrym poziomie pod warunkiem stosowania zapisów upul, powierzchnie manipulacyjne wydzieleń dzielą się dodatkowo na powierzchnię działek co w połączeniu z rozdrobnieniem własnościowym powoduje rozkład planowanych zabiegów w okresie obowiązywania dokumentacji – brak wielkopowierzchniowych działań oraz przypisane dla drzewostanów zabiegi z ograniczonym pozyskaniem w ciągu dziesięciolecia, powinny zapewnić zachowanie siedlisk w stanie wystarczającym dla neutralnego oddziaływania na ptaki chronione. Zastosowanie zapisów dot. dobrych praktyk leśnych w połączeniu z działaniami monitoringu gatunków z populacji lęgowych może przynieść pozytywny efekt ekologiczny.

Zgodnie z wytycznymi odnośnie zarządzania obszarami występowania ptaków chronionych, w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych i sanitarnych zaleca się pozostawianie drzew biocenotycznych oraz pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Zaprojektowane zabiegi pod warunkiem spełnienia obostrzeń w zakresie terminu ich wykonania **t.j. poza okresem lęgowym**, nie wpłyną negatywnie na życie i funkcjonowanie chronionych w strefie ptaków. Charakter zabiegów nie wpłynie również w istotny sposób na zmianę krajobrazu w najbliższym otoczeniu gniazd.

Analizując dane pozyskane z zasobów Regionalnej Dyrekcji (dane przestrzenne warstwy .shp) odnaleziono miejsc gdzie znajdują się stanowiska ptaków chronionych (dla których ochrony utworzone Obszary Natury 2000) na obszarach lasów należących do osób fizycznych. Oczywiście biorąc pod uwagę migracyjny charakter przedmiotów ochrony można spodziewać się ich zmiennego bytowania. W związku z czym dokumentacja urzędniowa zawsze zawiera zapisy zalecające wykonywanie zabiegów gospodarki leśnej poza okresem lęgowym jak również sprawdzanie obszarów przed rozpoczęciem prac. Zachowanie tych zaleceń pozwoli na zwiększenie bezpieczeństwa gatunków chronionych.

Analizując strukturę przestrzenno-wiekową drzewostanów objętych planem w obrębach szczególnie znaczących dla gatunku jastrzębia czy bociana czarnego można zauważyć, iż preferowane przez gatunki chronione (np. błotniak stawowy, bocian czarny czy dzięcioły) drzewostany w starszym wieku (ponad 80 lat) zajmują jedynie niewielką część obszarów upul. Drzewostany ujęte w dokumentacji stanowią zwykle niewielkie i znacznie rozproszone części większych kompleksów. W związku z preferowanymi przez omawiany gatunek kompleksami można sądzić iż nie będzie on wybierał miejsc znajdujących się w lasach prywatnych.

Jednak jak wspomniano zapisy dokumentacji zawierają wskazania co do ograniczeń w prowadzeniu gospodarki leśnej w nawiązaniu do gatunków chronionych, wskazują obszary znajdujące się w granicach form ochrony przyrody, a także terminy najbardziej adekwatne z punktu widzenia ochrony ptaków oraz roślin chronionych.

W związku z ograniczeniem powierzchni manipulacyjnych, zapisami uczulającymi na wykonywanie zabiegów gospodarki leśnej poza okresem lęgowym ptaków, a także zgodnie z zasadami dobrej praktyki leśnej, powinien zostać osiągnięty akceptowalny poziom wpływu zapisów upul na populację jastrzębia oraz bociana czarnego.

W uproszczonych planach urządzenia lasu zawarto zalecenie o dążeniu do pozostawienia martwego drewna, wydzielającego się naturalnie, w ilości co najmniej 5% miąższności drzewostanu, ze względu na ochronę miejsc lęgowych ptaków, a także zapewnienie miejsc bytowania popielicowatych, nietoperzy oraz płazów i gadów. Zgodnie z dobrymi praktykami zawartymi w Zasadach hodowli lasu, przy wykonaniu rębni na powierzchni powyżej 1 ha zaleca się projektowanie kęp ekologicznych w formie biogrup do naturalnego rozpadu, stanowiących min. 5% powierzchni manipulacyjnej. Ponadto nie stosuje się wykonywania rębni w okolicach źródlisk, jezior, rzek. W tych miejscach wskazane jest pozostawienie stref ochronnych, tzw. "ekotonów" bez cięć. Zaleca się zachowanie stref ekotonu o szerokości ok. 30m (jedna wysokość drzewostanu). Ochrona ptaków, zwłaszcza tych grup, które stale związane są z gruntami leśnymi podobnie jak w przypadku ssaków będzie polegać na kontroli powierzchni roboczej przed rozpoczęciem prac pod kątem obecności ptaków należy zwracać szczególną uwagę na drzewa dziuplaste z gniazdami, ponadto pozostawianie drzew dziuplastych martwych oraz obumierających w lesie powinno zapewnić ochronę tej grupie zwierząt, tak jak i prowadzenie prac poza okresami lęgowymi ptaków. Należy pamiętać, iż planowane działania gospodarcze podlegają ograniczeniu poprzez szereg wytycznych i zasad sprzyjających pozostawianiu siedlisk stanowiących ich potencjalne miejsca bytowania. Technologia prac w leśnictwie powoduje, że są one wykonywane w różnych okresach czasu, a rozproszenie własnościowe dodatkowo zmniejsza obszar powierzchni, dla której wykonywany jest zabieg. Przede wszystkim należy przestrzegać terminów wykonywania cięć, ograniczając je do miesięcy poza okresem lęgowym ptaków w zależności od gatunku, zapewniając zachowanie potencjalnych populacji ptaków na danym terenie.

Zapisy dokumentacji urządzeniowej opierają się na zrównoważonej gospodarce leśnej zgodnie z dobrą praktyką polegającą na zwróceniu uwagi na wiele czynników. Zalecają w przypadku stwierdzenia gniazd ptaków wymagających ustalenia stref ochronnych, wymienionych w Załączniku 4 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, w tym dużych gniazd ptaków drapieżnych, należy pozostawić drzewa z gniazdami ptaków wraz z osłoną drzewostanu o szerokości uzależnionej od gatunku, określonej w ww. rozporządzeniu oraz zgłosić ten fakt właściwemu terytorialnie Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz w przypadku stwierdzonego występowania ptaków gniazdujących należy, w miarę możliwości, cięcia rębne i trzebieże wykonywać poza okresem lęgowym ptaków.

Usystematyzowanie gospodarki leśnej w dokumentach Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu a także ich wyłożenie do publicznego wglądu umożliwia spełnienie funkcji informacyjnej wśród właścicieli lasów co zwiększa świadomość stosowania zaleceń zgodnych z dobrą praktyką, która sprzyja zachowaniu funkcji ekologicznych i ochrony przyrody.

Zgodnie z zapisami zawartymi w UPUL należy dążyć do pozostawienia martwego drewna, wydzielającego się naturalnie, ze względu na ochronę miejsc lęgowych ptaków, a także zapewnienie miejsc bytowania popielicowatych, nietoperzy oraz płazów i gadów.

Ze względu na ochronę miejsc lęgowych ptaków (głównie dzięciołów), w uzasadnionych przypadkach zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych (martwych i żywych). Zgodnie z dobrymi praktykami zawartymi w Zasadach hodowli lasu, przy wykonaniu każdej formy rębni (przy powierzchni zrębu większej niż 1 ha) zaleca się projektowanie kęp ekologicznych w formie biogrup, stanowiących min. 5% powierzchni manipulacyjnej. Ponadto nie stosuje się wykonywania rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior, rzek. W tych miejscach wskazane jest pozostawienie (bez cięć) stref ochronnych, tzw. "ekotonów" o szerokości ok. 30m (jedna wysokość drzewostanu).

W celu należytego zachowania występujących na terenach leśnych chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów -zaleca się stosowanie dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, przejawiającej się m. in. przez:

~ Przeprowadzenie oględzin, przed przystąpieniem do prac leśnych w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych (uwzględnić należy gniazda, nory, dziuple, legowiska, tokowiska itp).

~ Prowadzenie prac z zakresu pozyskania drewna, w miarę możliwości, przy występowaniu pokrywy śnieżnej i zamrożonej glebie.

Negatywne oddziaływanie na formy ochrony przyrody mogą wystąpić w przypadku nieprzestrzegania zapisów planów, gdy gospodarka leśna nieoparta będzie odpowiednią wiedzą.

Na obszarach wydziałów objętych planami zostały zainwentaryzowane płaty siedlisk leśnych typów wymienionych w Załączniku I do Dyrektywy 92/43/EWG. Siedliska znajdują się w obszarach będących pod nadzorem Lasów Państwowych. W lasach prywatnych wprowadzono zapisy mające na celu minimalizację negatywnego oddziaływania na drzewostany, mają one zapewnić trwałość i ciągłość kompleksów leśnych oraz wypracować równowagę pomiędzy interesami właścicieli a zachowaniem funkcji ekologicznych. Projektowane zabiegi dotyczą przede wszystkim terenów leśnych, mają one zróżnicowany charakter wynikający z potrzeb hodowlanych. Projektowane cięcia rębne dotyczą ograniczonych powierzchni manipulacyjnych na uboższych borowych siedliskach, gdzie brak jest optymalnych warunków dla odnowienia naturalnego. Rębnia IB w obszarze Natury 2000 obejmuje drzewostany na niewielkich powierzchniach siedlisk w których, konkurencyjna roślinność wkraczająca na obszar bezdrzewny zachwaszcza obszar uniemożliwiając rozwój drzew lub wymagana jest przebudowa ze względu na niezgodność obecnych gatunków z siedliskiem. Rębnie gniazdowe i częściowe na obejmują przede wszystkim siedliska borów mieszanych, w mniejszym stopniu lasów mieszanych. Zastosowana gospodarka leśna nie naruszy integralności obszaru oraz nie koliduje ze wskazaniami ochronnymi. Zastosowanie rębni gniazdowej (IIIA) będzie skutkowało przebudową drzewostanów monogatunkowych, a także osłonięciem nowego pokolenia przed negatywnymi skutkami działań zewnętrznych np. wiatru.

Po przeanalizowaniu zaprojektowanych zabiegów gospodarczych w odniesieniu do celów oraz zadań ochronnych dla obszarów Natury 2000 biorąc również pod uwagę znikomy udział powierzchniowy terenu objętego UPUL oraz rozkład planowanych zabiegów w czasie, a także średnią powierzchnię wydziału można uznać wpływ zabiegów jako neutralny.

Ponadto w UPUL nie zaplanowano zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Prowadzenie zapisów dokumentacji nie zaburzy spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano obszary Natura 2000.

Usystematyzowanie gospodarki leśnej, ułatwić może kontrolowanie i nadzór nad lasami niepaństwowymi, zminimalizuje błędy w prowadzeniu gospodarki leśnej w obszarach chronionych oraz może zwiększyć świadomość użytkowników obszarów leśnych. Negatywne skutki może odnieść brak wykonania zapisów zawartych w dokumentacji urządzeniowej.

Prognoza oddziaływania na środowisko uproszczonych planów urządzania lasu dla powiatu Siedleckiego gminy Mokobody oraz Suchożebry jest zgodna z uzgodnieniami z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska z dnia 29 kwietnia 2021 pismo nr WOOŚ-III.411.148.2021.JD

. Zwrócono szczególną uwagę na integralność oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania zaplanowanych zabiegów gospodarczych w obszarach cennych przyrodniczo:

- Natura 2000: Dolina Liwca PLB140002, Ostoja Nadliwiecka PLH140032

- Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

2. W opisie taksacyjnym, o ile zostało stwierdzone siedlisko przyrodnicze stanowiące przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 oraz siedlisk położonych poza tym obszarem, dodano informacje o występowaniu danego siedliska.

3. W przypadku wystąpienia w lasach prywatnych niestanowiących własności Skarbu Państwa siedlisk bagiennych i olsowych oraz drzewostanów podtopionych przez bobry wydzielenie/obszar zawsze opisywane jest jako sukcesja do naturalnego odnowienia, retencja lub bagno, w których nie proponuje się zabiegów rębni.

4. Uproszczone plany urządzania Lasu nie przewidują zmiany charakteru użytkowania gruntów leśnych na cele nie leśne.

Oddziaływanie na siedliska i gatunki w obszarze:

Tabela 27 Charakterystyka siedlisk cennych w Obszarach Natury 2000 oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na siedliska będące celem ochrony

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego	Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Poradnika ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na stan zachowania siedliska oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w zarządzanym obiekcie
SIEDLISKA NIELEŚNE					
1	3130 Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoetes - Nanojuncetea	Zbiorowiska występujące na zalewanych brzegach jezior, stawów rybnych. Zajmują zazwyczaj małą powierzchnię, często są początkowym stadium sukcesji z dużym udziałem rzadkich gatunków roślin. Dominują w nich mszaki, drobne byliny wodne i ziemnowodne. Siedlisko notowane rzadko, wrażliwe na antropopresję, zwłaszcza na eutrofizację.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urządzenia lasu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko.
2	3270 Zalewane muliste brzegi rzek	Zbiorowiska terofitów na brzegach dolnych i środkowych biegów rzek są bardzo krótkotrwałe ze względu na okresowe zalewy. Często te niewielkie powierzchniowo siedliska bywają zajmowane przez gatunki obce. Szatę roślinną tworzą: komosa sina, nadbrzeżca nadrzeczna, cibora brunatna, namulnik brzegowy, jaskier jadowny, uczepek trójlistkowy, rzepicha błotna, mietlica rozłogowa, sit dwudzielny. Po powodziach areał siedliska zwiększa się przez żyzny materiał naniesiony na równiny zalewowe. Najczęściej spotyka się je w towarzystwie nadrzecznych lasów łęgowych, ale także przy miejscach związanych z działalnością człowieka. Siedlisko ważne jako ostoję dla rzadkich gatunków flory i miejsce żerowania dla bobra, bocianów i in. gat. ornitofauny. Zagrożenie stanowi regulacja koryt rzecznych i ograniczenie dynamiki rzeki zasilającej teren.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urządzenia lasu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko.
3	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion	Naturalne jeziora i stałe niewielkie zbiorniki wodne oraz odcięte fragmenty koryt rzecznych z wolno pływającymi w toni wodnej makrofitami (<i>Potamion</i> i częściowo <i>Nymphaeion</i>), makrofitami zakorzenionymi w dnie oraz o liściach pływających (część <i>Nymphaeion</i>), a także prymitywnymi skupieniami drobnych roślin pływających po powierzchni wody (<i>Lemnetea</i>).	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urządzenia lasu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko.

4	6430 Ziolorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) – niżowe zbiorowiska okrajkowe	Okrajkowe zbiorowiska ziół i pnączy przy ciekach wodnych, jeziorach, stawach na niżu z eutroficznymi bylinami w sąsiedztwie łągów, olsów i szuwarów, z dużym udziałem roślin nitrofilnych. Występują na glebach żyznych, także zalewanych. Tworzą wielowarstwowe zbiorowiska, jednak często zagrażają im rośliny ekspansywne i inwazyjne. Obserwuje się wycofywanie tego siedliska z terenów nadrzecznych, szkodzi im także intensywna produkcja rolna i regulacja koryt mniejszych rzek.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urządzenia lasu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. Ochrona na podstawie innych zapisów i porozumień, brak powierzchni do zalesienia w UPUL.
5	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i>	Wysokoproduktywne łąki pochodzenia antropogenicznego, o bogatej szacie florystycznej. Wyróżnione zostały cztery odmiany w zależności od położenia geograficznego i składu gatunkowego: łąka rajgrasowa, łąka z wiechliną łąkową i kostrzewą czerwoną, regłowa łąka mietliczkowo – mietliczkowa, ciepłolubna łąka pinińska. W celu zachowania siedliska zaleca się jego ekstensywne użytkowanie z wyjątkiem wypasu w przypadku łąk rajgrasowych. Siedlisko jest wrażliwe na zmianę trofii i odczynu gleby, pomimo swojej różnorodności i plastyczności względem warunków abiotycznych.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urządzenia lasu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. Ochrona na podstawie innych zapisów i porozumień, brak powierzchni do zalesienia w UPUL.
6	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.	Siedlisko porastane przez roślinność tworząca dwie warstwy: w niższej bardzo zwarto rosną mchy, w wyższej dominują turzyce i trawy. Zasilane jest przez neutralne i zasadowe wody podziemne, które stale mają wysoki poziom. W podłożu występują cienkie warstwy torfu, zdarzają się także martwice wapienne. Występują w towarzystwie szuwarów, kwaśnych mechowisk i mszarów. Mogą powstawać w wyniku działalności człowieka, np. przez wylesianie lub zmianę dynamiki wód gruntowych. Zagrożone postępującymi zmianami w lokalnej hydrologii, szybko zarastają łąkami lub lasem. Należy prowadzić użytkowanie ekstensywne dla zachowania składu gatunkowego i struktury właściwej dla siedliska	Gmina Mokobody obręb ewidencyjny: 0012	BZ	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. Ochrona na podstawie innych zapisów i porozumień, brak powierzchni do zalesienia w UPUL. Zastosowano 30m buforu ochrony siedlisk.
SIEDLISKA LEŚNE					

7	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio – Carpinetum</i> , <i>Tilio – Carpinetum</i>)	Lasy dębowo – grabowe charakterystyczne dla nizin środkowoeuropejskich, w regionach wschodnich z domieszka świerka. Sosna występuje tu w wyniku antropopresji. Siedlisko spotykane na glebach rdzawych, płowych, brunatnych a także glejowych. Ze względu na szeroką amplitudę środowiskową obserwuje się duże zróżnicowanie grądów, widoczna jest także aspektowość w ciągu sezonu wegetacyjnego. W wielowarstwowym drzewostanie dominuje grab i dąb, zdarzają się lokalnie domieszki klonu, lipy, wiązu, olszy czy buka. Pośród warstwy krzewów dominuje leszczyna, trzmielina, głóg, jarzab, dereń świdwa. Skład gatunkowy bogatego runa zależy od trofii i wilgotności zajmowanego obszaru. Zdarzają się w nim gatunki łąkowe czy też typowe dla borów i kwaśnych dąbrów. Niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna może prowadzić do degradacji siedliska, zwłaszcza zmiana składu gatunkowego. Przy braku ingerencji ludzkiej grądy ulegają samoistnemu unaturalnieniu, tworząc ostoje dla wielu rzadkich gatunków flory i fauny.	brak	brak	Dla obszaru nie zastosowano zapisów mogących znacząco negatywnie wpłynąć na potencjalne siedlisko, wprowadzono szczególne zapisy które powinny zapewnić zachowanie stanu siedliska do czasu określenia zadań zgodnie z PZO.
8	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne lasy: olszynki olszy szarej, olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Występują one w całej Polsce, przy czym miejscami są reprezentowane przez rozmaite podtypy. Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Zgodnie z definicją należy tu kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów, a mianowicie od jesionowo- olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, Gorskie olszynki olszy szarej, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami.	Gmina Suchożebry obręby. ewidencyjne: 0001, 0006 Gmina Mokobody obręby. ewidencyjne:0 09, 0011,0001, 0002, 0019, 0002	BZ, CP-P, IVD, TW, TP, AGROT	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na siedlisko w związku z zastosowanymi ograniczeniami gospodarki leśnej. Wprowadzono ograniczenia pozyskania i rodzajów zabiegów zgodnie z wytycznymi polecanymi dla siedliska, zachowania go w dobrej formie i odtwarzania do formy najbardziej naturalnej
9	91F0 Łęgowe lasy dębowo – wiązowo - jesionowe	Dla siedliska łągowo – wiązowo – jesionowych charakterystyczne jest okresowe zalewanie przez rzeki i wody powierzchniowe. Wykształca się na glebach żyznych, preferuje mady rzeczne i czarne ziemie. W drzewostanie dominuje dąb z domieszką jesionu i wiązu. W runie spotykane są głównie gatunki lasowe, bez udziału bagiennych. Postępuje grądowienie runa łągowo i ekspansja grabu w podroście Ze względu na specyficzne warunki występowania, nie są to lasy często widywane w krajobrazie. Zagrożeniem są dla nich postępujące melioracje, regulacje cieków wodnych i budowa wałów przeciwpowodziowych w korytach dużych rzek.. Zadania ochronne powinny uwzględniać zachowanie możliwości zalewania terenu z porośniętego łągiem, jest to konieczne dla przetrwania tej formacji roślinnej.	Gmina Mokobody obręby. ewidencyjne: 0019		Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska.

10	91T0 Śródłądowy bór chrobotkowy	Bór chrobotkowy występuje na skrajnie ubogich i suchych siedliskach leśnych obszarów nizinnych i wyżynnych całej Polski. Zajmuje na ogół niewielkie powierzchnie. Cechą charakterystyczną jest gatunkowe ubóstwo drzewostanu, niska bonitacja i jakość techniczna. Pojedynczą domieszkę stanowi jedynie brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i> . W ubogiej warstwie krzewów występuje zwykle tylko podrost sosny oraz jałowiec pospolity, posiada obficie wykształconą warstwę porostowo-mszystą, nadającą mu szary koloryt. Skuteczne metody ochrony nie zostały dotychczas opracowane.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska.
11	91I0 Ciepłolubne dąbrowy	Znane jako jedne z najbogatszych florystycznie siedlisk, ciepłolubne dąbrowy są spotykane w pasie centralnej Polski i na wschodzie. Są uznawane za ostoje bioróżnorodności. Zajmują one jednak niewielkie, w dodatku rozproszone powierzchnie. W podłożu dominują piaski z domieszką gliny, często na zboczach dolin gleby brunatne, płowe i rędziny z udziałem węgla wapnia. Luźny drzewostan tworzą dęby szypułkowy i bezszypułkowy, brzoza brodawkowata, lipa, topola, miejscami także sosna zwyczajna. Rzadko spotyka się warstwę krzewów. W bujnym i wyjątkowo bogatym runie można znaleźć gatunki z lasów mieszanych, łąk, czy muraw kserotermicznych Głównym zagrożeniem dla świetlistych dąbrów jest wprowadzanie na ich miejsce sosny, grądowienie i zaprzestanie wypasu w lesie, co prowadzi do zacielenia runa i eliminacji gatunków światłolubnych – odnawianie się dąbrów jest procesem bardzo powolnym. Znana są także odmiana podgórska z jarzębem brekinią oraz odmiana z dębem omszonym	Gmina Mokobody obróby. ewidencyjne: 0005	BZ	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska.

W trakcie prac terenowych nie zainwentaryzowano występowania gatunków chronionych.

Tabela 28 Charakterystyka gatunków roślin, ssaków, ryb i skorupiaków, płazów i owadów cennych w Obszarach oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na gatunki w obszarach Natura 2000

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego	Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Poradnika ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na stan zachowania siedliska oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
ROŚLINY					
1	1617 Starodub łąkowy <i>Ostericum palustre</i>	Jest najczęściej składnikiem wilgotnych łąk trzęślicowycowych i ostrożeńiowych. Rzadziej spotykany na łąkach turzycowych oraz w ziołoroślach olsowych, zwłaszcza olsie porzeczkowym. Gatunek związany z siedliskami wilgotnymi. Rośnie na glebach mułowo-torfowych i mineralno-torfowych, które wykazują odczyn słabo kwaśnego do zasadowego.	brak	brak	Wpływ na gatunek powinien pozostać neutralny ze względu na zapisy UPUL. Ze względu na dodatkowe informacje znajdujące się w UPUL.
2	4068 Dzwonecznik wonny <i>Adenophora liliifolia</i>	Roślina o wysokości do 50 cm, rzadko wyższa. Ma wzniesioną łodygę i burakowato zgrubiałą korzeń. Występuje w świetlistych lasy, zarośla i ich obrzeża. Preferuje gleby lessowe lub piaszczysto-gliniaste. Szczególnie preferuje świetliste, bogate w gatunki lasy dębowe	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na gatunków.

RYBY					
3	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Motyl dzienny. Związany z wilgotnymi łąkami, torfowiskami niskimi i węglanowymi. Gatunek może również występować na zboczach w okolicach lokalnych wysięków wód. Zagrożeniem dla gatunku jest intensyfikacja użytkowania wilgotnych łąk, a przez to szybsze pozbawienie motyla bazy pokarmowej.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Wpływ na gatunek powinien pozostać neutralny.
4	1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>	Preferuje czyste wody, górne i środkowe brzegi rzek, raczej płytkich, o dnie skalistym, piaszczystym lub piaszczysto-mulistym. Występuje też w wodach bardzo wolno płynących, raczej stojących z nieco mulistym pokrytym roślinami dnem. Zabudowa i regulacja rzek powoduje ograniczenie naturalnych możliwości kontaktu poszczególnych populacji między sobą.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Wpływ na gatunek powinien pozostać neutralny.
5	1146 Koza złotawa <i>Sabanejewia aurata</i>	Preferuje czyste wody, górne i środkowe brzegi rzek, raczej płytkich, o dnie skalistym, piaszczystym lub piaszczysto-mulistym. Występuje też w wodach bardzo wolno płynących, raczej stojących z nieco mulistym pokrytym roślinami dnem. Zabudowa i regulacja rzek powoduje ograniczenie naturalnych możliwości kontaktu poszczególnych populacji między sobą.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Wpływ na gatunek powinien pozostać neutralny.
6	1163 Głowacz białopłetwy	Zasiedla głównie środkowy bieg podgórskich rzek. Spotykany w nizinnych i morenowych strumieniach o większym spadku i dobrze natlenioną wodą. Zagrożeniem są zanieczyszczenia, regulacje oraz brak drożności cieków stanowiące główne zagrożenie dla tego gatunku.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Wpływ na gatunek powinien pozostać neutralny.
7	1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Jest stenobiontem. Preferuje wody stojące lub wolno płynące. Występuje również w dolnym i środkowym biegu dużych rzek. Jej występowanie wydaje się uzależnione od występowania ryb drapieżnych jak sandacz i okoń, które redukują liczebność larw. Zagrożeniem jest postępująca degradacja środowiska wodnego przez zanieczyszczenia przemysłowe, które ograniczają bądź eliminują małże z rodziny skójkowatych	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Wpływ na gatunek powinien pozostać neutralny.
BEZKRĘGOWCE					
8	1013 Poczwarzówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i>	Reliktowy gatunek polodowcowy. Należy do fauny siedlisk łądowych bardzo wilgotnych i podmokłych. Zasiedla wilgotne łąki, rzadkie zarośla i torfowiska kredowe. Przebywa w pobliżu mezotroficznym zbiorników wodnych charakteryzujących się stałym poziomem wody. Preferuje niskie murawy z turzycami. Potencjalne zagrożenia to obniżenie się poziomu wód w wyniku melioracji osuszających oraz gospodarka wodna nieodpowiednia dla potrzeb ochrony siedliska. Zmiany w sposobie użytkowania łąk, stosowanie środków chemicznych jak nawozy. 7140, 7210, 7220, 7230	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Wpływ na gatunek powinien pozostać neutralny .

9	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Motyl dzienny. Związany ze środowiskami wilgotnych łąk i torfowisk niskich oraz siedliskami okrajkowymi w dolinach rzek. Preferuje tereny nadwodne i obrzeża rowów melioracyjnych. W ostatnich latach coraz częściej obserwowany w środowiskach suchszych. Pewnym zagrożeniem może być melioracja i osuszanie wilgotnych łąk. 6430, 6410, 7230, 91E0	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na siedlisko gatunku. Zapisy dokumentacji wprowadzające brak rębni zupełnych w okolicach źródeł, jezior i rzek minimalizują negatywne oddziaływanie w przypadku potencjalnego występowania w obszarze analizowanym.
10	4038 Czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i>	Gatunek występuje na terenach podmokłych, najczęściej są to wilgotne łąki w dolinach rzek oraz torfowiska niskie. Niekiedy arealy występowania są bardzo małe i wynoszą kilkadziesiąt m ² . Zagrożeniem dla gatunku jest intensywne użytkowanie wilgotnych łąk, które eliminuje roślinę pokarmową, a także sukcesja roślinności krzewiastej, głównie zarośli wierzbowych z dominacją wierzy szarej. 6430	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na siedlisko gatunku. Zapisy dokumentacji wprowadzające brak rębni zupełnych w okolicach źródeł, jezior i rzek minimalizują negatywne oddziaływanie w przypadku potencjalnego występowania w obszarze analizowanym.
11	1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	To rodzima ważka z rodziny gadziogłówkowatych. Głowa oraz tułów są żółtozielone z czarnym rysunkiem. Kolorystyka odróżnia ją od innych ważek tej rodziny. Duże oczy są usadowione po bokach głowy. Są szeroko rozstawione. Odwłok jest czarny w żółte plamy. Koniec odwłoka jest grubszy. Samica w tylnej części głowy ma dwa ostre wyrostki. Larwy są wyposażone w kolce na grzbiecie.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na siedlisko gatunku. Zapisy dokumentacji wprowadzające brak rębni zupełnych w okolicach źródeł, jezior i rzek minimalizują negatywne oddziaływanie w przypadku potencjalnego występowania w obszarze analizowanym.
12	1032 Skójka gruboskorupowa <i>Unio crassus</i>	Siedliskiem są czyste wody bieżące z piaszczystym lub piaszczysto-żwirowym dnem. Występuje w dużych potokach, strumieniach i rzekach z piaskiem i żwirem w podłożu oraz szybko płynącą wodą. Jest wyjątkowo wrażliwy na zanieczyszczenia wody. Nieliczne populacje mogą być zagrożone przez drapieżniki takie jak wydra i piżmak.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na siedlisko gatunku
13	4056 Zatozeczek łaniwy <i>Anisus vorticulus</i>	Zamieszkuje drobne zbiorniki wody stojącej z czystą wodą i gęstą roślinnością – wypłycone stawy, zabagnienia, rowy melioracyjne i torfiarki. Głównym zagrożeniem dla zatoczka wydaje się degradacja jego siedlisk. Drobne zbiorniki czy płytczny większych akwenów to bardzo wrażliwe siedliska. Stawy ze stanowiskami zatoczka nie powinny być intensywnie czyszczone. Groźne jest również zanieczyszczenie nawozami i obniżenie poziomu wód gruntowych wokół zbiornika w którym zatoczek występuje	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na siedlisko gatunku
PLĄZY					

14	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Siedliskiem płaza są płytkie i ciepłe zbiorniki wodne (stawy, oczka wodne, śródpolne i śródleśne naturalne zagłębienia wypełnione wodą, zarośnięte stawy, sadzawki i bajora, zarówno w otwartej przestrzeni, jaki i w lasach) (Pabijan 2010). Jest to gatunek ziemnowodny, do rozwoju potrzebuje zbiorników z wodą. Większą część roku spędza w wodzie. Na lądzie aktywna jest głównie nocą, a ciągu dnia ukrywa się pod kamieniami lub kawałkami drewna.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na siedlisko gatunku.
15	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Omawiany kumak jest gatunkiem nizinnym, preferującym ciepłe i płytkie zbiorniki wodne o bogatej roślinności: starorzeczka, zalewane łąki, stawy rybne, małe jeziora i oczka wodne, glinianki, żwirownie, rowy melioracyjne. Unikają wody płynącej oraz zimnych i głębokich jezior. Główne zagrożenie to zanik miejsc odpowiednich do rozrodu: osuszanie mokradeł, likwidacja starorzeczy i regulacja rzek, sypanie wałów ograniczających okresowe wylewy, zasypywanie małych przydomowych sadzawek.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na siedlisko gatunku.
SSAKI					
16	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	W Polsce ssaki ziemnowodne, zarówno bóbr jak i wydra, mogą występować przy wszystkich śródleśnych rzekach. Obok rzek często zasiedlają jeziora. Wśród jezior preferują te, które łączą się z rzekami. Stwarza to bowiem tym ziemnowodnym zwierzętom odpowiednie warunki bezpieczeństwa i możliwość przetrwania okresu zimowego, a także przemieszczania się w celach zdobywania nowych łowisk.	brak	brak	Negatywne oddziaływanie może wiązać się z krótkotrwałymi pracami leśnymi - płoszenie. Jednak gatunek stroni od człowieka i w związku z zapisami o konieczności przeprowadzenia oględzin przed wykonaniem prac oddziaływanie na gatunek powinno pozostać neutralne.
17	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	W Polsce ssaki ziemnowodne, zarówno bóbr jak i wydra, mogą występować przy wszystkich śródleśnych rzekach. Obok rzek często zasiedlają jeziora. Wśród jezior preferują te, które łączą się z rzekami. Stwarza to bowiem tym ziemnowodnym zwierzętom odpowiednie warunki bezpieczeństwa i możliwość przetrwania okresu zimowego, a także przemieszczania się w celach zdobywania nowych łowisk.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na siedlisko gatunku. Zapisy dokumentacji wprowadzające brak rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior i rzek minimalizują negatywne oddziaływanie w przypadku potencjalnego występowania. Dodatkowo zapisy dokumentacji wprowadzają zalecenia pozostawienia bufora wokół brzegów rzek i jezior bez zabiegów w ogóle.

Tabela 29 Charakterystyka ptaków cennych w Obszarach oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na gatunki ptaków w obszarach Natura 2000

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w zarządzanym obiekcie
1	A030 Bocian czarny	Optymalnymi warunkami dla gatunku są oddalone od siedzib ludzkich tereny ze znacznym udziałem trudno dostępnych terenów podmokłych. Postępująca zabudowa, w tym także rozproszona, prowadzenie intensywnego użytkowania rolniczego oraz osuszanie terenów, zmiana stosunków wodnych może prowadzić do zagrożenia miejsc lęgowych.	Gmina Mokobody obręb ewidencyjny 0009, 0004	BZ, TP, IB, IVD, IB	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi (np. użytkowanie kośne użytków zielonych), zawartymi w wytycznych dla gatunku. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków.
2	A031 Bocian biały	Zasiedla tereny położone poza osadami ludzkimi. Żerowiska można podzielić na łąki, pastwiska, wody płynące lub stojące oraz pola orne. Łąki i pastwiska są podstawowymi żerowiskami od wczesnej wiosny, aż do odlotu. 3150, 3270, 6410, 6510, 7140	brak - możliwe potencjalne występowanie	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
3	A081 Błotniak stawowy	Gniazdują głównie w szuwarach trzcinowych i pałkowych, rzadziej szuwarach oczeretowych porastających stawy rybne, jeziora, zbiorniki retencyjne, starorzeczca. Na torfowiskach do lęgów wybierają ponadto szuwały wielkoturzycowe, a w dolinach rzecznych i obszarach zmeliorowanych porastające torfianki trzcinowiska z domieszką wierzb, rowy melioracyjne, a nawet ziołorośla. Obserwuje się także zajmowanie terytoriów na niewielkich śródpolnych oczkach wodnych, a nawet w uprawach zbóż. 1150, 3140, 3150, 7210, 7230	Gmina Mokobody obręb ewidencyjny 0019, 0002, 0009, 0011	BZ, TP, IB, IVD, TW	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
4	A122 Derkacz	Derkacz zasiedla otwarte i półotwarte tereny z żyznymi, podmokłymi, ekstensywnie użytkowymi łąkami oraz turzycowiska. Licznie występuje w dolinach rzecznych, okolicach strumieni, bagien, na obrzeżach wrzosowisk oraz łąk ze stagnującą wodą lub z niewielkimi oczkami wodnymi. Rzadziej zasiedla użytkiwnie, nieprzesuszone łąki, pastwiska oraz uprawy zbóż lub rzepaku. Derkacz jest gatunkiem zagrożonym w skali świata. W Polsce na niektórych obszarach występuje jeszcze dość licznie, jednakże szybkie przekształcenia użytków zielonych w grunty orne w krótkim czasie mogą spowodować znaczne zmniejszenie się krajowych zasobów tego gatunku	Gmina Mokobody obręb ewidencyjny 0001, 0002, 0004, 0009, 0019, 0024, 0023, 00027, 0011, 0006	BZ, TP, TW, IB, IVD	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w zarządzanym obiekcie
5	A127 Żuraw	W czasie lęgów korzystają z wszelkich mokradel, które nadają się do budowy gniazda. Preferują oczka wodne, zabagnienia i jeziora w otoczeniu lasów podmokłych oraz wśród suchych borów. Wykorzystują także sztuczne zbiorniki. Znaczna część par gniazduje na oczkach śródpolnych, a także w dolinach rzecznych. W trakcie wodzenia młodych żurawie spotyka się głównie na zacisznych śródleśnych polanach, łąkach, ugorach, a także na polach uprawnych. 3150, 3160, 4010, 6410, 6510, 7110, 7120, 7140, 7230, 91D0, 91E0	Gm. Mokobody obręb ewidencyjny 0009, 0012, 0004, 0002	TP, TW, BZ, VID, IB, AGROT	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
6	A156 Rycyk	Gniazdo w płytkim dołku wygrzebanym w darni, nierzadko pod osłoną wyższych traw. Gnieździ się na rozległych, podmokłych łąkach kośnych i pastwiskach w dolinach rzecznych. Unika sąsiedztwa lasu. Zagrożenia: Zmiana reżimu hydrologicznego rzek, deniwelacja powierzchni dolin rzecznych, ograniczenie powierzchni nadrzecznych pastwisk, odstępowanie od wolnego wypasu bydła, zaniechanie wykaszania łąk, zbyt intensywne wykaszanie łąk, wzrost intensywności ruchu turystycznego, drapieżniki skrzydlate i naziemne, dzika eksploatacja kruszyw, rozbudowana sieć utwardzonych dróg. 3270, 6210, 6230, 6410, 6510, 7120, 7140, 7210, 7230	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
7	A153 Kszyk	Gniazduje na terenach podmokłych: torfowiskach, łąkach zalewowych w dolinach rzek, na śródpolnych i śródleśnych bagienkach, porębach olsów i lęgów itp. Toleruje także tereny luźno zakrzewione lub zadrzewione. W razie znacznego obniżenia jej poziomu opuszcza stanowisko. Zagrożenie stanowi zarastanie łąk oraz zmiana reżimu wodnego. 1130, 1150, 1330, 3150, 3270, 4010, 6410, 7110, 7120, 7140	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
8	A160 Kulik wielki	Gniazdo w płytkim zagłębieniu otoczone wodą w kępie turzyc, rzadziej na bardziej suchym wyniesieniu wśród podmokłych turzycowisk. Zasiedla rozległe kompleksy podmokłych pozbawionych zadrzewień łąk i pastwisk. Ostatnio także pól uprawnych. Preferuje krajobraz otwarty. Zagrożenia to m. in. Zmiana reżimu hydrologicznego rzek, deniwelacja powierzchni dolin rzecznych, zwiększony ruch turystyczny, rozbudowana sieć utwardzonych dróg kołowych. 1130, 1150, 1210, 1330, 3270, 6410, 6510	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
9	A167 Rybitwa czarna	Zamieszkuje umiarkowaną strefę Europy, prócz Wielkiej Brytanii, Azji Zachodniej i Ameryki Północnej. Ptak niewielkich rozmiarów. Brak wyraźnego dymorfizmu płciowego, samica jest jedynie nieco jaśniejsza od samca. W rzucającym się w oczy upierzeniu godowym grzbiet, kuper, wierzch ogona i pokrywy skrzydłowe szaroczarne. Pokrywy podskrzydłowe jasnoszare, podogonie i spodnia strona ogona białe, reszta ciała czarna. Samica ma jaśniejsze ubarwienie, zwłaszcza na podgardlu. Dziób czarny, nogi ciemnoczerwone.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w zarządzanym obiekcie
10	A196 Rybitwa białowąsa	Zamieszkuje zabagnione tereny nizinne, płytkie zbiorniki wody słonawej, a także stawy rybne. Szczególnie chętnie gnieźdzą się wśród niezbyt zwartej roślinności wodnej o wynurzonych pływających liściach w sąsiedztwie szuwarów. Ochrona tego gatunku związana jest głównie z działaniami w hydrologii rzek, stawów. 1330, 3150, 3260, 3270, 6410, 7140, 7210, 7230	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym
11	A052 Cyraneczka	Gniazduje na oczkach wodnych, stawach, lagunach, wolno płynących ciekach, szczególnie w dolinach niewielkich, śródlęśnych rzek. Podczas wędrówek i zimowania występuje na terenach otwartych, w zalewowych dolinach rzek, a na wybrzeżach mórz głównie na spokojniejszych wodach zatok i zalewów. Ochrona tego gatunku związana jest głównie z działaniami w hydrologii rzek i terenów podmokłych. 1150, 1330, 3140, 3150, 3160, 3270	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
12	A142 Czajka	Czajka gnieździ się na terenach otwartych, porośniętych krótką roślinnością, w pobliżu płytkiej wody. Podstawowym siedliskiem lęgowym są podmokłe łąki i pastwiska. Unika fragmentów zarośniętych wyższą roślinnością zielną i przylegających do ściany lasu lub szpaleru drzew. Kolonizuje również pola uprawne. Zagrożenia wynikają ze zmniejszającego się arealu siedlisk lęgowych w wyniku wykaszania, zaniechania wypasu bydła, zarastania dolin rzecznych oraz zmiany reżimu hydrologicznego rzek. 1330, 2330, 3270, 4010, 4030, 6120, 6210, 6230, 6410, 6510, 7110, 7120, 7140, 7210, 7230	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
13	A336 Remiz	Związany z zakrzewieniami wzdłuż rzek, wokół jezior i innych zbiorników wodnych. Preferuje wody eutroficzne. Dla założenia gniazda istotne jest występowanie w siedlisku drzew i krzewów ze zwisającymi sprężystymi gałązkami. Zagrożenie stanowi likwidacja zadrzewień nad zbiornikami wodnymi oraz likwidowanie starorzeczy, cieków i zbiorników wodnych. 91D0, 91E0	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi. W opisie ogólnym planu zawarto zapis o pozostawianiu martwego drewna, drzew dziuplastych oraz wyznaczaniu kęp w formie biogrup do naturalnego rozpadu.
14	A055 Cyranka	W okresie lęgowym preferuje rozległe obszary o charakterze podmokłych łąk i pastwisk. Nie wymaga przy tym dużych powierzchni otwartego lustra wody. Na pierzowiska wybiera spokojne, podmokłe obszary porośnięte bujną roślinnością szuwarową. W okresie przelotów i zimowania skupia się na płytkich, dużych jeziorach, na rozległych bagnach itp. Ochrona tego gatunku związana jest głównie z działaniami w hydrologii rzek i terenów podmokłych 1150, 1330, 3150, 3270, 6410	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w zarządzanym obiekcie
15	A236 Dzięcioł czarny	Zasiedla wszystkie kompleksy lasów w starszych klasach wieku, od wszelkich borów, poprzez buczyny karpackie, dąbrowe, grądy aż po lasy łęgowe. Unika niewielkich zadrzewień i drzewostanów w młodszych klasach wieku. W zajmowanym obrębie zaleca się obecność fragmentów starodrzewu. Do łęgów przystępuje od drugiej połowy kwietnia. 9110, 9130, 9140, 9150, 9160, 9170, 9180, 9190, 9410, 9420, 91D0, 91F0, 91T0	GM. Mokobody obręb ewidencyjny 0019 GM. Suchożebry 0001, 00017	TP, TW, BZ, CP-P, IB, IV	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi. W opisie ogólnym planu zawarto zapis o pozostawianiu martwego drewna, drzew dziuplastych oraz wyznaczaniu kęp w formie biogrup do naturalnego rozpadu. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem łęgowym ptaków.
16	A140 Siewka złota	Gnieździ się w tundrze, lasotundrze oraz na bezdrzewnych płaskowyżach górskich. W południowym zasięgu zasiedla rozległe wrzosowiska, borówczyska i torfowiska, również torfowiska śródleśne. Współcześnie gatunek nie gnieździ się w Polsce. Kilkakrotnie tylko spotykany na północy Polski z sezonie łęgowym. Zagrożenie stanowi zmiana reżimu hydrologicznego oraz regulacje rzek. 4010, 4030, 6230, 6410, 6510	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
17	A142 Czajka	Czajka gnieździ się na terenach otwartych, porośniętych krótką roślinnością, w pobliżu płytkiej wody. Podstawowym siedliskiem łęgowym są podmokłe łąki i pastwiska. Unika fragmentów zarośniętych wyższą roślinnością zielną i przylegających do ściany lasu lub szpaleru drzew. Kolonizuje również pola uprawne. Zagrożenia wynikają ze zmniejszającego się arealu siedlisk łęgowych w wyniku wykaszania, zaniechania wypasu bydła, zarastania dolin rzecznych oraz zmiany reżimu hydrologicznego rzek. 1330, 2330, 3270, 4010, 4030, 6120, 6210, 6230, 6410, 6510, 7110, 7120, 7140, 7210, 7230	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
18	A168 Brodziec piskliwy	Preferuje brzegi jezior, rzek czy strumyków, również w okolicach podgórskich. Chętnie odwiedza kamieniste czy skaliste brzegi zbiorników wodnych, ale spotkać go można również na brzegach piaszczystych i mulistych. Potencjalne zagrożenie stanowi regulacja oraz osuszanie cieków wodnych, likwidacja leśnych mokradeł oraz wycinanie nadrzecznych łęgów.	brak - Możliwe potencjalne występowanie	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Zapisy dokumentacji wprowadzające brak rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior i rzek minimalizują negatywne oddziaływanie w przypadku potencjalnego występowania w obszarze analizowanym.

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w zarządzanym obiekcie
19	A371 Dziwonina	Gniazdo 30-150 cm nad ziemią na krzewie lub niskim drzewie. Zasiedla najchętniej doliny rzeczne i obniżenia z jeziorami i torfowiskami. Niezbędne jest sąsiedztwo wód płynących lub stojących. Dziwonina lokalnie występuje na skrajach lasów i uprawach leśnych. Widywana na peryferiach dużych miast. Zagrożeniami są zmiany reżimu hydrologicznego rzek, deniwelacja dolin rzecznych, osuszanie terenów podmokłych.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
20	A043 Gęgawa	Gniazduje głównie na słodkich i słonawych wodach, zasiedlając wszelkiego rodzaju akwenu oferujące bezpieczne miejsca gniazdowania i położne w pobliżu terenów dogodnych do żerowania. Są to zwykle obszerniejsze szuwały. Miejscem żerowania są zwykle pola z oziminą, ścierniska, pastwiska i łąki. Zagrożenie wynika m.in. ze zmniejszania się powierzchni szuwarów a także zmiany sposobu użytkowania podmokłych łąk (np. zalesianie) 1130, 1150, 1330, 3150, 6510	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
21	Dzięciot zielony	Gniazduje w dojrzałych lasach liściastych i mieszanych o niewielkim zwarcie, gdzie występują chociażby pojedyncze martwe lub zamierające drzewa. Preferuje skraje lasów w sąsiedztwie z terenami otwartymi. Zalecana ochrona to pozostawienia martwych i zamierających drzew oraz gatunki krótko żyjące o miękkim drewnie (brzoza, osika). 9110, 9130, 9150, 9160, 9170, 91E0, 91F0	GM. Mokobody obręb ewidencyjny 0027 GM. Suchożebry 00014	TP, TW, BZ	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zapisy dokumentacji o pozostawianiu martwego drewna oraz brak planowanych zalesień, a także oględziny przed wykonaniem minimalizują ryzyko znacznego negatywnego oddziaływania na gatunek. Stosowanie unormowanej gospodarki leśnej spowoduje zachowanie ciągłości drzewostanów w czasie, a tym samym zachowanie siedlisk. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków.

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w zarządzanym obiekcie
22	Nurogęś	Lęgnie się przede wszystkim nad jeziorami lub rzekami ze znajdującym się w pobliżu starodrzewem. Często gniazduje na wyspach. W okresie poza lęgowym preferuje płytkie zalewy i jeziora przybrzeżne oraz duże rzeki i większe zbiorniki słodkowodne. Zmiany użytkowania wód czy stosunków wodnych, niszczenie szuwarów może wpłynąć negatywnie na gatunek. Potencjalne zagrożenie stanowi wycinanie drzew dziuplastych oraz prowadzenie prac leśnych w pobliżu miejsc gniazdowania w sezonie lęgowym	GM. Mokobody obręb ewidencyjny 0004	TP, BZ	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
23	A036 Łabędź niemy;	Gnieździ się w bardzo różnych siedliskach – od różnego rodzaju słodkowodnych zbiorników – jezior, stawów, rzek, kanałów – do słonowodnych, z wyspami o brzegach piaszczystych lub skalnych oraz na łąkach zalewowych i sztucznych zbiornikach w głębi łądu, np. na zbiornikach retencyjnych, gliniankach, dołach potorfowych czy zapadliskach kopalnianych. Może żerować na łąkach i polach uprawnych. Często spotykany w sąsiedztwie człowieka. 1130, 1150, 1160, 1330, 3140, 3150, 3260, 3270	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
24	Jastrząb	zamieszkuje strefę lasów borealnych i liściastych zrzucających liście na północnej półkuli. Preferuje stare, luźne drzewostany iglaste i mieszane w pobliżu łąk, pól uprawnych i innych terenów otwartych. Jesienią i zimą częściej spotykany na otwartych terenach. Preferuje zróżnicowane krajobrazy, bogate w kryjówki i długą granicę pomiędzy lasami a przestrzeniami niezadrzewionymi. Od kiedy nasilenie tępienia tego ptaka osłabło, zaczął pojawiać się w pobliżu miast, zabudowań gospodarskich lub rzadziej w ich obrębie. Może lęgnąć się w podmiejskich parkach i śródpolnych remizach. Unika jednak zapuszczania się w głąb rozległych obszarów otwartych. Przy mniejszych zadrzewieniach wybiera te, które gwarantują mu spokój i ciszę. Przez większość roku jastrzębie pozostają na swoim terytorium i zwykle widuje się je pojedynczo. 6510, 9130, 9160, 9170, 91D0, 91E0, 91F0	GM. Mokobody obręb ewidencyjny 0019	BZ, IVD, IB, TW, TP	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków a także w przypadkach niewłaściwego dostosowania zapisów gospodarki leśnej do zwiększonego zachowania starszego drzewostanu.

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w zarządzanym obiekcie
25	Krogulec	W Polsce nieliczny (lub lokalnie średnio liczny) ptak lęgowy. Występuje tu cały rok. Jest drugim pod względem liczebności (po myszołowie) dziennym ptakiem drapieżnym kraju. Występuje na terenie całej Polski, ale najliczniej w rozległych kompleksach leśnych na wschodzie kraju. 6510, 9130, 9160, 9170, 91D0, 91E0, 91F0	GM. Suchożebrzy obręb ewidencyjny 0001, 0010	BZ, TP, TW, TP, CP-P	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków a także w przypadkach niewrażliwych dostosowanie zapisów gospodarki leśnej do zwiększonego zachowania starszego drzewostanu

Tabela 30 Macierz przewidywanego wpływu UPUL na siedliska stanowiące przedmiot ochrony w obszarach Natury 2000

Lp	Nazwa i kod siedliska	Wskaźniki zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywany wpływ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddz. UPUL na siedliska przyrodn.	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1	3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoeto - Nanojuncetea	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0	0	
2	3270 Zalewane muliste brzegi rzek	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0	0	
3	3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion)	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0	0	
4	6510 - Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0	0	
5	6430 Ziolorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) – niżowe zbiorowiska okrajkowe	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0	0	
6	7230 – Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0	0	
7	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+3)	0	(-)	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+3)	(-1)	(-1)	0	

Lp	Nazwa i kod siedliska	Wskaźniki zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywany wpływ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddz. UPUL na siedliska przyrodn.	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0	0	
8	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+3)	0	(-)	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+3)	(-1)	(-1)	0	
9	91F0 Łęgowe lasy dębowo – wiązowo - jesionowe	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+3)	(-1)	(-1)/(-3)	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+3)	(-1)	(-1)/(-3)	0	
10	9170 Grad środkowoeuropejski i subkontynentalny	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+)	0/(+3)	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+2/+3)	(-1)/(+3)	0	0	
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+)	0/(+3)	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+2/+3)	(-1)/(+3)	0	0	
10	9110 Ciepłolubne dąbrowy	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+)	0/(+3)	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+2/+3)	(-1)/(+3)	0	0	
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+)	0/(+3)	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+2/+3)	(-1)/(+3)	0	0	

Tabela 31 Macierz przewidywanego wpływu UPUL na zwierzęta i rośliny stanowiące przedmiot ochrony w obszarach

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Zal.	Odn.	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zup.	
1.	Ssaki: 1337 Bóbr europejski; 1355 Wydra;	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)	(-1)	
2.	Plazy i gady: 1166 Traszka grzebieniasta; 1188 Kumak; nizinny; 1220	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)	(-1)	
3.	Ryby: 1145 Piskorz; 1149 Koza; Koza złotawa; 1163 Głowacz białopłetwy, Boleń, , 5339 Różnka	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
4.	Bezkręgowce: 1037 Trzepla zielona; Skójką gruboskorupowa; Zatołek lamliwy, 1013 Poczwarówka, 1060 Czerwończyk nieparek, 1083 jelonek rogacz,	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
5.	Rośliny: 1617 Starodub łąkowy 4068 Dzwonecznik wonny	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	

Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ pozytywny, (+) warunkowo pozytywny, 0 wpływ obojętny, (-) warunkowo negatywny, - negatywny; brak - gdy brak danej czynności w planie.

1- oddziaływanie krótkoterminowe, 2- oddziaływanie średnioterminowe, 3- oddziaływanie długoterminowe

Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków:

Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsz się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-)

Tabela 32 Macierz przewidywanego wpływu UPUL na ptaki stanowiące przedmiot ochrony w obszarach

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1	A030 Bocian czarny	Liczebność populacji	brak	0	0	0	(-1)	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+1)/(+3)	(-1)	(-1)	
2	A031 Bocian biały	Liczebność populacji	brak	0	0	0	(-1)	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+1)/(+3)	(-1)	(-1)	
3	A055 Cyranka	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
4	A336 Remiz	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+1)/(+3)	(-1)	(-1)	
5	A140 Siewka złota	Liczebność populacji	brak	0	0	0	(-1)	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
6	A081 Błotniak stawowy	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
7	A142 Czajka	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
8	Krogulec	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+1)/(+3)	(-1)	(-1)	
9	Jastrząb	Liczebność populacji	brak	0	0	0	(-1)	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+1)/(+3)	(-1)	(-1)	
10	A122 Derkacz	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+)	(+3)	(-1)	
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
11	A153 Kszyk	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
12	A156 Rycyk	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
13	A160 Kulik wielki	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urzędowania lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)	(-1)	
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+1)/(+3)	(+1)/(+3)	(+1)/(+3)	
14	A168 Brodziec piskliwy	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
15	A193 Rybitwa czarna	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
16	A195 Rybitwa białoczelna <i>Sterna albifrons</i>	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
17	A122 Derkacz	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
18	A127 Żuraw (zwyczajny)	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
19	A236 Dzięcioł czarny	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-)	(-)	
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
20	A070 Nurogęs Mergus merganser	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	(-)	0	0	(-1)	
21	A371 Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
22	A036 Łabędź niemy	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
23	A043 Gęgawa	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	

Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ pozytywny, (+) warunkowo pozytywny, 0 wpływ obojętny, (-) warunkowo negatywny, - negatywny; brak - gdy brak danej czynności w planie.

1- oddziaływanie krótkoterminowe, 2- oddziaływanie średnioterminowe, 3- oddziaływanie długoterminowe

Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków:

Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejszy się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-)

Możliwy wpływ na gatunki bytujące w lasach, ze względu na bazę pokarmową lub lęgową, powinien, **przy zachowaniu zapisów planu pozostać neutralny**. Należy zachować zasady wykonywania zabiegów w drzewostanach poza okresem lęgowym ptaków, w celu minimalizacji wpływu na gatunki bytujące w lasach. Zastosowanie dobrej praktyki leśnej pod postacią wykonywania oględzin przed rozpoczęciem prac również odniesie pozytywny skutek dla bezpieczeństwa nie tylko ptaków ale i pozostałych zwierząt mogących przebywać w kompleksach leśnych należących do osób prywatnych. Dodatkowo rozproszenie własnościowe oraz zróżnicowanie wiekowe sąsiednich powierzchni manipulacyjnych, powodują rozłożenie oddziaływań w czasie i przestrzeni, ze względu na wykonywanie zabiegów w różnym czasie przez różnych właścicieli.

4.4 Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedliska leśne, potencjalne siedliska przyrodnicze

Wskazania gospodarcze zaprojektowane w uproszczonych planach urządzania lasu uwzględniają warunki siedliskowe i są dostosowane do potrzeb hodowlanych poszczególnych drzewostanów. Proponowane rębnie stopniowe i przerębne umożliwią preferowanie odnowienia naturalnego. W drzewostanach uszkodzonych i z niewłaściwym siedliskowo składem gatunkowym zalecono przebudowę z odnowieniem drzewostanów.

Obecny trwale zrównoważony model gospodarki leśnej dąży do osiągnięcia zgodności biocenozy leśnej z biotopem, w sposób możliwie pełny wzoruje się na zjawiskach oraz procesach przyrodniczych, zachodzących w ekosystemach leśnych, funkcjonujących praktycznie bez ingerencji człowieka.

Na terenach objętych opracowaniem UPUL przyjęty docelowy zestaw gatunków dla danego typu siedliskowego lasu stanowi kompromis pomiędzy składami optymalnymi ze środowiskowego punktu widzenia a potrzebami gospodarczymi. Docelowe składy gatunkowe w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu dla poszczególnych obrębów ewidencyjnych, przyjęto na podstawie obowiązujących Zasad Hodowli Lasu (2012) oraz na opracowania „Regionalnych optymalnych składów gatunkowych drzewostanów w typach siedliskowych lasów i zespołach leśnych” wg J. M. Matuszkiewicza.

Projektowane w UPUL zapisy, głównie dotyczące zabiegów pielęgnacyjnych przyczyniają się do stopniowej eliminacji gatunków niepożądanych, a także gatunków obcych geograficznie. Odnowienia umożliwią już na pierwszym etapie wzrostu drzewostanu kontrolę właściwego, docelowego na danym siedlisku składu drzewostanu oraz trwałości siedliska w przypadku dobrego składu siedliskowego.

Zaplanowane w UPUL docelowe składy gatunkowe wpłynąć będą w przyszłości na zróżnicowanie bogactwa gatunkowego drzewostanów, co z kolei przyczyniać się będzie do zwiększenia bioróżnorodności w lasach. Składy gatunkowe zbliżone do tych występujących w naturalnych zbiorowiskach leśnych mogą także wpłynąć korzystnie na regenerację na terenach objętych opracowaniem potencjalnych siedlisk przyrodniczych. Ponadto, zaplanowane zabiegi korzystnie wpłynąć będą na kształtowanie przyszłego składu gatunkowego oraz struktury drzewostanów.

4.5 Przewidywane oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000

Integralność obszaru to stan gwarantujący zrównoważone trwanie populacji tych gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000. Obszar Natura 2000 pozostanie integralny, kiedy będzie realizował właściwy sobie potencjał, zgodny z celami ochrony obszaru, zachowa zdolność regeneracji i odnawiania w dynamicznych warunkach, a także będzie wymagał jedynie minimalnego wsparcia z zewnątrz.

W UPUL nie zaplanowano zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Realizacja zapisów UPUL nie wpłynie negatywnie na siedliska, rośliny i zwierzęta występujące na obszarach Natura 2000, nie zaburzy również spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano obszary Natura 2000.

4.6 Przewidywane skumulowane oddziaływanie UPUL na środowisko

Analiza oddziaływań skumulowanych powinna obejmować wszystkie oddziaływania generowane przez omawiany dokument w połączeniu z oddziaływaniami tego samego typu, pochodzącymi od wszystkich sąsiadujących z nim przedsięwzięć. Prognozując oddziaływania skumulowane należy brać pod uwagę potencjalne oddziaływanie zarówno planów w trakcie realizacji jak i planów w fazie projektu.

W przypadku analizowanych Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu, potencjalnie oddziaływanie skumulowane może mieć miejsce w połączeniu z oddziaływaniami wynikającymi z realizacji Planu Urządzenia Lasu sąsiednich Nadleśnictw.

Oddziaływanie związane z realizacją powyższych planów związane są przede wszystkim z realizacją zadań z zakresu gospodarki leśnej, takich jak:

- zalesienia i odnowienia powierzchni leśnych,
- zabiegi agrotechniczne,
- pielęgnowanie gleby i drzewostanu,
- użytkowanie rębne (rębnie zupełne, częściowe, gniazdowe, stopniowe),
- użytkowanie przedrębne.

Już na etapie projektowania planów z zakresu urządzenia lasów, zarówno państwowych jak i prywatnych, analizuje się i wybiera warianty alternatywne tak, by w efekcie otrzymać zapisy, których realizacja zapewni wypełnienie założonych celów z jednoczesną minimalizacją ich negatywnych skutków.

Zadania zawarte w planach sprecyzowane zostały tak, aby oparta o nie wielofunkcyjna i trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty. Działalność kształtująca i wykorzystująca lasy ma zatem przebiegać w taki sposób i w takim tempie, by zachować ich bogactwo, różnorodność biologiczną, żywotność, potencjał regeneracyjny, wysoką produktywność, przy jednoczesnym wypełnianiu wszystkich funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomach: lokalnym, narodowym i globalnym. Ostateczna wersja planów ma uwzględnić w optymalny sposób wymogi różnych grup społecznych, jak również środowiska i gospodarczych funkcji lasu.

Bazując na powyższych przesłankach można stwierdzić, iż zaprojektowane w przedmiotowych Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu, zabiegi nie wpłyną znacząco negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych na terenie objętym opracowaniem. Stosowane dotąd, oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób zabezpieczają ustanowione prawnie powierzchniowe formy ochrony przyrody, a różnorodność siedlisk i gatunków, w tym również gatunków chronionych na terenach leśnych pozostanie zachowana głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w planie upul. Tym samym, analizowane potencjalne oddziaływanie skumulowane wynikające z realizacji działań zawartych we wszystkich leśnych dokumentach urzędzeniowych powiązanych z UPUL będzie znikome i pomijalne dla środowiska.

4.7 Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań UPUL na środowisko

Uprozczone Plany Urządzenia Lasu nie zawierają zapisów, których realizacja mogłaby mieć znacząco negatywny wpływ na środowisko (zgodnie z Ustawą OOS). Zapisy zawarte w projektowanym planie nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, nie ingerują w sposób wykorzystania terenu lub jego przekształcenie.

Tabela 33 Zestawienie propozycji minimalizacji wystąpienia negatywnych oddziaływań wynikających z zapisów Uprozczonego planu urządzenia lasu

Obszar negatywnego wpływu	Potencjalne negatywne oddziaływanie realizacji zapisów UPUL	Zapisy Prognozy ograniczające potencjalne negatywne oddziaływanie	UWAGI
Stanowiska chronionych gatunków roślin leśnych	Zniszczenie stanowisk przy prowadzeniu prac leśnych z zakresu cięć pielęgnacyjnych i zupełnych	Zalecenia wykonywania zabiegów pod koniec okresu wegetacyjnego lub całkowicie poza okresem wegetacyjnym, tj. zimą	Na terenie objętym opracowaniem nie wyróżniono chronionych gatunków roślin. Zalecane w UPUL terminy wykonywania zabiegów potencjalnie negatywnie wpływających na płaty roślinności zielonej wynikają z ogólnie przyjętych zasad hodowli lasu.
Gatunki ptaków leśnych, w szczególności gatunki rzadkie i chronione	Niszczenie miejsc bytowania i rozrodu ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych z zakresu cięć rębnych	Pozostawianie kęp starodrzewów i przestojów na zrębach, wykonywanie prac leśnych z zakresu cięć rębnych i trzebieży poza okresem lęgowym ptaków.	Na terenie objętych opracowaniem nie wyróżniono miejsc gniazdowania ptaków drapieżnych. Zalecane w upul terminy wykonywania zabiegów, potencjalnie negatywnie wpływających na miejsca bytowania i rozrodu dla ptaków, zgodne są z terminami wynikającymi z ogólnie przyjętych zasad hodowli lasu

Obszar negatywnego wpływu	Potencjalne negatywne oddziaływanie realizacji zapisów UPUL	Zapisy Prognozy ograniczające potencjalne negatywne oddziaływanie	UWAGI
Różnorodność biologiczna	Zmniejszenie różnorodności na poziomie genetycznym, gatunkowym, krajobrazowym	Pozostawianie drzew nietypowych (kształt, cechy wzrostowe), popieranie odnowienia naturalnego	Zalecenia w UPUL zgodne są z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, na której opierają się również zapisy UPUL
Powierzchnia ziemi	Zniekształcenie pokrywy gleby przy pracach z użyciem ciężkiego sprzętu	Pozyskiwanie drewna w okresie zimowym, wykorzystywanie szlaków zrywkowych	Zalecane terminy zawarte w Prognozie zgodne są z ogólnie przyjętymi zasadami pozyskania drewna
Krajobraz	Niewłaściwe kształtowanie środowiska leśnego prowadzące do zniekształcenia fizjonomii krajobrazu	Pozostawianie kęp starodrzewu na powierzchniach z planowanymi rębniami. Stosowanie rębni przerębowych i stopniowych.	Zalecenia w UPUL zgodne są z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
Zasoby naturalne	Zaplanowanie użytkowania które mogłoby w znaczący sposób naruszyć zasoby oraz ich trwałość	Określenie etatu użytkowania w sposób który zapewni nie przekroczenie użytkowania przyrostu bieżącego w lasach objętych opracowaniem	Przyjęty w UPUL etat cięć w drzewostanach rębnych wynika z potrzeb hodowlanych, natomiast przyjęty etat cięć przedrębnych jest zgodny z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzania lasu, uproszczonego planu urządzania lasu oraz inwentaryzacji lasu
Siedliska przyrodnicze	Nieodpowiedni skład gatunkowy upraw Prowadzenie użytkowania w sposób nieodpowiedni i na zbyt dużej powierzchni	Dostosowanie składu gatunkowego uprawy oraz TD do możliwości siedliska, w ramach siedlisk wymienionych z I Załączniku DS. projektowanie składu zgodnego z naturalnym składem gatunkowym na danym siedlisku.	Na terenach objętych opracowaniem UPUL przyjęty docelowy zestaw gatunków dla danego typu siedliskowego lasu stanowi kompromis pomiędzy składami optymalnymi ze środowiskowego punktu widzenia a potrzebami gospodarczymi Przyjęte w UPUL docelowe składy gatunkowe są zgodne z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu (2012).
Korytarze ekologiczne	Niewłaściwe kształtowanie środowiska leśnego prowadzące do zaburzenia możliwości migracyjnych	Rozdrobnienie powierzchni oraz zróżnicowanie zabiegów na sąsiadujących powierzchniach a także rozkład w czasie niwelują wielkopowierzchniowe przekształcenie środowiska leśnego w formie wielkopowierzchniowej, która mogłaby zaburzyć przepustowość korytarzy ekologicznych.	Na terenie objętym opracowaniem zalecane w UPUL terminy wykonywania zabiegów oraz ich rodzaje wynikają z ogólnie przyjętych zasad hodowli lasu, są zgodne z zasadami dobrej praktyki leśnej.

4.8 Metody analizy skutków realizacji postanowień UPUL oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji postanowień projektu planu powinna być przeprowadzana w wyniku kompleksowej kontroli w cyklu 10-cio letnim, a jej wyniki przesłane do RDOŚ. Kontrola kompleksowa powinna dotyczyć prawidłowości wykonywania zapisów Planu, obejmować jak najszerszy zakres, między innymi:

- analizę wykonanych zadań gospodarczych, w tym na terenie obszaru Natura 2000, w wymiarze powierzchniowym,

- analizę składów gatunkowych zapisanych w UPUL w odniesieniu do gatunków drzew wprowadzanych w odnowieniach,
- kontrolę terminu zabiegów zapisanych w UPUL lub Prognozie w odniesieniu do wykonania ich w konkretnym drzewostanie,
- zmiany powierzchni lasów według pełnionych funkcji i kategorii użytkowania,
- zestawienia pozyskania drewna w wymiarze powierzchniowym według sposobu zagospodarowania,

Oprócz analizy działań z zakresu gospodarki leśnej, ocena powinna zawierać również informacje o ewaluacji środowiska przyrodniczego obszarów leśnych w szczególności dotyczącego gatunków chronionych w Obszarach OSO i SOO Natury 2000.

4.9 Rozwiązania alternatywne do zadań ujętych w UPUL

Już na etapie tworzenia UPUL analizuje się i wybiera warianty alternatywne tak, by w efekcie otrzymać zapisy, których realizacja zapewni wypełnienie złożonych celów z jednoczesną minimalizacją ich negatywnych skutków. Zadania zawarte w UPUL sprecyzowane zostały tak, aby oparta o nie wielofunkcyjna i trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty. Działalność kształtująca i wykorzystująca lasy ma przebiegać w taki sposób i w takim tempie, by zachować ich bogactwo, różnorodność biologiczną, żywotność, potencjał regeneracyjny, wysoką produktywność, przy jednoczesnym wypełnianiu wszystkich funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomach: lokalnym, narodowym i globalnym.

Wariantowanie w sporządzaniu UPUL zaczyna się już na etapie definiowania wytycznych do wykonania prac urzędniowych. Sprowadza się to do wyboru dla ustalonych typów lasu: sposobu zagospodarowania, składu gatunkowego uprawy, gospodarczego typu drzewostanu. Następnym etapem to przebiegającym w kilku częściach ustalanie rozmiaru cięć.

Zgodnie z art. 21 ust. 4 ustawy o lasach projekt uproszczonego planu urządzenia lasu wyklada się na okres 60 dni do publicznego wglądu. Zainteresowani właściciele lasów mogą się z nim zapoznać oraz składać zastrzeżenia i wnioski. W przypadku, gdy starosta uzna złożone zastrzeżenia i wnioski, projekt planu podlega weryfikacji w tym zakresie. Następnie projekt UPUL jest opiniowany przez właściwego nadleśniczego.

Ostateczna wersja Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu ma uwzględnić w optymalny sposób wymogi różnych grup społecznych, jak również środowiska, gospodarczych funkcji lasu i celów UPUL.

Można zatem stwierdzić, iż zaprojektowane w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu zabiegi nie wpłyną znacząco negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych. Stosowane dotąd, oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób zabezpieczają ustanowione prawnie powierzchniowe formy ochrony przyrody, a różnorodność siedlisk i gatunków, w tym również gatunków chronionych na terenach leśnych pozostanie zachowana głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu. Z powyższych względów, dla UPUL, który został poddany analizie i ocenie w Prognozie nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych.

5 Spis tabel i wykresów

RYSUNKI

Rys. 1 Położenie opracowywanych Gmin w powiecie Siedleckim (www.osp.org.pl).....	16

TABELE

Tabela 1 Regionalizacja przyrodniczo-leśna w poszczególnych gminach objętych opracowaniem	16
Tabela 2 Zestawienie powierzchni objętych opracowaniem w poszczególnych gminach	16
Tabela 4 Zastawienie uszkodzeń owadzych na terenie analizowanych gmin	21
Tabela 4 Zestawienie zabytków nieruchomości znajdujących się w granicach opracowywanych wydzieleń...33	33
Tabela 5 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko.....	33
Tabela 6 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w PK w obrębach objętych dokumentacją w gminie Suchożebry	35
Tabela 7 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w PK w obrębach objętych dokumentacją w gminie Mokobody	35
Tabela 8 Gatunki chronione w Obszarze PLH140032 wg. Dokumentacji PZO	37
Tabela 9 Siedliska leśne chronione w Obszarze PLH140032 wg. SFD PZO	38
Tabela 10 Występowanie płatów siedliska 91E0 cennych dla wspólnoty na analizowanych wydziałach w Gminie Suchożebry	39
Tabela 11 Występowanie płatów siedliska 91F0 cennych dla wspólnoty na analizowanych wydziałach w Gminie Mokobody.....	40
Tabela 12 Występowanie płatów siedliska 7130 cennych dla wspólnoty na analizowanych wydziałach w Gminie Mokobody.....	40
Tabela 13 Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe, występujące na terenie Obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwicka.....	40
Tabela 14 Ważne dla Europy gatunki roślin (z Zał. II Dyr. Siedliskowej), w tym gatunki priorytetowe, występujące na terenie Obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwickiej.....	41
Tabela 15 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w Natury 2000 w obrębach objętych dokumentacją w gminie Mokobody.....	41
Tabela 16 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w Natury 2000 w obrębach objętych dokumentacją w gminie Suchożebry	41
Tabela 17 Ważne dla Europy gatunki roślin (z Zał. II Dyr. Siedliskowej), w tym gatunki priorytetowe, występujące na terenie Obszaru Natura 2000 Dzwonecznik w Kisielanach.....	41
Tabela 18 Siedliska leśne chronione w Obszarze PLH140026 wg. SFD	42
Tabela 19 Szczegółowe zestawieni na analizowanych wydziałach w Gminie Suchożebry w granicach Natury 2000.....	42
Tabela 20 Ważne dla Europy gatunki ptaków (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe, występujące na terenie Obszaru Natura 2000 Dolina Liwca	44
Tabela 21 Występowanie terytorium gatunków ptaków na analizowanych wydziałach w Gminie Mokobody	44
Tabela 22 Występowanie terytorium bociana czarnego na analizowanych wydziałach w Gminie Mokobody	45
Tabela 23 Występowanie terytorium jastrzębia cennych analizowanych wydziałach w Gminie Mokobody...46	46
Tabela 24 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach Natura 2000w obrębach objętych dokumentacją w gminie Suchożebry	46
Tabela 25 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach Natura 2000w obrębach objętych dokumentacją w gminie Mokobody.....	46

Tabela 26 Gatunki ptaków występujące na terenie Obszaru Natura 2000 Dolina Liwca na anglizowanych wydzieleniach w gminie	47
Tabela 27 Charakterystyka siedlisk cennych w Obszarach Natury 2000 oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na siedliska będące celem ochrony	52
Tabela 28 Charakterystyka gatunków roślin, ssaków, ryb i skorupiaków, płazów i owadów cennych w Obszarach oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na gatunki w obszarach Natura 2000	55
Tabela 29 Charakterystyka ptaków cennych w Obszarach oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na gatunki ptaków w obszarach Natura 2000	59
Tabela 30 Macierz przewidywanego wpływu UPUL na siedliska stanowiące przedmiot ochrony w obszarach Natury 2000	66
Tabela 31 Macierz przewidywanego wpływu UPUL na zwierzęta i rośliny stanowiące przedmiot ochrony w obszarach	68
Tabela 32 Macierz przewidywanego wpływu UPUL na ptaki stanowiące przedmiot ochrony w obszarach	69
Tabela 33 Zestawienie propozycji minimalizacji wystąpienia negatywnych oddziaływań wynikających z zapisów Uproszczonego planu urządzenia lasu	73

6 Literatura

- Biuletyn Monitoringu Przyrody; Monitoring Ptaków Polski w latach 2015 – 2016, IOŚ 2016
Instrukcja Urządzania Lasu, 2012. CILP, Warszawa.
Kondracki J., 2009. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.
Kondracki J., 1994. Geografia Polski, Mezoregiony fizyczno-geograficzne, PWN. Warszawa.
Karta SDF dla PLB140002
Karta SDF dla PLB140001
Karta SDF dla PLH140032
Karta SDF dla PLH140011
Matuszkiewicz J. M. 2008. Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe. PWN. Warszawa.
Matuszkiewicz J.M. (red), 2007. Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. PAN IGiPZ, Warszawa.
Matuszkiewicz W., 2007. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN, Warszawa.
Pawlaczyk P. (red.), 2009. Natura 2000 - Niezbędnik leśnika. Wydawnictwo Klubu Przyrodników. Świebodzin.
Plany zadań Ochronnych dla Obszarów Natury 2000- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie – PLB140002, PLB140001, PLH140032, PLH140011
Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny T. 5. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2022 r.; Warszawa, listopad 2016 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Siedleckiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023
Raport o stanie środowiska w województwie mazowieckim w 2017 r.
Rozporządzenia Wojewody podkarpackiego w sprawie ustanowienia planów ochrony dla Parków Krajobrazowych;
Siedliskowe Podstawy Hodowli Lasu, 2004. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu.
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku, Warszawa 2013 r.
Zasady Hodowli Lasu, 2012. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu.
Ochrona strefowa ptaków Romuald Mikusek Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych 2012

Strony internetowe:

- <http://pzo.gdos.gov.pl/dokumenty/pzo>
<http://www.encyklopedia.lasypolskie.pl/>
<http://natura2000.gdos.gov.pl/>
<http://crfop.gdos.gov.pl/>
<http://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-przyrody>
<http://crfop.gdos.gov.pl>

Kierownik projektu: Maciej Lewandowski

Autor: Magda Wasilewska

ZAŁĄCZNIK

Tabela Szczegółowe zestawienie siedliska 91E0 w obszarze Natura 2000 PLH140032 Ostoja Nadliwiecka

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Pow. [ha]	Informacje dodatkowe	Proponowany zabieg
W260420009-1004 -p -00	INNE WYL	0,1163	rola, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	BZ
W260420009-1004 -n -00	D-STAN	0,0944	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1004 -o -00	D-STAN	0,7716	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1004 -r -00	D-STAN	1,6124	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1004 -w -00	INNE WYL	0,2926	rola, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	BZ
W260420009-1004 -s -00	PLAZ	0,2561	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	AGROT
W260420011-1005 -iy -00	SUKCESJA	0,6094	do naturalnego odnowienia, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	BZ
W260420009-1001 -nx -00	D-STAN	0,507	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420009-1001 -mx -00	L ENERG	0,1655	linia energetyczna, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	DRZEW
W260420009-1001 -px -00	D-STAN	0,2899	siedlisko 91E0	IVD
W260420009-1001 -rx -00	D-STAN	1,89	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1001 -xx -00	D-STAN	0,2354	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1001 -wx -00	D-STAN	1,042	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1001 -zx -00	D-STAN	1,7083	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1001 -dy -00	D-STAN	0,2792	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420009-1001 -fy -00	D-STAN	0,1231	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420009-1001 -gy -00	D-STAN	0,0247	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1001 -hy -00	D-STAN	0,104	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420011-1006 -gx -00	INNE WYL	0,0698	rola, siedlisko 91E0	BZ
W260420011-1006 -fx -00	D-STAN	0,4264	siedlisko 91E0	TP
W260420001-1009 -f -00	D-STAN	0,2732	siedlisko 91E0	TP
W260420001-1009 -p -00	D-STAN	0,0746	siedlisko 91E0	TW
W260420001-1009 -y -00	D-STAN	0,25	siedlisko 91E0	TW
W260420001-1009 -x -00	D-STAN	0,14	siedlisko 91E0	TP
W260420001-1009 -s -00	D-STAN	0,4926	siedlisko 91E0	TP
W260420001-1009 -w -00	D-STAN	0,1674	siedlisko 91E0	TP
W260420001-1009 -t -00	D-STAN	0,39	siedlisko 91E0	TP
W260420001-1009 -r -00	D-STAN	1,84	siedlisko 91E0	IVD
W260420001-1009 -k -00	D-STAN	0,1181	siedlisko 91E0	TW
W260420009-1004 -f -00	D-STAN	2,6117	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420009-1004 -t -00	D-STAN	0,2117	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420009-1004 -d -00	D-STAN	3,3	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD

W260420001-1009 -a -00	D-STAN	0,9645	siedlisko 91E0	IVD
W260420001-1009 -d -00	D-STAN	0,1954	siedlisko 91E0	TW
W260420001-1009 -h -00	D-STAN	0,32	siedlisko 91E0	IVD
W260420001-1009 -i -00	D-STAN	0,19	siedlisko 91E0	TW
W260420001-1009 -o -00	D-STAN	0,5268	siedlisko 91E0	IVD
W260420001-1009 -n -00	D-STAN	0,0891	siedlisko 91E0	IVD
W260420001-1009 -m -00	D-STAN	0,3124	siedlisko 91E0	IVD
W260420001-1009 -z -00	INNE WYL	0,0795	łąka, siedlisko 91E0	BZ
W260420002-1001 -dx -00	D-STAN	0,2972	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420002-1001 -m -00	D-STAN	1,9177	siedlisko 91E0	TP
W260420002-1001 -p -00	D-STAN	0,43	siedlisko 91E0	IVD
W260420002-1001 -r -00	D-STAN	3,2717	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420002-1001 -w -00	D-STAN	0,2558	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420002-1001 -x -00	SUKCESJA	0,0834	do naturalnego odnowienia, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	BZ
W260420002-1001 -z -00	INNE WYL	0,0843	rola, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	BZ
W260420002-1002 -tx -00	D-STAN	0,9144	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420002-1002 -by -00	SUKCESJA	0,2121	do naturalnego odnowienia, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	BZ
W260420009-1002 -k -00	D-STAN	0,48	siedlisko 91E0	IVD
W260420009-1002 -m -00	D-STAN	0,14	siedlisko 91E0	IVD
W260420009-1002 -o -00	D-STAN	0,6409	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1002 -s -00	L ENERG	0,0182	linia energetyczna, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	DRZEW
W260420009-1002 -p -00	D-STAN	0,31	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TW
W260420009-1003 -ax -00	D-STAN	1,1847	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1003 -jx -00	D-STAN	1,8107	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420009-1004 -c -00	D-STAN	1,5204	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1004 -g -00	D-STAN	0,19	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1004 -j -00	D-STAN	0,0304	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1004 -l -00	L ENERG	0,016	linia energetyczna, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	DRZEW
W260420009-1004 -m -00	D-STAN	0,3806	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TW
W260420009-1004 -h -00	D-STAN	0,01	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420019-1001 -f -00	D-STAN	0,9538	siedlisko 91E0 i 91F0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420019-1001 -i -00	D-STAN	0,6108	siedlisko 91E0 i 91F0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420019-1001 -h -00	D-STAN	0,2402	siedlisko 91E0 i 91F0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420019-1001 -j -00	D-STAN	0,1724	siedlisko 91E0 i 91F0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP

W260420019-1001 -k -00	D-STAN	0,2629	siedlisko 91E0 i 91F0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1001 -ay -00	D-STAN	0,3259	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420009-1001 -cy -00	D-STAN	0,1665	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420009-1001 -iy -00	D-STAN	0,1291	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420009-1002 -t -00	D-STAN	0,0057	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1002 -w -00	D-STAN	0,1052	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420009-1004 -k -00	SUKCESJA	0,0292	do naturalnego odnowienia, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	BZ
W260420002-1001 -n -00	D-STAN	4,8434	teren trudnodostępny, podmokły, siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420002-1002 -px -00	D-STAN	0,5358	siedlisko 91E0	IVD
W260420002-1001 -y -00	D-STAN	0,9009	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420002-1001 -bx -00	D-STAN	0,1518	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420002-1001 -cx -00	D-STAN	0,3657	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TW
W260420012-1006 -a -00	D-STAN	1,79	siedlisko 7310, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	BZ
W260420005-1005 -t -00	D-STAN	0,3074	siedlisko 91E0	TP
W260420009-1003 -kx -00	D-STAN	1,2563	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420009-1001 -ox -00	D-STAN	0,2556	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TP
W260420009-1001 -by -00	D-STAN	0,2225	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	IVD
W260420009-1001 -yx -00	D-STAN	0,0882	siedlisko 91E0	TP
W260420009-1004 -i -00	D-STAN	0,95	siedlisko 91E0, wykonywanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków	TW